

อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น

รายงานการวิจัยฉบับที่ ๑๘

ของ

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก

ប្រទេសកម្ពុជា រាជធានីភ្នំពេញ

២០៧

២១ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ស្នងការដ្ឋាន ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច
និងហិរញ្ញវត្ថុ

២២

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

คำนำ

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของเด็กไทยวัยรุ่นที่มีต่อตนเอง และบุคคลต่าง ๆ เช่น บิดา มารดา ครู เพื่อน บุคคลอื่น และสังคมโดยรวม นับเป็นเรื่องที่สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ให้ความสนใจเป็นอย่างมากเรื่องหนึ่ง ฉะนั้นในปี 2510 สถาบันจึงได้ริเริ่มโครงการวิจัยเกี่ยวกับสังคมของเด็กไทยวัยรุ่นขึ้น โดยเน้นหนักไปในการศึกษาทัศนคติของเยาวชนต่อบุคคลที่มีความสำคัญต่อเด็ก ความวิตกกังวลต่างๆ ที่วัยรุ่นกำลังประสบอยู่ และการประเมินค่าตนเองของเด็กวัยรุ่นในค่านิยมต่าง ๆ

ผู้ที่ให้การสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาสำคัญของโครงการนี้ คือ ศาสตราจารย์ ดร. ละม้ายมาศ ศรีทนต์ ขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กในเวลานั้น การดำเนินการค้นคว้าเรื่องนี้ในระยะแรก ซึ่งได้แก่การสร้างแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลและการจัดบันทึกเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้รับผิดชอบได้แก่ ดร. กาญจนา หาสิทธิ์พานิช, รองศาสตราจารย์ บุญยิ่ง เจริญยิ่ง, อาจารย์ดวงเดือน เลขยานนท์ และ อาจารย์วรัญญู คอมนันต์ ส่วนการดำเนินงานระยะหลังที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ดร. ระวีพันธ์ โสมนะพันธ์ เป็นผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ข้อมูลจนแล้วเสร็จ สำหรับการแปลผลและเขียนรายงานนั้น ผู้รับผิดชอบสำคัญได้แก่รองศาสตราจารย์บุญยิ่ง เจริญยิ่ง และ ดร. ดวงเดือน (เลขยานนท์) ทัศนมนาวิน

อนึ่งในการเก็บข้อมูลจากนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียนต่าง ๆ ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวกได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก จึงถือโอกาสนี้แสดงความขอบคุณ ครู อาจารย์ และนักเรียน ที่ให้ความช่วยเหลืออันเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ด้วย

ศาสตราจารย์ ดร. จรรยา สุวรรณพัทธ์

ผู้อำนวยการ

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก

1 สิงหาคม 2517

สารบัญ

คำนำ

บทที่ 1 บทนำ	...
ความมุ่งหมายของการวิจัย	...
ความสำคัญของการวิจัย	...
ขอบเขตของการวิจัย	...
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	...
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า	...
การวิจัยในต่างประเทศ	...
การวิจัยในประเทศไทย	...
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	...
กลุ่มตัวอย่าง	...
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	...
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	...
บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์	...
การวิเคราะห์ข้อมูล	...
รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล	...
ทัศนคติต่อบิดามารดาและครู	...
อิทธิพลของบิดามารดาและครู	...
ความคาดหวังในผลของการกระทำความผิดที่ร้ายแรง	...
ทัศนคติค่าเพื่อน	...
ความกังวลใจของวัยรุ่น	...
บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	...
ความมุ่งหมายในการวิจัย	...
กลุ่มตัวอย่าง	...

66 ๓ อนุสัญญา
66 ๓ อนุสัญญา
66 ๓ อนุสัญญา
36 ๓ อนุสัญญา
29 ๓ อนุสัญญา
22 ๓ อนุสัญญา
18 ๓ อนุสัญญา
15 ๓ อนุสัญญา
15 ๓ อนุสัญญา
14 ๓ อนุสัญญา
14 ๓ อนุสัญญา
14 ๓ อนุสัญญา
13 ๓ อนุสัญญา
13 ๓ อนุสัญญา
11 ๓ อนุสัญญา
11 ๓ อนุสัญญา
5 ๓ อนุสัญญา
3 ๓ อนุสัญญา
3 ๓ อนุสัญญา
3 ๓ อนุสัญญา
2 ๓ อนุสัญญา
2 ๓ อนุสัญญา
1 ๓ อนุสัญญา
1 ๓ อนุสัญญา

๓ อนุสัญญา

๓ อนุสัญญา

๓ อนุสัญญา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	1
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	3
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า	3
การวิจัยในต่างประเทศ	3
การวิจัยในประเทศไทย	5
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	11
กลุ่มตัวอย่าง	11
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	13
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	13
บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์	14
การวิเคราะห์ข้อมูล	14
รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล	15
ทัศนคติต่อบิตามารดาและครู	15
อิทธิพลของบิตามารดาและครู	18
ความคาดหวังในผลของการกระทำความคิดที่ร้ายแรง	22
ทัศนคติเพื่อน	29
ความกังวลใจของวัยรุ่น	36
บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	66
ความมุ่งหมายในการวิจัย	66
กลุ่มตัวอย่าง	66

(๒)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	
ก. แบบสอบถาม 2 ชุด	81
ข. ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรตามแบ่งตามเพศ ประเภท ของโรงเรียนและฐานะของครอบครัว	125
ค. รายชื่อโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือ	137

สารบัญ ตารางตัวเลข

ตาราง	1	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียนเอกเทศ (หญิงล้วน ชาย ล้วน) และโรงเรียนสหศึกษา และตามฐานะทางเศรษฐกิจ	หน้า 12
ตาราง	2	การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ตัวแปรตามคือ ทศนคติต่อบิดา มารดา และครู จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ	16
ตาราง	3	การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ตัวแปรตามคือ อิทธิพลของบิดา มารดา และครู จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศและสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ	20
ตาราง	4	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของควางาก หวังในผลของการกระทำผิด ที่ ร้ายแรงของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะ เศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ	25
ตาราง	5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ตัวแปรตามคือ ลักษณะต่าง ๆ ของเพื่อนที่ เลือกคบ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และ สหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ	32
ตาราง	6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยตัวแปรตามคือ ทศนคติต่อเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะทาง ครอบครัวสูง กลาง และต่ำ	36
ตาราง	7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ตัวแปรตามคือ ความกังวลใจอันมี สาเหตุมาจากบุคคลต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และ สหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ	40
ตาราง	8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยมีตัวแปรตามคือ ระดับความกังวลใจในเรื่อง ต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษาจาก ครอบครัวฐานะสูง กลาง และต่ำ	45
ตาราง	9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยตัวแปรตาม คือ การให้ความสำคัญต่อเรื่อง ต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะ เศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ	50

- ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยตัวแปรตาม คือ การเปรียบเทียบตนเองกับ
ผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา
ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ 57
- ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยมีตัวแปรตามคือ การแสดงออกต่าง ๆ
เมื่อเกิดความกังวลใจ ของนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ และ
สหศึกษา ผู้มาจากครอบครัวที่มีฐานะสูง กลาง และต่ำ... .. 64

บทที่ 1

บทนำ

ในปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้รุดหน้ากว่าความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และเป็นสาเหตุสืบเนื่องให้เกิดความยุ่งยากในการสื่อความหมายและความคิดเห็นระหว่างกันมากยิ่งขึ้น ปัญหาความยุ่งยากที่ปรากฏในผลของการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของเด็กวัยรุ่น พบว่าเด็กวัยรุ่นส่วนมากรู้สึกว่ ปัญหาส่วนใหญ่เนื่องมาจากผู้ใหญ่ไม่เข้าใจจิตใจของตน ทั้งนี้แสดงว่าผู้ใหญ่และเด็ก ไม่สามารถสนองความต้องการของกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพอาจเป็นเพราะผู้ใหญ่ใช้ประสบการณ์ในอดีตมาแก้ไขปัญห่าปัจจุบัน จึงไม่สามารถจะเข้าใจความคิดเห็นและความมุ่งหวังของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันได้เพียงพอ

ผู้ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นต่อจากบิดามารดาก็คือครู ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และอบรมศีลธรรมจรรยาแก่เด็กภายในโรงเรียนเพื่อให้เด็กวัยรุ่นสามารถรับผิดชอบต่อสังคมเมื่อถึงวัยผู้ใหญ่ บรรยายากาตทางสังคมภายในโรงเรียนที่มีคุณภาพจะช่วยบั้นหลอมเด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยต้นตัวไฝหาความรู้ ให้สามารถปรับปรุงตัวเอง รู้จักควบคุมพฤติกรรมของตน และรู้จักไฝหาสิ่งที่เป็นคุณค่าของชีวิตอันถาวร เพื่อฝึกตนเองให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ได้มองเห็นความสำคัญของอิทธิพลทางสังคมต่อพัฒนาการของเด็กวัยรุ่น จึงได้ศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อผู้ที่อยู่แวดล้อมตัว ซึ่งได้แก่บิดา มารดา ครู เพื่อน และบุคคลอื่นๆ ภายในครอบครัว เพื่อเป็นแนวทางศึกษาหาความจริงเกี่ยวกับความรู้สึกของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบัน และเพื่อที่จะได้ข้อเท็จจริงต่างๆ อันอาจนำมาประกอบการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพเหมาะสมกับความเป็นอยู่ของเด็ก เพื่อมุ่งให้เด็กวัยรุ่นได้รู้จักตัวเองอย่างดีและถูกต้อง และจัดโอกาสให้เด็กวัยรุ่นได้พัฒนาตัวเองในทิศทางที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมได้.

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องเด็กวัยรุ่นนี้ มีความมุ่งหมายพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อบิดา มารดา ครูและเพื่อน ของเด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ ในโรงเรียนที่มีนักเรียนชายล้วน นักเรียนหญิงล้วน (รวมเรียกในที่นี้ว่าโรงเรียนเอกเพศ) และโรงเรียนสหศึกษา

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของบิดา มารดา ครูและเพื่อน ที่มีต่อกลุ่มเด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ ในโรงเรียนเอกเทศ และโรงเรียนสหศึกษา

3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปริมาณความเกรงกลัว บิดา มารดา ครู เพื่อน คนอื่น ๆ กฎหมาย และการลงโทษทางศาสนาของกลุ่มเด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ ในโรงเรียนเอกเทศ และโรงเรียนสหศึกษา

4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะเด่น ๆ ของเพื่อนที่เด็กวัยรุ่นชายหญิง ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ ในโรงเรียนเอกเทศ และโรงเรียนสหศึกษา เห็นว่าเป็นลักษณะดีเด่น น่าคบหาสมาคม รวมทั้งทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศด้วย

5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสาเหตุและสิ่งที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลในกลุ่มเด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ ในโรงเรียนเอกเทศ และโรงเรียนสหศึกษา

6. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประเมินค่าตนเอง และความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของการศึกษา ความประพฤติ ฐานะ รูปร่างหน้าตา และสังคมปฏิบัติของกลุ่มเด็กวัยรุ่นชายและหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ ในโรงเรียนเอกเทศ และโรงเรียนสหศึกษา

7. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวิธีตอบสนองความกังวลใจของกลุ่มวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ ในโรงเรียนเอกเทศ และโรงเรียนสหศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยเรื่องวัยรุ่นจะช่วยทำให้บิดา มารดา ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องในวงการศึกษได้พิจารณาปัญหาทางสังคม และทางอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นได้อย่างถูกต้องตรงกับชีวิตจริงในปัจจุบันและจะได้ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางลดปัญหาความขัดแย้ง อันเกี่ยวกับการใช้อำนาจควบคุมพฤติกรรมของเด็ก และเพื่อส่งเสริมให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน

2. ผลงานวิจัยเรื่องราวของวัยรุ่นนี้ จะช่วยให้ครูและผู้รับผิดชอบต่อความประพฤติของเด็กวัยรุ่นได้ทราบว่าความวิตกกังวล มีส่วนบั่นทอนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กวัยรุ่นมากกว่าวัยอื่น ๆ

3. นอกจากนี้ผลงานวิจัยจะช่วยให้เด็กวัยรุ่นรู้จักตัวเอง และเข้าใจสัมพันธ์ภาพระหว่างตนกับเพื่อน ได้ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ได้จำกัดขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาดังนี้

1. เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เป็นนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์
3. เป็นนักเรียนที่ครูประจำชั้นตัดสินว่าเรียนดีเป็นจำนวนครึ่งหนึ่ง และเรียนไม่ดีอีกครึ่งหนึ่ง
4. เป็นนักเรียนจากโรงเรียนเอกเทศ (หญิงล้วน ชายล้วน) และโรงเรียนสหศึกษา

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

วัยรุ่น หมายถึงบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 13—19 ปี

เพื่อน หมายถึงบุคคลที่อายุรุ่นราวคราวเดียวกันกับเด็กวัยรุ่น ชอบทำกิจกรรมร่วมกัน เรียนหนังสือด้วยกัน เล่นด้วยกัน และเที่ยวเตร่ด้วยกัน จะเป็นเพศเดียวกันหรือคนละเพศก็ได้

ความวิตกกังวล หมายถึงสภาพอารมณ์ที่ตึงเครียด หวาดกลัวปราศจากความสุขสงบทางใจ เนื่องจากมีสิ่งเร้าภายนอก ความกังวลใจ ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วมักทำให้มีอาการเศร้าหมอง ตื่นเต้น กระแทกกระเทือนระบบการทำงานของร่างกาย ทำให้ระบบการหายใจ ระบบการย่อยอาหาร และระบบการหมุนเวียนของโลหิตทำงานผิดปกติ เกิดความเมื่อยล้าคิดอะไรไม่เฉียบแหลมว่องไว ความวิตกกังวลนี้เป็นผลรวมของลักษณะประจำของผู้ตอบ (Trait Anxiety) กับสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดความกังวลใจนั้น ๆ (State Anxiety)

ทัศนคติ หมายถึงความรู้สึกที่แสดงออกอย่างมั่นคงต่อบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดี (Positive) ชัดแย้ง (Negative) หรือเป็นกลาง (Neutral) ก็ได้ ซึ่งเป็นผลของการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะที่ดีหรือเลวของบุคคลหรือสถานการณ์นั้น ๆ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า

การวิจัยในต่างประเทศ

ซูเอลโวลด์ (Suellwold, 1959) ศึกษาเปรียบเทียบเด็กวัยรุ่นในประเทศเยอรมันกับเด็กวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบสอบถาม S R A Form S พบความแตกต่างระหว่างเด็กสองชาตินี้ว่ามีสาเหตุเนื่องมาจากวัฒนธรรมต่างกัน เช่น เด็กวัยรุ่นในประเทศเยอรมันจะตอบว่า “ฉันกลัวการประสบความล้มเหลว” แต่เด็กวัยรุ่นในประเทศสหรัฐอเมริกา จะตอบว่า “ฉันอยากให้ตัวฉันมีผู้นิยมชมชอบมาก และฉันอยากให้ฉันเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อสังคม และต่อพวกพ้องของฉัน”

โอกาจิ (Okaji, 1958) ศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นชาวญี่ปุ่น หลังจากได้ร่วมอภิปรายกันแล้ว เปรียบเทียบทัศนคติของเด็กวัยรุ่นกับของผู้ใหญ่ พบว่าทั้งสองกลุ่มพอใจจะมีชีวิตอย่างคนธรรมดา มีบรรยากาศสร้างสรรค์เป็นแบบสังคมสัมพันธ์ โอกาจิ สรุปว่าการอภิปรายกลุ่มทำให้เกิดความไม่แน่นอน ทำให้ทัศนคติของเด็กวัยรุ่นเปลี่ยนไป

แอล คูซี (El Koussy, 1960) ศึกษาเปรียบเทียบเด็กวัยรุ่นในเมืองและต่างจังหวัด ไม่พบความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มนี้ แต่พบว่าวัยรุ่นชายสนใจในการใช้คำถามและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากกว่าหญิง และพบว่าเด็กวัยรุ่นยังมีปฏิกิริยาต่อต้านการใช้อำนาจของพ่อแม่อยู่

เบรสซึนสกา (Brzezinska, 1960) ศึกษาอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเด็กวัยรุ่น พบว่าเด็กวัยรุ่นในกลุ่มที่ศึกษา ร้อยละห้าสิบ ไม่เชื่อว่าองค์กรต่าง ๆ จะช่วยแก้ปัญหาวัยรุ่นได้มาก

ร้อยละสามสิบ ไม่สบายใจต่อการใช้อำนาจบริหารในโรงเรียน ในบ้าน และในสังคม
ร้อยละยี่สิบสอง แสดงความผิดหวัง

ร้อยละสิบแปด ขาดโอกาสที่จะได้รับความเบิกบานใจ

ฮอลล์ (Hall, 1904) สรุปจากผลการวิจัยว่าวัยรุ่นเป็นวัยพายุบุแคม มีอารมณ์วู่วาม เจ้าคิดเจ้าแค้น ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง การแสดงออกโดยทั่วไปของวัยรุ่น คือชอบแต่งตัวแปลก ๆ ไร้พรมยาวย พุศภาษาแสดง คือผิดปรกติ และคิดมากผิดปรกติ

สตอร์ริง (Störning, 1958) ได้ศึกษาความต้องการและสถานภาพของเด็กวัยรุ่นชาวเยอรมัน พบว่าอัตราความเติบโตของวัยรุ่นรวดเร็วมาก ทำให้เกิดความยากลำบากในการปรับตัวทางบุคลิกภาพ ทั้งพบว่าปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่นในระยะหลัง ๆ นี้ เกิดจากการขาดความสนับสนุนให้พึ่งตัวเอง และได้รับการปกป้องจากพ่อแม่มากเกินไป

การ์คเนอร์ (Gardner, 1957) เชื่อกจากการศึกษาวัยรุ่นอเมริกันว่าในสังคมอเมริกันยังขาดมาตรฐานทางคุณค่า จึงทำให้เด็กวัยรุ่นประสบความลำบากในการแก้ปัญหาของตนเองเนื่องจากมีขัดแย้งกันระหว่างกฎเกณฑ์มาตรฐานของสังคมกับความรู้สึกในจิตใจของเด็กวัยรุ่น

โคลเมน (Coleman, 1962) ได้ศึกษาอิทธิพลของบรรยากาศทางสังคมที่มีต่อความคิดเห็นของวัยรุ่นเกี่ยวกับคุณค่าทางสังคม และทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อตนเองและต่อเพื่อน โคลเมนศึกษาวัยรุ่นในโรงเรียนสิบแห่งในเมืองขนาดต่าง ๆ กัน ผลที่น่าสนใจพอสรุปได้ดังนี้ คือ วัยรุ่นชายเชื่อว่า การที่ตนจะเป็นผู้กว้างขวางในหมู่เพื่อนนักเรียนนั้น จะต้องมิบุคลิกลักษณะดี มีชื่อเสียงดี และเป็นนักกีฬา ส่วนวัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญแก่บุคลิกลักษณะ รูปร่างหน้าตาดี และการแต่งกายสวยงาม

จากการใช้แบบสอบถามสังคมมิติพบว่า วัยรุ่นหญิงที่มีเพื่อนเลือกคบน้อยจะมีความพอใจในตนเองน้อย ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเพื่อนและการประเมินค่าตนเองนี้ในวัยรุ่นหญิงเด่นกว่ากว่าในวัยรุ่นชาย และในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองเล็ก มากกว่าในโรงเรียนที่อยู่ในเมืองใหญ่

แคส (Cass, 1952) ศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นที่มีมารดา พบว่ามารดาจากครอบครัวฐานะปานกลางตระหนักในความสนใจ และกิจกรรมของลูกวัยรุ่นทั้งชายและหญิงมากกว่า มารดาฐานะต่ำ การให้ความเอาใจใส่และความเข้าใจบุตรนี้มีความสัมพันธ์สูงกับการที่ลูกจะมีทัศนคติที่ดีและเต็มใจเลียนแบบมารดาในกลุ่มวัยรุ่นฐานะปานกลาง

โซเวลและฮอลเลอร์ (Sowell & Haller, 1959) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวกับฐานะทางครอบครัวของเด็กเกรด 4 ถึง 8 จำนวน 1,462 คน พบว่าเมื่อเปรียบเทียบเด็กฐานะต่ำกับเด็กฐานะปานกลางและสูง ปรากฏว่าเด็กฐานะต่ำมีความกังวลเกี่ยวกับฐานะของตนเอง มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการถูกประเมินค่าด้านความสามารถและวิตกเกี่ยวกับการเรียนมาก นอกจากนี้เด็กฐานะยากจนมีการปรับตัวที่ไม่สู้ดีนัก เป็นผลให้ไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ

แมคแคนเลส (Mc Candless, 1967) หลังจากที่ได้รวบรวมรายงานการวิจัยวัยรุ่นหลายๆ เรื่องเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัววัยรุ่น และทัศนคติที่วัยรุ่นมีต่อบุคคลอื่น พอจะสรุปได้ว่าเด็กฐานะต่ำโดยส่วนรวมมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ใหญ่ที่ทรงอำนาจทั้งหลายน้อยกว่าเด็กฐานะปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะวัยรุ่นฐานะต่ำเคยถูกรังเกียจเคียดจัญท์จากผู้ใหญ่มาก่อน นอกจากนี้โดยเฉลี่ยแล้วเด็กฐานะต่ำจะฉลาดน้อยกว่า มีแรงจูงใจในการเรียนน้อยกว่าเด็กฐานะปานกลางและสูง เด็กฐานะต่ำจะมีปฏิกริยาวากกว่าก้าวร้าว มีการแต่งกายที่สุภาพน้อยกว่าเด็กฐานะอื่นๆ และในค่านิยมเกี่ยวกับครู นักเรียนฐานะต่ำมีความเชื่อในเรื่องคุณค่าทางสังคมแตกต่างจากครู และมีทัศนคติที่เฉยชา หรือมาดร้ายต่อครูด้วย (หน้า 352)

สรุปได้ว่า การสำรวจและค้นคว้าเกี่ยวกับวัยรุ่นในต่างประเทศมีมากมาย ทำให้สังเกตได้ว่าวัยรุ่นเป็นเรื่องที่หลายๆ ประเทศมีความสนใจศึกษา ส่วนที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสังคมที่มีต่อวัยรุ่นนั้นมีทั้งที่แตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม และที่คล้ายคลึงกัน ตัวอย่างเช่น อิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีต่อทัศนคติ และความวิตกกังวลของวัยรุ่น อาจจะมีแบบแผนที่คล้ายคลึงกันในหลายๆ ประเทศ รวมทั้งวัยรุ่นในประเทศไทยด้วย ดังจะได้เห็นผลในรายงานการวิจัยต่อไปนี้

การวิจัยในประเทศไทย

เกิดเกียรติพงศ์ (Koedkietpong, 1960) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนไทยในพระนครที่มีต่อบิดา มารดา และเพื่อน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนทั้งชายและหญิง ชั้นประถมปีที่ 3 ถึงชั้นเตรียมอุดมปีที่ 2 เป็นจำนวน 466 คน ประเภทของโรงเรียนคือโรงเรียนสหศึกษาในชั้นประถมศึกษา 1 โรงเรียน และโรงเรียนเอกเพศในชั้นมัธยมศึกษาทั้งชายและหญิงอีกชนิดละ 1 โรงเรียน นักเรียนจากโรงเรียนเหล่านี้ส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง

เกิดเกียรติพงศ์ มีจุดมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบทัศนคติต่อบิดา มารดา และเพื่อน ของนักเรียนที่มีอายุ และเพศต่างกัน โดยใช้วิธีสอบถามแบบต่อให้จบประโยค (Sentence completion technique) ตัวอย่าง เช่น “บิดาของข้าพเจ้า.....” และ “มารดาของข้าพเจ้า.....”

ผลการวิจัยพอสังเขปมีดังนี้

นักเรียนชายทุกระดับชั้นเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบิดา มารดา และทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดา นี้จะมีมากในวัยเด็ก และน้อยลงในปลายวัยรุ่น ส่วนเด็กหญิงก็มีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดา เช่นเดียวกับเด็กชาย แต่ทว่าทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดาของเด็กหญิงจะมีมากในวัยรุ่นมากกว่าในวัยเด็ก นอกจากนี้ทั้งนักเรียนทั้งชายและหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดา มากกว่ามีต่อบิดาของตน

ในเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับเพื่อนนั้น นักเรียนชายมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนเพศเดียวกันตั้งแต่เป็นเด็กจนถึงวัยรุ่น แต่ทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศของเด็กชาย จะมีมากเมื่ออายุน้อย และน้อยลงเมื่ออายุมากขึ้น นอกจากนี้นักเรียนชายยังมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศมากกว่าเพศเดียวกันด้วย ส่วนนักเรียนหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่าต่อเพื่อนต่างเพศ แต่ทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนเพศเดียวกันนั้นจะมีน้อยลงเมื่อมีอายุมากขึ้น ในขณะที่ทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศของนักเรียนหญิง จะเพิ่มขึ้นตามอายุ

จากการวิจัยของเกิตเกียรติพงศ์ พอจะสรุปได้ว่า วัยรุ่นไทยมีทัศนคติที่ดีต่อบิดา มารดา และทัศนคตินี้จะลดลงเมื่ออายุเข้าปลายวัยรุ่น แต่ทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศจะเพิ่มมากขึ้นในวัยรุ่นหญิง และลดลงในวัยรุ่นชาย การที่ผู้วิจัยได้ศึกษานักเรียนถึง 7 ระดับการศึกษา ทำให้ได้เห็นความแตกต่างทางทัศนคติของนักเรียนอายุต่างๆ ได้อย่างเด่นชัด

หาสิทธิพันธ์ เลขยานนท์ และเจริญยิ่ง (2510) ได้ศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นชั้น มศ. 3 ในเขตพระนคร โดยใช้แบบสอบถามในรูปการต่อให้จบประโยคเช่นกัน วัยรุ่นได้แสดงทัศนคติที่มีต่อบิดา มารดา บุคคลอื่นๆ และเพื่อน โดยใช้ประโยคดังนี้ “ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีบิดาของข้าพเจ้า.....” “ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีมารดาของข้าพเจ้า.....” และ “ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีเพื่อนของข้าพเจ้า.....” ผลปรากฏว่าเด็กส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดาและผู้ปกครอง เช่น เด็กต่อเติมประโยคว่า บิดาของข้าพเจ้ารักลูก เอาใจใส่ลูก อยากให้ลูกเรียนได้สำเร็จ มารดาของข้าพเจ้ารักลูก ใจดีต่อลูก แสดงว่าเด็กส่วนมากได้รับความรักและความเอาใจใส่จากบิดามารดาเป็นอย่างดี เด็กส่วนมากทราบว่าควรเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา และได้ปฏิบัติตามเป็นอย่างดี ตัวเด็กเองก็รักและเป็นห่วงใยพ่อแม่ ปรารถนาจะให้พ่อแม่มีความสุขดีและมีความสุขสบาย เมื่อถูกถามถึงผู้ที่เด็กวัยรุ่นจะขอคำปรึกษาในเรื่องที่จะตัดสินใจ ส่วนมากจะเลือกปรึกษาพ่อแม่ในเรื่องสำคัญๆ เช่น เรื่องการเรียนต่อ ส่วนเรื่องเล็กน้อยก็จะปรึกษาเพื่อน

คำตอบของเด็กวัยรุ่นชายหญิง แสดงความแตกต่างของทัศนคติที่เด็กแต่ละเพศ มีต่อบิดามารดา วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่พิจารณาพ่อแม่ในฐานะที่ตนเป็นลูก และลงความเห็นว่าบิดามารดารักลูกดี แต่วัยรุ่นชายพิจารณาบิดาในฐานะเหมือนตนเป็นบุคคลหนึ่งที่ประเมินคุณค่าของบุคคลอื่น และเห็นว่าบิดาเป็นคนดี ส่วนคำตอบที่เกี่ยวข้องกับมารดา วัยรุ่นชายและหญิงตอบเหมือนกัน

ในเรื่องทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อเพื่อน พบว่าเด็กวัยรุ่นส่วนมากอยากคบคนที่มีความประพฤติดี และเป็นเพศเดียวกันกับตน เพราะเข้าใจกันดีกว่าเพศตรงกันข้าม เด็กวัยรุ่นส่วนมากจะมีเพื่อนสนิทประมาณ 3 คน วิธีการเข้ากับเพื่อนที่ง่ายที่สุด และที่ใช้มากที่สุดคือการเป็นคนคุยสนุก ร่าเริง ให้ความเป็นกันเอง เด็กวัยรุ่นส่วนมากเลือกคบคนที่มินิสัยและทัศนคติคล้ายกับของตน แต่ถ้ามีข้อแตกต่างก็จะพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับเพื่อน วัยรุ่นส่วนมากเห็นว่าเพื่อนที่สมควรช่วยเหลือเพื่อน และจะเลือกไปเที่ยวกับเพื่อนมากกว่าจะไปกับครอบครัว เพราะไปกับเพื่อนสนุกกว่า และเป็นอิสระกว่า

การประเมินค่าตนเองของเด็กวัยรุ่น พบว่าเด็กส่วนมากคิดว่าคุณสมบัติที่ดีของตนคือ ความสามารถในการคบหาสมาคมกับเพื่อน และการมีความประพฤติดี ส่วนความบกพร่องที่เด็กส่วนมากยอมรับ คือไม่ขยันเรียนเท่าที่ควร และไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง เช่น โมโหง่าย เอาแต่ใจตัว เกียจคร้านและใจน้อย ในเรื่องนี้ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนหญิงในโรงเรียนเอกเพศ กับโรงเรียนสหศึกษา พบว่าส่วนมากเห็นว่านิสัยที่ดีของนักเรียนหญิงในโรงเรียนเอกเพศ คือการมีความประพฤติเรียบร้อย แต่นักเรียนหญิงในโรงเรียนสหศึกษาเห็นว่าการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นความดี

การวิจัยของ หาสิตะพันธ์ เลขยานนท์ และเจริญยิ่ง ได้ให้ข้อสังเกตที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อตนเองและผู้อื่น และลักษณะบุคลิกภาพบางประเภท ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้

ในเรื่องความมั่นใจในตนเอง พบว่าเด็กวัยรุ่นส่วนมากคิดว่าตนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับตัวเอง ไม่โทษคนอื่นหรือสิ่งแวดล้อม เด็กวัยรุ่นบางกลุ่มคิดว่าถ้ามีเรื่องที่จะต้องตัดสินใจแล้วตนจะตัดสินใจเอง ไม่ไปปรึกษาใครเลย เด็กวัยรุ่นส่วนมากคิดว่า เมื่อตนตัดสินใจอะไรแล้วย่อมจะเป็นไปในทางที่ถูกที่ควร เช่น เพื่อนสนิทที่ตนเลือกคบก็เพราะเห็นว่าเป็นคนดีจึงคบ นอกจากนี้วัยรุ่นส่วนมากจะคิดและทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าสมควร โดยไม่ต้องรอฟังคำสั่งของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ตัวอย่างเช่น การเลือกคบเพื่อน การเลือกคู่ครอง การเลือกวิชาที่จะเรียนต่อ และเลือกอาชีพ เป็นต้น

โองเคลือบ (2515) ได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของเด็กนักเรียนประถมปีที่ 4 และประถมปีที่ 7 ในเขตกรุงเทพ-ธนบุรี และต่างจังหวัด ลักษณะบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยปัจจุบันคือ ความวิตกกังวล ซึ่งนักเรียนผู้ตอบต้องใช้มาตราส่วนซึ่งมี 4 ช่อง โองเคลือบ ได้ไปเปรียบเทียบปริมาณความวิตกกังวลของนักเรียนชายหญิง ตามชั้นเรียน และภูมิภาค

ผลปรากฏว่า เด็กหญิงในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความวิตกกังวลมากกว่าเด็กชาย เด็กชายหญิงในชั้นประถมปีที่ 4 มีความวิตกกังวลมากกว่าเด็กชายหญิงในชั้นประถมปีที่ 7 และ เด็กชายหญิงในต่างจังหวัดมีความวิตกกังวลมากกว่าเด็กในนครหลวง ฯ

การวิเคราะห์โดยใช้ลักษณะ 2 อย่างของกลุ่ม* เช่นเพศ กับชั้นเรียน พบว่าในชั้นประถมปีที่ 7 เด็กหญิงมีความวิตกกังวลมากกว่าเด็กชาย ส่วนในชั้นประถมปีที่ 4 ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับเพศ และภูมิภาค พบว่าเด็กหญิงในนครหลวง ฯ มีความวิตกกังวลมากกว่าเด็กชาย ส่วนในต่างจังหวัด ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ เด็กชั้นประถมปีที่ 4 ทั้งหญิงและชายมีความวิตกกังวลในระดับสูงกว่าเด็กเพศเดียวกันในชั้นประถมปีที่ 7 เด็กชายหญิงชั้นประถมปีที่ 4 ทั้งในนครหลวง และต่างจังหวัด มีความวิตกกังวลมากกว่าเด็กที่มีภูมิภาคเดียวกัน แต่เรียนอยู่ในชั้นประถมปีที่ 7 สำหรับกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะ นักเรียนในนครหลวง ฯ มีความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนในต่างจังหวัด แต่ไม่พบแบบแผนที่ว่านี้ในกลุ่มนักเรียนหญิง ส่วนในหมู่นักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 โดยเฉพาะ ข้อมูลแสดงว่านักเรียนในนครหลวง มีความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนต่างจังหวัด แต่ไม่พบความแตกต่างที่ว่านี้ในเด็กชั้นประถมปีที่ 7

จากการวิจัยของ โองเคลือบ พอจะสรุปได้ว่า โองเคลือบได้ให้ความสนใจศึกษาความวิตกกังวลของวัยรุ่น และได้แสดงให้เห็นว่าปริมาณความวิตกกังวลของวัยรุ่นจะขึ้นอยู่กับตัวแปรทางสังคม เช่น อายุ เพศ และภูมิภาค ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยในขั้นต่อไป

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

จากผลการวิจัยเด็กไทยดังกล่าวแล้วข้างต้น และจากการใช้หลักและทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า ทศนคติต่อตนเองและผู้อื่น ความวิตกกังวล และการประเมินค่าตนเองของวัยรุ่นไทยในกลุ่มตัวอย่าง ย่อมจะแตกต่างกันตามเพศ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และประเภทของโรงเรียน ส่วนสมมุติฐานที่เป็นรายละเอียด มีดังนี้คือ

สมมุติฐานที่ 1 เด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และปานกลางจะมีทศนคติที่ดีต่อบิตามารดา และครูมากกว่าวัยรุ่นจากครอบครัวฐานะต่ำ

เหตุผลก็คือผู้นำของครอบครัวที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ย่อมจะเป็นที่นับหน้าถือตาของบุคคลอื่น ทำให้บุตรของตนเกิดความเลื่อมใสและต้องการจะเลียนแบบบิดา มารดา ส่วนครูซึ่งเป็นอาชีพที่มีเกียรติในสังคม และมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ต่ำต้อยจนเกินไปนัก ก็ย่อมจะมีความคล้ายคลึงกับนักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง และสูง มากกว่านักเรียนที่มีฐานะต่ำ ทำให้นักเรียนฐานะปานกลางและสูงมีความสนิทสนม พอใจรักใคร่ครูมากกว่านักเรียนฐานะต่ำ

สมมุติฐานที่ 2 เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษาจะมีทัศนคติที่ดีต่อบิดา มารดา และครูมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกเพศ

เหตุผลก็คือ โรงเรียนสหศึกษา เป็นแหล่งที่วัยรุ่นทั้งชายและหญิงเรียนรวมกัน และมีกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกันด้วย ทำให้วัยรุ่นเหล่านี้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทตามเพศของตน และของเพศตรงข้าม และในขณะเดียวกันก็ได้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับเพศตรงข้ามมากกว่าวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเพศ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในการกระทำ ชีวิตจิตใจของเพศตรงข้ามดีขึ้น และนำมาเปรียบเทียบกับของบุคคลเพศเดียวกับตน นักเรียนในโรงเรียนสหศึกษาจึงมีภาพพจน์เกี่ยวกับบุคคล และสังคมที่เหมาะสมกว่านักเรียนในโรงเรียนเอกเพศ ทำให้สามารถเข้าใจจิตใจและการกระทำของบิดามารดาและครูของตนได้ดีกว่านักเรียนในโรงเรียนเอกเพศ

สมมุติฐานที่ 3 เด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะแตกต่างจากลักษณะของเพื่อนที่เด็กวัยรุ่นที่มีฐานะปานกลางและสูงจะเลือกคบ

เหตุผลก็คือ บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกันย่อมจะให้ความสำคัญต่อลักษณะของบุคคลต่างกันด้วย ทั้งนี้เพราะปทัสถานทางสังคมที่กลุ่มย่อยต่าง ๆ ในสังคมใช้นั้นย่อมจะแตกต่างกันออกไปตามฐานะ

สมมุติฐานที่ 4 เด็กวัยรุ่นชายจะเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะแตกต่างจาก ลักษณะของเพื่อนที่เด็กวัยรุ่นหญิงจะเลือกคบ

เหตุผลก็คล้ายคลึงกับสมมุติฐานที่ 3 กล่าวคือ กลุ่มของสังคมที่แบ่งเป็นชายและหญิงจะมีปทัสถานทางสังคมที่มีลักษณะพิเศษเป็นของ กลุ่มโดยเฉพาะ ฉะนั้นลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบควรจะแตกต่างกันไปตามปทัสถานของแต่ละกลุ่มด้วย

สมมุติฐานที่ 5 เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษาจะมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในโรงเรียนเอกเพศ

เหตุผลก็คือ การมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันของวัยรุ่นชายและหญิงในโรงเรียนสหศึกษา และการมีส่วนร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ย่อมจะทำให้วัยรุ่นชายและหญิงเข้าใจ

จิตใจของเพศตรงข้ามได้ดีขึ้น ส่วนเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเพศ มีประสบการณ์เกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศน้อยกว่า ก็ย่อมจะมีทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศที่ไม่สู้แน่นอนและโน้มเอียงมากไปทางด้านที่ได้ยินได้ฟังมาจากคนอื่น

สมมุติฐานที่ 6 เด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำก็ย่อมจะมีความวิตกกังวลใจเนื่องจาก บิดา มารดา ครู เพื่อน และคนอื่น ๆ เป็นต้นเหตุมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และปานกลาง

เหตุผลก็คือ ชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนที่ยากจน ย่อมจะมีลักษณะที่จะทำให้สับสนภาพทั้งทางกายและจิตใจ ความวิตกกังวลของวัยรุ่นที่มีฐานะต่ำเกี่ยวกับบุคคลประเภทใดในเรื่องต่าง ๆ ก็ย่อมจะมีมากกว่าความวิตกกังวลของวัยรุ่นที่มีฐานะปานกลางและสูงเกี่ยวกับบุคคลประเภทเดียวกันในเรื่องเดียวกันนั้น

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนและนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามของโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานคร 14 แห่ง รวมนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง 720 คน มีรายละเอียดการจำแนกนักเรียนตามลักษณะ ชนิดของโรงเรียน และตามเพศชายและหญิงดังปรากฏในตาราง 1

เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกโรงเรียนถือเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- 1 เป็นโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ที่มีการสอนแบบชายล้วน หญิงล้วน และสหศึกษา
- 2 เป็นโรงเรียนที่มองเห็นความสำคัญของการวิจัย ผู้บริหารและครูให้ความร่วมมือในการวิจัยตามสมควร

ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ภูมิหลังเกี่ยวกับตัวนักเรียนทางด้านเศรษฐกิจ ผู้วิจัยได้สอบถามรายได้ของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แล้วจึงจัดแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสามกลุ่มตามฐานะทางเศรษฐกิจ โดยยึดเกณฑ์รายได้ประจำเดือนของครอบครัว กล่าวคือครอบครัวใดรายได้ต่ำกว่าพันบาท เด็กจะถูกจัดอยู่ในพวกฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ถ้ารายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่างหนึ่งพันถึงห้าพันบาท ถือว่าเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง ส่วนฐานะสูงคือครอบครัวที่มีรายได้มากกว่าห้าพันบาทต่อเดือน และคัดเลือกให้ได้จำนวนคนเป็นอัตราส่วนของชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำเท่ากับ 2 : 4 : 3 ตามลำดับ รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนต่าง ๆ ชนิดได้แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียนเอกเพศ (หญิงล้วน ชายล้วน) และโรงเรียนสหศึกษา และตามฐานะทางเศรษฐกิจ

ประเภทโรงเรียน	ฐานะทางเศรษฐกิจ			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
เอกเพศ ชาย	50	100	75	225
เอกเพศ หญิง	50	100	75	225
สหศึกษา ชาย	30	60	45	135
สหศึกษา หญิง	30	60	45	135
รวม	160	320	240	720

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่

1. แบบสอบถามทัศนคติของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อบิดา มารดา และครู
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลของบิดา มารดา และครูต่อเด็กวัยรุ่น
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในผลของการกระทำผิดที่ร้ายแรง
4. แบบสอบถามทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อเพื่อนเพศเดียวกันและต่อเพื่อนต่างเพศ
5. แบบสอบถามเพื่อวัดความกังวลใจ ของเด็กวัยรุ่น

แบบสอบถามทั้ง 5 ประเภทนี้เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้มีการทดลองใช้และปรับปรุงแบบสอบถามสองครั้ง ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยข้อความซึ่งวัดทัศนคติทั้งทางบวก และทางลบ ทั้งหมดมี 64 ข้อความ บนแผ่นกระดาษคำตอบจะมีมาตราส่วนให้บันทึก 7 ช่อง ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความที่ตามนั้นเป็นจริงกับตัวนักเรียนมากน้อยเพียงใด การให้คะแนนข้อความซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติทางบวก จะให้คะแนน 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 สำหรับข้อความซึ่งแสดงทัศนคติทางลบ จะให้คะแนน 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ตามลำดับ ทุก ๆ แบบทดสอบจะมีคำสั่งชี้แจงโดยละเอียด ข้อเสนอตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนตอบได้สะดวก และบรรยากาศในห้องเรียนขณะที่ทำการทดสอบ ก็พยายามจัดให้เป็นไปด้วยความสบายใจอย่างกันเองปราศ ข้อวิตกกังวลใด ๆ ทั้งสิ้น

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. เลือกโรงเรียนที่จะศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้นอย่างครบถ้วน
2. ในแต่ละโรงเรียนให้ครูประจำชั้นคัดเลือกนักเรียนที่เรียนเก่งหนึ่งห้องเรียน และนักเรียนที่เรียนอ่อนหนึ่งห้องเรียน เพื่อตอบแบบสอบถาม การเลือกเด็กเก่งและเด็กอ่อนครูใช้ผลการสอบไล่ปลายปี มศ. 2 เป็นเกณฑ์
3. เนื่องจากแบบสอบถามมีมากข้อ จึงได้กำหนดวันทดสอบและดำเนินการทดสอบเป็นสองวันติดกัน วันแรกให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อบิดา มารดา ครู และเพื่อน วันที่สองให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อตนเอง และความกังวลใจของเด็กวัยรุ่น
4. เวลาในการทดสอบแต่ละครั้งไม่จำกัดแน่นอน ประมาณถั่วเฉลี่ยครั้งละหนึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งชั่วโมงครึ่ง

วิธีจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาแยกกลุ่มตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ตอบ เป็นกลุ่มสูง กลาง และต่ำ และคัดจำนวนผู้ตอบด้วยวิธีสุ่ม ตามอัตราส่วนที่วางไว้คือ 2 : 4 : 3 (คูตาราง 1) แล้วจึงคัดเลือกนักเรียนออกเป็น กลุ่มชาย หญิง ในโรงเรียนเอกเทศ (หญิงล้วน ชายล้วน) และโรงเรียนสหศึกษา

การตรวจให้คะแนน ก่อนตรวจได้แยกแบบสอบถามออกเป็น 4 หมู่ หมู่ที่หนึ่งได้แก่แบบสอบถามทัศนคติต่อผู้มีอำนาจได้แก่บิดา มารดา และครู หมู่ที่สองได้แก่แบบสอบถามที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อเพื่อน หมู่ที่สามได้แก่ทัศนคติต่อตนเอง หมู่ที่สี่ได้แก่ความวิตกกังวล และวิธีการตอบสนองความวิตกกังวลนั้น ๆ

เมื่อตรวจทานคะแนนตามหมวดหมู่เรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการเจาะบัตรและวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความแปรปรวนของคะแนนในหมวดต่าง ๆ แล้วนำผลที่ได้มาตีความหมายเพื่อรายงานต่อไป

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเสร็จจากการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสอบถามตามโรงเรียนต่าง ๆ แล้ว ได้มีการเปลี่ยนเครื่องหมายชี้คำตอบแต่ละอันออกเป็นตัวเลข เพื่อแสดงระดับการรับรองของผู้ตอบว่าคำตอบที่ให้ไว้นั้นใกล้เคียงความเป็นจริงสำหรับตัวผู้ตอบเพียงไร เมื่อได้คำตอบเป็นตัวเลขแล้ว คำตอบภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน เช่น ทศนคติต่อบิดา ซึ่งมีอยู่ 13 คำตอบก็จะนำมารวมกันเป็นตัวเลขจำนวนเดียว สำหรับผู้ตอบแต่ละคนในแต่ละเรื่องเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

ตัวแปรอิสระ การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทต่าง ๆ มีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดออกเป็นกลุ่มย่อย โดยใช้ตัวแปรอิสระ คือ

1. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของผู้ตอบ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ สูง กลาง และต่ำ ตามคำตอบของผู้ตอบแต่ละคน ถ้าผู้ตอบรายงานว่ารายได้ทั้งหมดของครอบครัวสูงกว่า 5,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน ผู้ตอบจะถูกจัดอยู่ในประเภทฐานะทางเศรษฐกิจสูง ถ้ารายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่าง 1,000 บาท ถึง 5,000 บาท ผู้ตอบจะถูกจัดอยู่ในประเภทฐานะปานกลาง ส่วนผู้ตอบที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้รวมทั้งหมดต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ผู้ตอบจะถูกจัดให้อยู่ในประเภทฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

2. เพศ คือนักเรียนชาย และหญิงที่มาจากโรงเรียนเอกเพศ และนักเรียนชายและหญิงที่มาจากโรงเรียนสหศึกษา

3. ประเภทของโรงเรียน โรงเรียนที่ร่วมในโครงการนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือโรงเรียนเอกเพศ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนเพศเดียวกันล้วน ๆ จะเป็นหญิงล้วนหรือชายล้วนก็ตาม กับโรงเรียนสหศึกษา ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนทั้งชายและหญิงศึกษาอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน

ตัวแปรตาม ประกอบด้วยรายงานเกี่ยวกับทัศนคติ (ความรู้สึกนึกคิด และความคิดเห็น) ของผู้ตอบต่อบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ทัศนคติต่อบิดา มารดา และครู
2. อิทธิพลของบิดา มารดา และครู ที่มีต่อผู้ตอบ
3. ความคาดหวังในผลของการกระทำผิดที่ร้ายแรงว่าจะได้รับโทษจากบิดา มารดา เพื่อนคนอื่น บ้านเมือง และศาสนา

4. ทักษะคติต่อเพื่อน

ก. ลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบ คือความประพฤติ การเรียน ความสนใจ การให้ความช่วยเหลือ และฐานะ

ข. ทักษะคติต่อเพื่อนต่างเพศ

5. ความกังวลใจ

ก. ความกังวลใจอันมีสาเหตุมาจากบุคคลต่าง ๆ คือ จากบิดา มารดา ครู เพื่อน คนอื่น และตนเอง

ข. ความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ คือ การเรียน การเงิน การทำตามใจชอบ

ค. การให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ คือ การศึกษา ความประพฤติของตน ฐานะของครอบครัว รูปลักษณะ และสังคมปฏิบัติ

ง. เปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ ทางการศึกษา ความประพฤติ ฐานะ และเกียรติยศของครอบครัว ทำทาง การแต่งกาย และสังคมปฏิบัติ

การวิเคราะห์ทางสถิติ ข้อมูลทุกประเภทที่กล่าวมาข้างบนนี้ได้รับการวิเคราะห์ทางสถิติคือ วิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) ด้วยการปฏิบัติการของเครื่องคำนวณจักรกล สำหรับข้อมูลแต่ละชนิดได้มีการทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามครั้งด้วยกัน โดยใช้ตัวแปรอิสระต่างกันออกไปดังนี้

1. ฐานะ \times เพศ (3×2 Factorial design) โดยใช้กลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศ โดยเฉพาะ

2. ฐานะ \times ประเภทของโรงเรียนชาย (3×2 Factorial design) โดยใช้กลุ่มนักเรียนชาย โดยเฉพาะ

3. ฐานะ \times ประเภทของโรงเรียนหญิง (3×2 Factorial design) โดยใช้กลุ่มนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ

รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ทักษะคติต่อ บิดา มารดา และครู หมายถึงรายงานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ บิดา มารดา และครู ในด้านต่าง ๆ เช่น ความรัก ความสนใจเอาใจใส่ ความใกล้ชิดสนิทสนม ที่บุคคลนั้น ๆ แสดงต่อผู้ตอบ และความรู้สึกของผู้ตอบในด้านมีความเคารพนับถือ เกรงกลัว ให้ความช่วยเหลือใกล้ชิดกับบุคคลนั้น ๆ

ตาราง 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ตัวแปรตามคือ ทักษะคิดต่อบิตา มารดา และครู จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายหญิง ในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ

ทักษะคิดต่อ	Source	df	ms	F
บิตา	ฐานะ (ก)	2	154.2	1.79
	เพศ (ข)	1	48.9	< 1
	ก × ข	2	165.1	1.91
	Error	444	86.3	
	ฐานะ (ก)	2	238.0	2.77*
	ร.ร. ชาย (ค)	1	92.5	1.08
	ก × ค	2	27.5	< 1
	Error	264	85.9	
	ฐานะ (ก)	2	243.3	2.11
	ร.ร. หญิง (ง)	1	218.7	1.89
	ก × ง	2	63.8	< 1
	Error	264	115.4	
มารดา	ฐานะ (ก)	2	135.5	1.94
	เพศ (ข)	1	42.1	< 1
	ก × ข	2	168.4	2.41*
	Error	444	69.9	
	ฐานะ (ก)	2	155.1	2.22
	ร.ร. ชาย (ค)	1	250.9	3.59**
	ก × ค	2	62.7	< 1
	Error	264	69.8	
	ฐานะ (ก)	2	189.5	1.81
	ร.ร. หญิง (ง)	1	391.2	3.73**
	ก × ง	2	144.7	1.38
	Error	264	104.8	

ตาราง 2 (ต่อ)

ทัศนคติต่อ	Source	df	ms	F
ครู	ฐานะ (ก)	2	167.5	1.79
	เพศ (ข)	1	532.7	5.70**
	ก × ข	2	156.2	1.67
	Error	444	93.4	
	ฐานะ (ก)	2	413.7	3.59**
	ร.ร. ชาย (ค)	1	403.3	3.50**
	ก × ค	2	83.7	< 1
	Error	264	115.3	
	ฐานะ (ก)	2	276.3	3.79**
	ร.ร. หญิง (ง)	1	185.8	2.55
	ก × ง	2	411.1	5.63***
	Error	264	73.0	

*** $p < .01$ ** $p < .05$ * $p < .10$

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน สำหรับข้อมูลทั้งสามชนิด ส่วนตาราง 1 ในภาคผนวก ข. แสดงคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลทั้งสามชนิดในแต่ละกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1. ทัศนคติต่อบิดา ฐานะ เพศ และชนิดของโรงเรียนของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับ ทัศนคติต่อบิดาน้อยมาก นอกจากในกลุ่มนักเรียนชาย ฐานะทางครอบครัว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อบิดาโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 (ดูตาราง 2) จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนชายที่มีฐานะปานกลาง มีทัศนคติที่ดีที่สุด (เฉลี่ยทัศนคติต่อบิดา ฐานะสูง = 69.57 กลาง = 70.59 และต่ำ = 68.24 เฉพาะในกลุ่มนักเรียนชาย)

2. ทัศนคติต่อมารดา ฐานะทางครอบครัวของผู้ตอบไม่มีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติต่อมารดาแต่ปฏิภพกรร่วระหว่างฐานะ และเพศของผู้ตอบมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติต่อมารดา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 เปอร์เซนต์ ในกลุ่มผู้ตอบที่มาจากโรงเรียนเอกเพศ (ดูตาราง 2) จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ย (ตาราง 1 ในภาคผนวก ข.) พบว่านักเรียนหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีทัศนคติที่ดีที่สุดต่อมารดาของตน รองลงมาคือนักเรียนชายฐานะปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่รายงานทัศนคติต่อมารดาน้อยที่สุดคือนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ ส่วนกลุ่ม

ตัวอย่างอื่น ๆ อีก 3 กลุ่มมีทัศนคติปานกลาง จากการเปรียบเทียบผู้ตอบจากโรงเรียนเอกเทศ และ สหศึกษาพบว่า ประเภทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ต่อมารดา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับสูงกว่า .05 ทั้งในกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษามีทัศนคติต่อมารดาดีกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ (เฉลี่ย ทัศนคติที่ต่อมารดาของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ = 71.72 จากโรงเรียนสหศึกษา = 73.50) ส่วนในกลุ่มนักเรียนหญิงพบผลตรงกันข้าม คือนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนมีทัศนคติต่อมารดาดีกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (ทัศนคติที่ต่อมารดาของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ = 71.54 และจากโรงเรียนสหศึกษา = 68.54) แต่เป็นที่น่าสังเกตจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ตัวอย่าง 4 กลุ่มนี้ ว่านักเรียนชายโดยส่วนรวมมีทัศนคติต่อมารดาดีกว่านักเรียนหญิงโดยส่วนรวม

3. ทัศนคติต่อครู ฐานะของครอบครัวของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อครูในการ วิเคราะห์สองจากสามครั้ง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 (ดูในตาราง 2) เมื่อแยก นักเรียนชายตามระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวพบว่า นักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะ ต่ำมีทัศนคติที่ต่อครู นักเรียนชายฐานะสูงมีทัศนคติที่ต่อครู และนักเรียนชายฐานะปาน กลางมีทัศนคติปานกลาง (เฉลี่ยทัศนคติที่ต่อครูของนักเรียนชายฐานะสูง = 60.05, ฐานะปานกลาง = 62.07 และฐานะต่ำ = 63.76) ส่วนในหมู่นักเรียนหญิงพบว่า ความสัมพันธ์ของฐานะทาง ครอบครัวของผู้ตอบกับทัศนคติต่อครูมีในลักษณะเดียวกับกลุ่มนักเรียนชาย คือนักเรียนหญิงฐานะ ต่ำมีทัศนคติที่ต่อครูมากกว่านักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะปานกลาง และสูง (เฉลี่ยทัศนคติที่ ต่อครูของนักเรียนหญิงฐานะสูง = 60.70 ฐานะปานกลาง = 62.77 ฐานะต่ำ = 64.60) เพศ ของผู้ตอบก็มีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติต่อครูในกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนเอกเทศ ($\beta < .05$) กล่าวคือ นักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อครูดีกว่านักเรียนชาย (เฉลี่ยทัศนคติที่ต่อครูของนักเรียนชาย = 60.75 และของนักเรียนหญิง = 63.76)

การวิเคราะห์แบบที่ 3 พบว่า ทัศนคติต่อครูก็ขึ้นอยู่กับปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะกับ ประเภทของโรงเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ย ทัศนคติต่อครูในตาราง 1 ภาคผนวก ข. พบว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบ ครัวฐานะต่ำมีทัศนคติที่ต่อครู และนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะ สูงมีทัศนคติต่ำสุดต่อครู นอกจากนี้พบว่า โดยส่วนรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ต่อ มารดาของตน รองลงมาคือต่อบิดา ทัศนคติที่ต่อผู้พี่ในสามชนิคนั้นคือทัศนคติต่อครู

อิทธิพลของบิดา มารดา และครู วิธีวิเคราะห์ข้อมูลประเภทนี้ได้ทำอย่างเดียวกับคะแนน ทัศนคติต่อบิดา มารดา และครูทุกประการ

อิทธิพลของบุคคลจะเป็นบิดา มารดา หรือครูก็ตามในรายงานนี้หมายถึงคำรายงานของผู้ ตอบแบบสอบถามต่อคำถามที่ว่าบุคคลนั้น ๆ เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ตอบเพียงใด ผู้ตอบปฏิบัติตาม

คำสั่งสอนของบุคคลนั้นๆ เพียงใด และบุคคลนั้นๆ มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการเรียนของผู้ตอบมากเพียงไร

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน มีการวิเคราะห์สามแบบสำหรับข้อมูลแต่ละประเภท รวมเป็นการวิเคราะห์ เก้าครั้ง ส่วนตาราง 2 ภาคผนวก ข. แสดงคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลทั้งสามประเภทในแต่ละกลุ่ม ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. อิทธิพลของบิดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเล็งเห็นอิทธิพลของบิดาจากนักเรียนในโรงเรียนเอกเทศ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 (ดูตาราง 3) จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจดี รู้สึกว่าบิดามีอิทธิพลในทางที่ดีต่อตนมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางและต่ำ (เฉลี่ยอิทธิพลของบิดาของนักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะสูง = 18.29 กลาง = 17.83 และต่ำ = 17.35) ส่วนการเปรียบเทียบในกลุ่มนักเรียนชายโดยไม่รวมนักเรียนหญิงปรากฏว่า ฐานะของครอบครัวก็มีความสัมพันธ์กับการรายงานของนักเรียนชายเกี่ยวกับอิทธิพลในทางที่ดีของบิดาของตน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 จากคะแนนเฉลี่ยพบว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทำนองเดียวกับการวิเคราะห์แบบแรก กล่าวคือ นักเรียนชายไม่ว่าจะมาจากโรงเรียนประเภทเอกเทศ หรือสหศึกษา ถ้ามาจากครอบครัวฐานะดี รายงานว่าบิดาของตนมีอิทธิพลต่อตนมากกว่านักเรียนชายจากครอบครัวฐานะปานกลาง และต่ำ (เฉลี่ยอิทธิพลของบิดาของนักเรียนจากครอบครัวฐานะสูง = 18.34 กลาง = 18.21 และต่ำ = 17.55) ส่วนเพศก็มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของบิดา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนชายรายงานว่ามีอิทธิพลในทางที่ดีต่อตน ในระดับที่สูงกว่ารายงานจากนักเรียนหญิง (เฉลี่ยอิทธิพลของบิดาของนักเรียนชาย = 18.06 ของนักเรียนหญิง = 17.58)

2. อิทธิพลของมารดา มารดาของนักเรียนส่วนมากในกลุ่มตัวอย่างมีอิทธิพลในทางที่ดีต่อบุตรของตนมากและสม่ำเสมอ ฐานะ เพศ และประเภทของโรงเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับรายงานอิทธิพลของมารดา จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในตาราง 2 ภาคผนวก ข. พบว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ รายงานว่ามารดาของตนมีอิทธิพลต่อตนน้อยที่สุด ส่วนเด็กชายจากโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะดี รายงานว่ามารดาของตนมีอิทธิพลในทางที่ดีต่อตนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ

3. อิทธิพลของครู ครูมีอิทธิพลต่อนักเรียนส่วนมากในกลุ่มตัวอย่าง น้อยกว่าบิดามารดาของนักเรียนเอง นอกจากกลุ่มนักเรียนชายหญิงโรงเรียนสหศึกษา ที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำแล้ว ยังมีอีกหลายกลุ่มที่ครูมีอิทธิพลต่อนักเรียนมากกว่าบิดา แต่ไม่มากไปกว่ามารดาของนักเรียนเหล่านั้น

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้ตัวแปรตาม คือ อิทธิพลของบิดา มารดา และครู จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาย หญิง ในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัว สูง กลาง และต่ำ

อิทธิพลของ	Source	df	ms	F
บิดา	ฐานะ (ก)	2	20.1	2.51*
	เพศ (ข)	1	31.7	3.97**
	ก × ข	2	9.5	1.18
	Error	444	8.0	
	ฐานะ (ก)	2	24.9	3.26**
	ร.ร. ชาย (ค)	1	1.7	< 1
	ก × ค	2	2.7	< 1
	Error	264	7.6	
	ฐานะ (ก)	2	22.4	2.20
	ร.ร. หญิง (ง)	1	6.5	< 1
	ก × ง	2	1.2	< 1
	Error	264	10.2	
มารดา	ฐานะ (ก)	2	12.2	2.15
	เพศ (ข)	1	6.3	1.11
	ก × ข	2	9.0	1.58
	Error	444	5.7	
	ฐานะ (ก)	2	3.3	< 1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	0.2	< 1
	ก × ค	2	13.2	2.25
	Error	264	5.8	
	ฐานะ (ก)	2	12.8	1.88
	ร.ร. หญิง (ง)	1	6.8	< 1
	ก × ง	2	1.2	< 1
	Error	264	7.0	

ตาราง 3 (ต่อ)

อิทธิพลของ	Source	df	ms	F
ครู	ฐานะ (ก)	2	5.1	< 1
	เพศ (ข)	1	14.9	1.90
	ก × ข	2	2.1	< 1
	Error	444	7.8	
	ฐานะ (ก)	2	16.8	2.18
	ร.ร. ชาย (ค)	1	34.2	4.44**
	ก × ค	2	1.7	< 1
	Error	264	7.7	
	ฐานะ (ก)	2	17.0	3.53**
	ร.ร. หญิง (ง)	1	11.2	2.32
	ก × ง	2	13.3	2.76*
	Error	264	4.8	

**p < .05

*p < .10

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ถดถอยแปรปรวนปรากฏว่า ฐานะของครอบครัวของนักเรียนหญิง มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของครู โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 กล่าวคือ นักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะดี รายงานว่าครูมีอิทธิพลที่ดีต่อตนในระดับสูงกว่านักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะปานกลาง หรือต่ำ โดยไม่คำนึงถึงประเภทของโรงเรียน (เฉลี่ยอิทธิพลของครูต่อนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะสูง = 18.82 ปานกลาง = 18.44 และต่ำ = 17.99) ในการวิเคราะห์ที่ครั้งเดียวกันนี้ พบด้วยว่า ปฏิภาณร่วระหว่างฐานะกับประเภทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของครู โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 (ดูตาราง 4) จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะดี รายงานว่าครูมีอิทธิพลต่อตนในระดับต่ำกว่ารายงานของนักเรียนหญิงกลุ่มอื่นๆ ทุกกลุ่ม ส่วนนักเรียนหญิงในโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ รายงานว่าครูมีอิทธิพลในทางที่ดีต่อตน มากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม (ดูตาราง 2 ในภาคผนวก ข.)

สำหรับกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะ ประเภทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับอิทธิพลของครูต่อนักเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 คะแนนเฉลี่ยแสดงว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา รายงานว่าครูของตนมีอิทธิพลในทางที่ดีต่อตนในระดับสูงกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วน (เฉลี่ยอิทธิพลของครูต่อนักเรียนชายในโรงเรียนสหศึกษา = 18.01 โรงเรียนเอกเพศ = 17.04)

ความคาดหวังในผลของการกระทำความคิดที่ร้ายแรง

ผู้ที่มีหน้าที่ลงโทษหรือสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดที่ร้ายแรงคือ บิดา มารดา ครู เพื่อน คนอื่น บ้านเมือง และศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามได้รายงานความคาดหวังว่าเมื่อทำความผิดที่ร้ายแรงจะได้รับการลงโทษจากบุคคลต่าง ๆ และจากแหล่งลงโทษที่กล่าวมาข้างต้นในระดับใดบ้าง เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ลงโทษแต่ละประเภทมีการลงโทษไม่เหมือนกัน เช่น บิดาอาจจะลงโทษทางร่างกาย มารดาจะเสียใจในการกระทำของบุตร ซึ่งการเสียใจไม่สบายใจของมารดาอาจนับได้ว่าเป็นผลสะท้อนที่ลงโทษบุตรทางจิตใจได้ ส่วนเพื่อนอาจลงโทษด้วยการเลิกคบ คนอื่นอาจจะดูถูกดูหมิ่น ศาสนาอาจจะสอนว่าการทำผิดที่ร้ายแรงเป็นการสร้างบาปกรรมซึ่งจะติดตัวผู้กระทำไปในอนาคต ครูและบ้านเมืองอาจจะลงโทษตามแบบแผนที่วางไว้

ความคาดหวังในผลของการกระทำผิดที่ร้ายแรงประกอบด้วยข้อมูลเจ็ดประเภทด้วยกัน การวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ได้ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนสามแบบสำหรับข้อมูลแต่ละประเภท รวมเป็น 21 ครั้งด้วยกัน รายงานผลอยู่ในตาราง 4 ส่วนตาราง 3 ในภาคผนวก ข. ได้แสดงคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังในผลของการกระทำผิดที่ร้ายแรงของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ผลปรากฏดังนี้

1. บิดาเป็นผู้ลงโทษ ฐานะทางครอบครัวมีส่วนสัมพันธ์กับความคาดหวังว่าบิดาจะเป็นผู้ลงโทษเมื่อทำความผิดที่ร้ายแรง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 นักเรียนในโรงเรียนเอกเทศที่มาจากครอบครัวฐานะสูง และกลาง เชื่อว่าบิดาจะลงโทษตนมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ (เฉลี่ยความคาดหวังเกี่ยวกับบิดาลงโทษของนักเรียนจากครอบครัวฐานะสูง = 5.51, กลาง = 5.29 และต่ำ = 4.85) ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายด้วยกัน ประเภทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการลงโทษของบิดา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 นักเรียนชายในโรงเรียนสหศึกษาเชื่อว่าบิดาจะลงโทษตนมากกว่านักเรียนชายในโรงเรียนชายล้วน (เฉลี่ยความคาดหวังเกี่ยวกับบิดาลงโทษของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ = 5.20, จากโรงเรียนสหศึกษา = 5.42) **ดูผลในตาราง 4**

2. มารดาเป็นผู้ลงโทษ ประเภทของโรงเรียนชาย มีส่วนสัมพันธ์กับความเชื่อว่าเมื่อทำผิดที่ร้ายแรง มารดาจะเสียใจ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 (ดูตาราง 4) จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษาเชื่อว่าถ้าทำผิดที่ร้ายแรง มารดา ของตนจะเสียใจ ในระดับที่สูงกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วน (เฉลี่ยความคาดหวังว่ามารดาจะลงโทษของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ = 6.26 จากโรงเรียนสหศึกษา = 6.54) นอกจากนี้การวิเคราะห์แบบที่สามยังได้พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และประเภทของโรงเรียนรวมกันมีส่วนสัมพันธ์กับความคาดหวังว่ามารดาจะลงโทษในหมู่นักเรียนหญิง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 เปอร์เซ็นต์ (ดูตาราง 4) จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในตาราง 3 ภาคผนวก ข. พบว่าในโรงเรียนเอกเทศนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำเชื่อว่ามารดา ของตน จะเสียใจ ในการกระทำผิดที่ร้ายแรงของตน เป็นระดับต่ำสุด ส่วนผู้ที่มาจากครอบครัวฐานะสูงกับนักเรียนหญิงในโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ มีความคาดหวังในระดับเท่าเทียมกัน และสูงกว่าระดับความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ทั้งหมด

3. ครูเป็นผู้ลงโทษ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวของ นักเรียน ในโรงเรียนเอกเทศมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังว่าครูจะลงโทษเมื่อนักเรียนกระทำความผิดที่ร้ายแรง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 (ดูตาราง 4) นักเรียนทั้งชายและหญิงในโรงเรียนเอกเทศที่มาจาก ครอบครัวฐานะสูงและปานกลาง เชื่อว่าครูจะลงโทษในระดับสูง กว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ (เฉลี่ยความคาดหวังการลงโทษของครู ของนักเรียนชายหญิงจากครอบครัวฐานะสูง = 5.51, กลาง = 5.41, ต่ำ = 5.06) ส่วนประเภทของโรงเรียนชายก็มีความสัมพันธ์อย่างเห็น ได้ชัด กับความคาดหวังของนักเรียนในการลงโทษของครู โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ผลที่ปรากฏคือนักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษามีความเชื่อว่าครูจะลงโทษ ถ้าทำความผิด ที่ร้ายแรง ในระดับ สูงกว่าเด็กชายในโรงเรียนเอกเทศ (เฉลี่ยความ คาด หวัง การ ลงโทษ ของ ครู ของนักเรียนชาย ในโรงเรียนเอกเทศ = 5.28 ในโรงเรียนสหศึกษา = 5.80) ส่วนในหมู่นักเรียนหญิงปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะของครอบครัวและประเภทของโรงเรียนหญิง มีความ สัมพันธ์ กับ ความ คาด หวัง ใน การ ลง โทษ ของครู โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 จากผลเฉลี่ยในตาราง 3 ภาคผนวก ข.

พบว่านักเรียนหญิง โรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำเชื่อว่าครูจะลงโทษ เมื่อทำความผิดที่ร้ายแรงมากกว่านักเรียนหญิงกลุ่มอื่น ๆ ส่วนนักเรียนหญิงโรงเรียนเอกเพศที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำเชื่อว่าครูจะลงโทษน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

4. เพื่อนเป็นผู้ลงโทษ ประเภทของโรงเรียนชายและหญิงมีความสัมพันธ์กับการคาดหวังว่าเพื่อนจะเลิกคบถ้าผู้ตอบทำความผิดที่ร้ายแรง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วนมีความคาดหวังว่าเพื่อนจะเลิกคบถ้าตนทำความผิดที่ร้ายแรงในระดับต่ำกว่านักเรียนชายโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความคาดหวังว่าเพื่อนจะเลิกคบของนักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วน = 4.41 จากโรงเรียนสหศึกษา = 5.13) ส่วนในกรณีของนักเรียนหญิงก็มีแบบแผนความแตกต่างทำนองเดียวกัน กล่าวคือนักเรียนหญิงโรงเรียนเอกเพศมีความคาดหวังว่าเพื่อนจะเลิกคบถ้าตนทำความผิดที่ร้ายแรง ในระดับต่ำกว่านักเรียนหญิงโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความคาดหวังว่าเพื่อนจะเลิกคบของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วน = 4.50 จากโรงเรียนสหศึกษา = 5.00)

5. คนอื่นเป็นผู้ลงโทษ เพศของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังว่าคนอื่นจะดูถูกดูหมิ่นเมื่อผู้ตอบกระทำความผิดที่ร้ายแรง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า 0.5 (ดูตาราง 4) กล่าวคือนักเรียนหญิงมีความคาดหวังเกี่ยวกับการลงโทษจากผู้อื่นเมื่อตนกระทำความผิดที่ร้ายแรงมากกว่านักเรียนชาย (เฉลี่ยความคาดหวังว่าคนอื่นจะดูถูกดูหมิ่นของนักเรียนชาย = 5.31 ของนักเรียนหญิง = 5.64) การวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนอีกแบบหนึ่งพบว่า ประเภทของโรงเรียนชายก็มีส่วนสัมพันธ์กับความคาดหวังในการลงโทษของคนอื่น โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 โดยที่นักเรียนชาย จากโรงเรียนชายล้วน มีความคาดหวังว่าจะถูกคนอื่น ดูถูก ดูหมิ่นเมื่อตนกระทำความผิดที่ร้ายแรง ในระดับต่ำกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความคาดหวังว่าคนอื่นจะดูถูกดูหมิ่นของนักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วน = 5.31 จากโรงเรียนสหศึกษา = 5.81)

6. กฎหมายบ้านเมืองลงโทษผู้กระทำผิด ฐานะทางเศรษฐกิจ และเพศของผู้ตอบไม่แสดงความสัมพันธ์กับความคาดหวังว่า ถ้าผู้ตอบกระทำผิดที่ร้ายแรงจะถูกลงโทษตามกฎหมาย การวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มนักเรียนหญิงพบว่า ประเภทของ โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังว่าบ้านเมืองจะลงโทษ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 กล่าวคือ นักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษามีความคาดหวังว่าจะถูกกฎหมายลงโทษถ้ากระทำความผิดที่ร้ายแรง ในระดับสูงกว่าความคาดหวังของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วน (เฉลี่ยความคาดหวังว่าจะถูกลงโทษตามกฎหมายของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วน = 5.19 จากโรงเรียนสหศึกษา = 5.52) การวิเคราะห์เรื่องนี้พบด้วยว่า ความคาดหวังว่าจะถูกกฎหมายลงโทษถ้าทำผิดที่ร้ายแรงยังขึ้นอยู่กับฐานะและประเภทของนักเรียนหญิง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในตาราง 3

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของความคาดหวัง ในผลของการกระทำผิดที่ร้ายแรง ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ

ผู้ลงโทษ	Source	df	ms	F
บิดา	ฐานะ (ก)	2	10.7	4.14**
	เพศ (ข)	1	0.5	< 1
	ก × ข	2	2.0	< 1
	Error	444	2.6	
	ฐานะ (ก)	2	1.7	< 1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	8.8	3.21*
	ก × ค	2	4.5	1.64
	Error	264	2.8	
	ฐานะ (ก)	2	2.4	< 1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	5.1	1.90
	ก × ง	2	4.7	1.75
	Error	264	2.7	
มารดา	ฐานะ (ก)	2	1.0	< 1
	เพศ (ข)	1	0.0	< 1
	ก × ข	2	1.3	1.22
	Error	444	1.0	
	ฐานะ (ก)	2	0.6	< 1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	7.0	7.78***
	ก × ค	2	0.4	< 1
	Error	264	0.9	
	ฐานะ (ก)	2	0.8	< 1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	0.7	< 1
	ก × ง	2	2.4	2.69*
	Error	264	0.9	

ผู้ลงทะเบียน	Source	df	ms	F
ครู	ฐานะ (ก)	2	5.6	2.60*
	เพศ (ข)	1	1.1	< 1
	ก × ข	2	0.5	< 1
	Error	444	2.2	
	ฐานะ (ก)	2	2.4	1.26
	ร.ร. ชาย (ค)	1	29.9	15.97***
	ก × ค	2	1.3	< 1
	Error	264	1.9	
	ฐานะ (ก)	2	0.1	< 1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	3.6	1.87
	ก × ง	2	8.9	4.70**
	Error	264	1.9	
เพื่อน	ฐานะ (ก)	2	0.0	< 1
	เพศ (ข)	1	0.3	< 1
	ก × ข	2	0.6	< 1
	Error	444	2.9	
	ฐานะ (ก)	2	2.3	< 1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	59.8	21.59***
	ก × ค	2	4.1	1.48
	Error	264	2.8	
	ฐานะ (ก)	2	0.9	< 1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	21.4	7.52***
	ก × ง	2	1.4	< 1
	Error	264	2.8	

ผู้ลงโทษ	Source	df	ms	F
คนอื่น	ฐานะ (ก)	2	0.2	<1
	เพศ (ข)	1	9.8	4.62**
	ก × ข	2	0.2	<1
	Error	444	2.1	
	ฐานะ (ก)	2	4.8	2.22
	ร.ร. ชาย (ค)	1	21.3	9.80***
	ก × ค	2	4.3	1.96
	Error	264	2.2	
	ฐานะ (ก)	2	0.1	1.15
	ร.ร. หญิง (ง)	1	2.1	<1
	ก × ง	2	0.3	<1
	Error	264	1.9	
บ้านเมือง	ฐานะ (ก)	2	6.2	2.27
	เพศ (ข)	1	0.0	<1
	ก × ข	2	3.9	1.43
	Error	444	2.7	
	ฐานะ (ก)	2	1.6	<1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	1.1	<1
	ก × ค	2	4.1	1.36
	Error	264	3.0	
	ฐานะ (ก)	2	0.9	<1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	9.3	3.61*
	ก × ง	2	12.3	4.82***
	Error	264	2.6	

ผู้ลงโทษ	Source	df	ms	F
ศาลนา	ฐานะ (ก)	2	2.5	1.44
	เพศ (ข)	1	0.3	< 1
	ก × ข	2	1.8	1.04
	Error	444	1.7	
	ฐานะ (ก)	2	3.6	1.89
	ร.ร. ชาย (ค)	1	0.6	< 1
	ก × ค	2	4.2	2.18
	Error	264	1.9	
	ฐานะ (ก)	2	0.1	< 1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	5.3	3.53*
	ก × ง	2	0.4	< 1
	Error	264	1.5	

*** $p < .01$

** $p < .05$

* $p < .10$

ภาคผนวก ข. พบว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนหญิงล้วนที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ มีความคาดหวังต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆว่าจะถูกลงโทษตามกฎหมายเมื่อทำผิด ส่วนนักเรียนหญิงในโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ กลับมีความคาดหวังในการถูกลงโทษตามกฎหมายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ

7. การลงโทษทางศาสนา การวิเคราะห์ข้อมูลนี้ทั้ง 3 แบบพบว่าประเภทของโรงเรียนหญิงเป็นตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการถูกลงโทษทางศาสนา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 กล่าวคือนักเรียนหญิงในโรงเรียนเอกเพศมีความคาดหวังว่าจะเป็นบาปกรรมต่อไปถ้าทำผิดร้ายแรงในระดับที่ต่ำกว่าความคาดหวังของนักเรียนหญิงในโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความคาดหวังว่าจะได้รับโทษทางศาสนา ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนหญิงล้วน = 5.55 ในโรงเรียนสหศึกษา = 5.80)

จากการสำรวจคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในการถูกลงโทษ เมื่อกระทำผิดที่ร้ายแรงในตาราง 3 ภาคผนวก ข. พบว่า ผู้ตอบส่วนมากมีความคาดหวังสูงสุดว่าเมื่อกระทำผิดที่ร้ายแรงจะทำให้มารดาของตนเสียใจ มากกว่าความคาดหวังการลงโทษจากบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งบ้านเมืองและศาสนา ส่วนความคาดหวังว่า เมื่อทำความผิดแล้วเพื่อนจะเลิกคบนั้นอยู่ในระดับต่ำสุด ความคาดหวังการลงโทษจากบิดา ครู คนอื่น บ้านเมือง และศาสนา อยู่ในระดับปานกลาง

ทัศนคติต่อเพื่อน

1. ลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบ ในแบบสอบถามได้ถามความรู้สึกของผู้ตอบต่อลักษณะของเพื่อน ห้า ประเภทดังนี้ ผู้ที่ประพฤติดีหรือไม่ดี, ผู้ที่เรียนเก่งหรือไม่เก่ง, ผู้ที่ช่วยเหลือเพื่อนหรือไม่ช่วยเหลือ, ผู้ที่มาจากครอบครัวร่ำรวยหรือยากจน, และผู้ที่มีความสนใจตรงกันหรือแตกต่างกันกับผู้ตอบ แต่ละประโยคที่ใช้ในแบบสอบถามตามหัวข้อนี้ประกอบด้วยลักษณะของเพื่อนสองลักษณะ อย่างหนึ่งดี อีกอย่างหนึ่งไม่ดี เพื่อให้ผู้ตอบได้เปรียบเทียบลักษณะทั้งสองและแสดงความจำนงว่าจะเลือกเพื่อนที่มีสองลักษณะที่ขัดกัน ในบุคคลเดียวกันในระดับสูงเพียงไร ลักษณะทั้ง ห้า ประเภทนี้ได้เปรียบเทียบไว้เป็นคู่ๆ ทั้งทางด้านดีและไม่ดี รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ แต่ละข้อจะตีความหมาย 2 ครั้ง ตัวอย่างเช่น “คนที่ข้าพเจ้าคบเป็นเพื่อนคือคนที่มีความประพฤติไม่ดีแต่เรียนเก่ง” ถ้าผู้ตอบชี้ว่า “จริง” ผู้ตอบรายนี้จะมีคะแนน “2” ในประเภท “ความประพฤติดี” และ “6” ในประเภท “เรียนเก่ง” ฉะนั้นคะแนนต่ำสุดในแต่ละประเภทของลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบคือ 8 และคะแนนสูงสุด คือ 56

ก. ความประพฤติดี ตัวแปรอิสระที่แสดงความสัมพันธ์กับการเลือกคบเพื่อนโดยดูที่ความประพฤติของเพื่อน คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเพศของผู้ตอบในโรงเรียนเอกเพศ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ .05 ตามลำดับ (ดูตาราง 5) จากผลการพิจารณา

คะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนในโรงเรียนเอกเทศที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เห็นความสำคัญของเพื่อนที่จะคบตรงความประพฤติ มากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง และต่ำ (เฉลี่ยการเลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี ของนักเรียนโรงเรียนเอกเทศ ที่มาจากครอบครัวฐานะสูง = 40.55 กลาง = 39.43 และต่ำ = 38.09) ส่วนนักเรียนหญิงให้ความสำคัญแก่ความประพฤติของเพื่อนมากกว่านักเรียนชาย (เฉลี่ยการเลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี ของนักเรียนในโรงเรียนเอกเทศเป็นชาย = 38.92 และหญิง = 39.82)

การวิเคราะห์แบบที่สองใช้คะแนนจากนักเรียนชายทั้งหมด โดยรวมนักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษากับโรงเรียนเอกเทศเข้าด้วยกัน พบว่าฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวของนักเรียนชายมีความสัมพันธ์กับการเลือกคบเพื่อนโดยดูความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 กล่าวคือ นักเรียนชายจากครอบครัวฐานะสูง ให้ความสำคัญต่อความประพฤติของเพื่อน มากกว่านักเรียนชายจากครอบครัวฐานะปานกลาง และต่ำ (เฉลี่ยการเลือกคบเพื่อนโดยดูความประพฤติของนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะสูง = 40.76 ปานกลาง = 39.16 และต่ำ = 38.71)

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบที่ 3 ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ พบว่า ประเภทของโรงเรียนและปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะและประเภทของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการเลือกคบเพื่อนโดยดูความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ทั้งสองราย (ดูตาราง 5) จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา ให้ความสำคัญต่อความประพฤติของเพื่อนในการเลือกคบมากกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วน (เฉลี่ยการเลือกคบเพื่อนโดยดูความประพฤติ ของนักเรียนหญิงในโรงเรียนเอกเทศ = 39.82 โรงเรียนสหศึกษา = 40.74) ในตาราง 4 ภาคผนวก ข. แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ฐานะ × โรงเรียนหญิง กับ การเลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี พบว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา ที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจสูง ให้ความสำคัญกับความประพฤติของเพื่อนที่เลือกคบมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วน ที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ ให้ความสำคัญต่อความประพฤติของเพื่อนน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ให้ความสำคัญต่อความประพฤติของเพื่อนในระดับกลางระหว่างสองกลุ่มที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ข. การเรียนดี การวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนเช่นเดียวกับตัวแปรตามอื่น ๆ พบว่า การเลือกคบเพื่อนโดยดูที่การเรียนของเพื่อน มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ คือ ฐานะของนักเรียนจากโรงเรียนเอกเทศโดยไม่จำกัดเพศ ฐานะ × เพศ และฐานะของครอบครัวนักเรียนชาย โดยเฉพาะ โดยไม่จำกัดประเภทของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 ในรายแรกและ .01 ในสองรายหลัง จากการสำรวจคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนจากโรงเรียนเอกเทศที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ ให้ความสำคัญต่อการเรียนของเพื่อนที่เลือกคบ มากกว่านักเรียนเอกเทศจาก

ครอบครัวยุทธฐานะสูงและปานกลาง ส่วนปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะและเพศ มีความสัมพันธ์กับการเลือกคบเพื่อนที่การเรียนของเพื่อนดังนี้ นักเรียนชายฐานะสูงให้ความสำคัญต่อการเรียนของเพื่อนน้อยที่สุด แต่นักเรียนชายฐานะต่ำให้ความสำคัญมากที่สุด (ดูตาราง 4 ภาคผนวก ข.) ในทำนองเดียวกันในกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะ นักเรียนชายจากครอบครัวยุทธฐานะต่ำ ให้ความสำคัญต่อการเรียนของเพื่อนที่จะเลือกคบ มากกว่านักเรียนชายจากครอบครัวยุทธฐานะปานกลางและสูง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทนี้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับสูงตามต้องการ

ก. ความสนใจตรงกัน ในการเลือกคบเพื่อน นักเรียนบางคนอาจจะเลือกคบเพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน หรือมีความชอบความต้องการคล้าย ๆ กัน โดยไม่คำนึงถึงลักษณะอื่น ๆ ของเพื่อน ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การเลือกคบเพื่อนเพราะมีความสนใจตรงกัน ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ตอบทั้งในหมู่นักเรียนจากโรงเรียนเอกเทศ และในหมู่นักเรียนหญิงโดยเฉพาะ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ทั้งสองราย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ หมู่นักเรียนทั้งชายและหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ ผู้ที่มาจากครอบครัวยุทธฐานะสูงให้ความสำคัญต่อลักษณะของเพื่อนในทันทีที่มีความสนใจตรงกันมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวยุทธฐานะปานกลาง และต่ำ (เฉลี่ยคะแนนความสนใจตรงกันของนักเรียนชายหญิงที่มาจากครอบครัวยุทธฐานะสูง = 33.25 ปานกลาง = 31.69 และต่ำ = 30.98) ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะและความสนใจตรงกันในกลุ่มนักเรียนหญิงโดยเฉพาะก็เป็นไปในทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น (เฉลี่ยคะแนนความสนใจตรงกันของนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวยุทธฐานะสูง = 32.87 ปานกลาง = 32.20 และต่ำ = 30.90)

ง. การให้ความช่วยเหลือดี ลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบอีกลักษณะหนึ่งคือ การให้ความช่วยเหลือดี การวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทั้งสามแบบสำหรับข้อมูลประเภทนี้พบว่า ความแตกต่างในการเลือกคบเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือดี ไม่ขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระใด ๆ ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับอันเหมาะสม

จ. ฐานะดี ตามที่ได้คาดหวังไว้ว่าความแตกต่างในการเลือกคบเพื่อนที่มีฐานะดีนั้นควรจะขึ้นอยู่กับฐานะของนักเรียนผู้ตอบเอง จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน สองในสามแบบพบว่าฐานะของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับการเลือกคบเพื่อนที่มีฐานะดี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 ทั้งในกลุ่มนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ และในกลุ่มนักเรียนชายล้วน จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่านักเรียนเอกเทศจากครอบครัวยุทธฐานะต่ำ เลือกคบเพื่อนที่มีฐานะดีในระดับสูงกว่านักเรียนจากครอบครัวยุทธฐานะปานกลางและสูง (เฉลี่ยการเลือกคบเพื่อนเพราะฐานะดีของนักเรียนเอกเทศจากครอบครัวยุทธฐานะสูง = 20.31 ปานกลาง = 21.33 และต่ำ = 22.74) ส่วนในกลุ่มนักเรียนชาย ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฐานะของผู้ตอบ และการเลือกคบเพื่อนที่มีฐานะ

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ตัวแปรตาม คือ ลักษณะต่าง ๆ ของเพื่อนที่เลือกคบ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาย หญิง ในโรงเรียนเอกเทศ และโรงเรียนสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ

ลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบ	Source	df	ms	F
ความประพฤติดี	ฐานะ (ก)	2	196.0	7.08 ***
	เพศ (ข)	1	107.6	3.89 **
	ก x ข	2	10.3	<1
	Error	444	27.7	
	ฐานะ (ก)	2	173.4	6.03 **
	ร.ร. ชาย (ค)	1	67.8	2.36
	ก x ค	2	14.0	<1
	Error	264	28.8	
	ฐานะ (ก)	2	23.7	<1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	71.2	2.88 *
	ก x ง	2	65.1	2.63 *
	Error	264	24.7	
การเรียนดี	ฐานะ (ก)	2	66.5	2.95 *
	เพศ (ข)	1	12.5	<1
	ก x ข	2	114.5	5.08 ***
	Error	444	22.6	
	ฐานะ (ก)	2	236.0	9.81 ***
	ร.ร. ชาย (ค)	1	20.3	<1
	ก x ค	2	2.2	<1
	Error	264	24.1	
	ฐานะ (ก)	2	42.7	1.79
	ร.ร. หญิง (ง)	1	2.3	<1
	ก x ง	2	39.8	1.67
	Error	264	23.8	

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบ	Source	df	ms	F
ความสนใจตรงกัน	ฐานะ (ก)	2	156.1	6.97***
	เพศ (ข)	1	16.4	<1
	ก × ข	2	7.6	<1
	Error	444	22.4	
	ฐานะ (ก)	2	48.3	2.11
	ร.ร. ชาย (ค)	1	2.3	<1
	ก × ค	2	50.9	2.22
	Error	264	22.9	
	ฐานะ (ก)	2	108.1	5.47***
	ร.ร. หญิง (ง)	1	31.7	1.61
	ก × ง	2	6.6	<1
	Error	264	19.8	
ให้ความช่วยเหลือ	ฐานะ (ก)	2	57.5	1.60
	เพศ (ข)	1	3.2	<1
	ก × ข	2	60.2	1.67
	Error	444	36.0	
	ฐานะ (ก)	2	48.4	1.24
	ร.ร. ชาย (ค)	1	0.4	<1
	ก × ค	2	17.5	<1
	Error	264	39.2	
	ฐานะ (ก)	2	64.0	2.01
	ร.ร. หญิง (ง)	1	15.9	<1
	ก × ง	2	49.3	1.55
	Error	264	31.8	

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบ	Sourec	df	ms	F
ฐานะดี	ฐานะ (ก)	2	187.6	4.17**
	เพศ (ข)	1	0.2	<1
	ก × ข	2	72.8	1.62
	Error	444	44.9	
	ฐานะ (ก)	2	139.4	3.54**
	ร.ร. ชาย (ค)	1	71.2	1.81
	ก × ค	2	51.5	1.31
	Error	264	39.4	
	ฐานะ (ก)	2	30.5	<1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	292.6	6.09**
	ก × ง	2	138.2	2.88*
	Error	264	48.0	

*** $p < .01$ ** $p < .05$ * $p < .10$

ดี คล้ายคลึงกับลักษณะความสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนเอกเพศที่กล่าวมาแล้วข้างต้น (เฉลี่ยการเลือกคบเพื่อนเพราะฐานะดีของนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะสูง = 19.82 ปานกลาง = 21.16 และต่ำ = 21.85)

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทนี้จากกลุ่มนักเรียนหญิงล้วนพบว่า ประเภทของโรงเรียนและปฏิภณรียาร่วมระหว่างฐานะและประเภทของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการเลือกคบเพื่อนที่มีฐานะดี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 และ .01 ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยแสดงว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วน ให้ความสำคัญต่อฐานะของเพื่อนที่เลือกคบมากกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยการเลือกคบเพื่อนเพราะฐานะดีของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศ = 21.65 จากโรงเรียนสหศึกษา = 19.43) ส่วนการพิจารณาผลของปฏิภณรียาร่วมระหว่างฐานะและประเภทของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างเดียวกันนี้ (ดูตาราง 4 ภาคผนวก ข.) พบว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ให้ความสำคัญต่อฐานะของเพื่อนที่จะเลือกคบน้อยที่สุด

ลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบทั้งห้าลักษณะนี้ ความประพฤติดีเป็นลักษณะที่เด็กในกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือดี มีความสนใจตรงกัน การเรียนดีตามลำดับ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของเพื่อนที่เลือกคบ มีความสำคัญน้อยที่สุดในความเห็นของเด็ก (ดูตาราง 4 ภาคผนวก ข.)

ง. ทศนคติต่อเพื่อนต่างเพศ การเปรียบเทียบคำตอบของนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเพศ และโรงเรียนสหศึกษา สิ่งที่ได้รับการคาดหวังว่าจะแตกต่างกันคือทศนคติของนักเรียนเหล่านี้ต่อเพื่อนต่างเพศ เนื่องจากเพศของผู้ตอบและประเภทของโรงเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทั้งสามแบบ ปรากฏว่าความแตกต่างของทศนคติต่อเพื่อนต่างเพศขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียนผู้ตอบเพียงอย่างเดียว โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่สูงกว่า .01 กล่าวคือนักเรียนชายมีทศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศมากกว่านักเรียนหญิงในกลุ่มนักเรียนเอกเพศทั้งหมด นักเรียนชายรายงานว่าการมีเพื่อนต่างเพศเป็นสิ่งธรรมดาของสังคม ทำให้สามารถเข้าใจเพศตรงข้ามดีขึ้น ไม่ทำให้ผู้ใหญ่อำหั้นและไม่เสียการเรียน (เฉลี่ยทศนคติต่อเพื่อนต่างเพศของนักเรียนเอกเพศชาย = 31.76 หญิง = 26.44) ส่วนในกลุ่มนักเรียนสหศึกษาไม่มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพศด้วยวิธีการทางสถิติ แต่จากการสำรวจคะแนนเฉลี่ยจากตาราง 5 ภาคผนวก ข. พบว่านักเรียนสหศึกษาชายมีทศนคติต่อเพื่อนต่างเพศดีกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนประเภทเดียวกัน นอกจากนี้นักเรียนสหศึกษาทั้งชายหญิง ยังมีทศนคติต่อเพื่อนต่างเพศดีกว่านักเรียนเอกเพศทั้งชายหญิงเล็กน้อย

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยตัวแปรตามคือ ทักษะคิดต่อเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชายหญิง ในโรงเรียนเอกเพศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะทางครอบครัว สูง กลาง และต่ำ

Source	df	ms	F
ฐานะ (ก)	2	31.5	< 1
เพศ (ข)	1	3152.2	98.83 ***
ก × ข	2	19.0	< 1
Error	444	31.9	
ฐานะ (ก)	2	69.6	2.20
ร.ร. ชาย (ค)	1	2.8	< 1
ก × ค	2	8.0	< 1
Error	264	31.6	
ฐานะ (ก)	2	42.6	1.49
ร.ร. หญิง (ง)	1	29.0	1.02
ก × ง	2	50.7	1.77
Error	264	28.6	

*** $p < .01$

ความกังวลใจของวัยรุ่น

ความกังวลใจอันมีสาเหตุมาจากบุคคลต่างๆ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องเป็นประจำกับวัยรุ่นย่อมจะนำความลำบากใจ ความกังวล ความกลัดกลุ้มใจมาสู่เด็กไม่มากนักน้อย บุคคลเหล่านี้คือ บิดา มารดา ครูเพื่อนและคนอื่น (ในที่นี้หมายถึง พี่ บ้า น้า อา ญาติพี่น้อง และผู้ที่นักเรียนรู้จักอ้อมๆ) แม้แต่ตนเองก็อาจเป็นต้นเหตุด้วย แบบสอบถามส่วนนี้ประกอบด้วยประโยค 8 ประโยคซึ่งผู้ตอบได้แสดงการตอบรับในระดับต่างๆ กันได้ 7 ระดับ จากจริงที่สุด (7) ถึงไม่จริงเลย (1) ตัวอย่างประโยค เช่น “พ่อของข้าพเจ้ามักทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจอยู่เสมอๆ” “พ่อของข้าพเจ้าเป็นต้นเหตุให้ข้าพเจ้า กลุ้มใจเรื่องเงินๆ ทองๆ” และ “พ่อทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายเพื่อนฝูง” เป็นต้น ใจความของ ประโยคทั้ง 8 นี้จะถูกใช้ซ้ำอีกสำหรับมารดา ครู เพื่อน และคนอื่น ส่วนประโยคที่เกี่ยวกับผู้ตอบ

เองเป็นสาเหตุของความกลัดกลุ้มใจนั้นแตกต่างกันออกไปเล็กน้อยเพื่อความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น “ข้าพเจ้ามักจะก่อเรื่องให้ตัวของข้าพเจ้าเองเกือบวันเสมอ ๆ” “ข้าพเจ้ากลัวใจที่ข้าพเจ้าไม่รู้จักประหยัดมัธยัสถ์” และ “ข้าพเจ้ากลัวใจที่เข้าสังคมกับใครไม่ได้” เป็นต้น มีทั้งสิ้น 6 ประโยค ฉะนั้นคะแนนเฉลี่ยความกังวลใจเกิดจากตนเองจึงได้รับการปรับให้สามารถไปเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยความกังวลใจเกิดจากบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วได้ (ดูตาราง 6 ในภาคผนวก ข.)

สำหรับคะแนนแต่ละชุดได้รับการวิเคราะห์ทางสถิติ 3 แบบดังได้กล่าวไว้แล้ว ในการวิเคราะห์ทางสถิติแบบแรก ตัวแปรอิสระคือฐานะทางครอบครัว (3 ชั้น) และเพศของผู้ตอบ (2 ชั้น) แบบที่สองตัวแปรอิสระคือ ฐานะของนักเรียนชาย (3 ชั้น) และประเภทของโรงเรียนชาย (2 ชั้น) ส่วนแบบที่สามมีตัวแปรอิสระคือ ฐานะของนักเรียนหญิง (3 ชั้น) และประเภทของโรงเรียนหญิง (2 ชั้น) ดังปรากฏในตาราง 7 ผลมีดังนี้คือ

ก. ความกังวลใจเกิดจากบิดา ความแตกต่างในระดับความกังวลใจอันมีบิดาเป็นสาเหตุนั้นขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของผู้ตอบทั้งชายและหญิง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ในการวิเคราะห์สองแบบแรก และ .05 ในการวิเคราะห์แบบที่สาม กล่าวคือจากการวิเคราะห์ทั้งสามแบบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนเอกเพศที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ มีความกังวลใจเนื่องจากบิดาเป็นสาเหตุมากกว่าผู้ตอบที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง และสูง เฉลี่ยความกังวลใจอันเกิดจากบิดาของนักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะสูง = 20.09 ปานกลาง = 21.95 และต่ำ = 23.86) นอกจากนี้ประเภทของโรงเรียนชาย และประเภทของโรงเรียนหญิง ยังมีความสัมพันธ์กับความกังวลใจอันเกิดจากบิดา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ .10 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า นักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วนมีความกังวลใจเนื่องจากบิดาเป็นต้นเหตุมากกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลใจอันเกิดจากบิดาของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเพศ = 21.27 จากโรงเรียนสหศึกษา = 19.35) ในทำนองเดียวกัน นักเรียนหญิงโรงเรียนหญิงล้วนมีความกังวลใจเนื่องจากบิดาเป็นสาเหตุมากกว่านักเรียนหญิงโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลใจอันเกิดจากบิดาของนักเรียนหญิงโรงเรียนเอกเพศ = 22.39 โรงเรียนสหศึกษา = 20.60)

ข. ความกังวลใจเกิดจากมารดา ความแตกต่างในระดับความกังวลใจอันเนื่องมาจากมารดาเป็นสาเหตุนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระหลายตัวดังนี้ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของผู้ตอบ แสดงความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ในการวิเคราะห์สองแบบแรก และ .05 ในการวิเคราะห์แบบที่สาม ผลการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า ในทำนองเดียวกับความกังวลใจอันมีสาเหตุจากบิดา คือนักเรียนชายหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำมีความวิตก

กังวลเนื่องจากราคาเป็นสาเหตุในระดับสูงกว่า นักเรียนชายหญิงจากครอบครัวฐานะปานกลาง และสูง (เฉลี่ยความกังวลอันเนื่องจากราคาของนักเรียนชายหญิงจากครอบครัวฐานะสูง = 18.10 ปานกลาง = 19.68 และต่ำ = 22.04) นอกจากนี้ฐานะแล้วเพศของผู้ตอบยังมีความสัมพันธ์กับความกังวลอันเนื่องจากราคา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 นักเรียนหญิงมีความกังวลเนื่องจากราคาเป็นสาเหตุมากกว่านักเรียนชาย (เฉลี่ยความกังวลอันเนื่องจากราคาของนักเรียนชาย = 19.53 หญิง = 20.35) นอกจากนี้ความแตกต่างในระดับความกังวลใจอันมีราคาเป็นต้นเหตุ ยังขึ้นอยู่กับปฏิภยาร่วมระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจและเพศของผู้ตอบจากโรงเรียนเอกเพศ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในตาราง 6 ภาคผนวก ข. ปรากฏว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีความกังวลใจเนื่องจากราคาเป็นสาเหตุในระดับต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ จากโรงเรียนเอกเพศด้วยกัน ส่วนนักเรียนหญิงผู้มีฐานะต่ำมีความวิตกกังวลเนื่องจากราคาเป็นสาเหตุในระดับสูงสุด ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความกังวลเนื่องจากราคาเป็นสาเหตุคือ ประเภทของโรงเรียนชาย และประเภทของโรงเรียนหญิง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ .10 จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนชายโรงเรียนเอกเพศมีความวิตกกังวลอันเนื่องจากราคาในระดับสูงกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลอันเนื่องจากราคาของนักเรียนชายโรงเรียนเอกเพศ = 20.35 โรงเรียนสหศึกษา = 17.29) ในกลุ่มนักเรียนหญิง ผลก็ปรากฏในแบบแผนเดียวกัน คือนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศมีความกังวลเนื่องจากราคาเป็นสาเหตุ ในระดับสูงกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลอันเนื่องจากราคาของนักเรียนหญิงโรงเรียนเอกเพศ = 20.35 โรงเรียนสหศึกษา = 18.83)

ก. ความกังวลใจเกิดจากครู ความกังวลใจเกิดจากครูมีผลแตกต่างกัน้อยในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ นอกจากเมื่อเปรียบเทียบนักเรียนชายโรงเรียนเอกเพศ กับโรงเรียนสหศึกษา และทำการเปรียบเทียบอย่างเดียวกันในกลุ่มนักเรียนหญิง ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียนและความกังวลใจอันเกิดจากครูเป็นต้นเหตุในกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง (ดูตาราง 7) ผลการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่านักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วนมีความกังวลใจอันเกิดจากครูเป็นสาเหตุ ในระดับสูงกว่านักเรียนชายในโรงเรียนสหศึกษา ความแตกต่างในทำนองเดียวกันนี้ ก็เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียนหญิงเช่นกัน (เฉลี่ยความกังวลอันเนื่องมาจากครูของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเพศ = 22.76 นักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา = 19.24 นักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศ = 21.35 และนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา = 18.78)

นอกจากนี้ผลของปฏิภยกรรมระหว่างประเภทของโรงเรียนและฐานะทางครอบครัวในกลุ่มนักเรียนหญิง ยังมีความสัมพันธ์กับความกังวลอันเนื่องมาจากครู โดยมีนัยสำคัญทางสถิติสูงกว่า .05 จากคะแนนเฉลี่ยในตาราง 6 ภาคผนวก ข. ปรากฏว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนผู้มีฐานะต่ำ มีความกังวลใจเนื่องจากครูในระดับสูงสุด และนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาผู้มีฐานะต่ำมีความกังวลใจเนื่องจากครูในระดับต่ำสุด

ง. ความกังวลใจเกิดจากเพื่อน ในชั้นแรกนี้พบว่า ความแตกต่างของระดับความกังวลใจอันเกิดจากเพื่อน ขึ้นอยู่กับฐานะของผู้ตอบ กล่าวคือ ในหมู่นักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ และในหมู่นักเรียนชายจากโรงเรียนทั้งสองประเภท ฐานะของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับระดับความกังวลใจอันเกิดจากเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 และ .01 ตามลำดับ (ดูตาราง 7) การวิเคราะห์แบบที่หนึ่ง โดยใช้ข้อมูลของนักเรียนทั้งชายและหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ นักเรียนที่มีฐานะปานกลางมีความกังวลใจเนื่องจากเพื่อนเป็นต้นเหตุในระดับสูงสุด รองลงมาคือนักเรียนที่มีฐานะต่ำ ส่วนนักเรียนที่มีฐานะสูงมีความกังวลใจเนื่องจากเพื่อนในระดับต่ำสุด (เฉลี่ยความกังวลใจอันเกิดจากเพื่อนของนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเทศที่มีฐานะสูง = 21.02 ปานกลาง = 23.72 และต่ำ = 22.98) ส่วนในกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะนั้น นักเรียนชายจากครอบครัวฐานะต่ำ มีความกังวลใจอันเกิดจากเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนชายฐานะปานกลาง และสูง (เฉลี่ยความกังวลใจอันเกิดจากเพื่อนของนักเรียนชายฐานะสูง = 19.09 ปานกลาง = 20.46 และต่ำ = 21.86) การวิเคราะห์แบบที่สองพบว่า ประเภทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความกังวลอันเกิดจากเพื่อน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 กล่าวคือ นักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วนมีความกังวลเนื่องจากเพื่อนเป็นสาเหตุในระดับสูงกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลอันเกิดจากเพื่อนของนักเรียนชายโรงเรียนเอกเทศ = 22.61 โรงเรียนสหศึกษา = 18.33) การวิเคราะห์ทางสถิติแบบที่สามพบว่า ประเภทของโรงเรียนหญิงมีความสัมพันธ์กับความกังวลอันมีเพื่อนเป็นต้นเหตุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 กล่าวคือนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนมีความกังวลใจอันเกิดจากเพื่อนในระดับสูงกว่าความกังวลใจของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา

จ. ความกังวลใจอันเกิดจากคนอื่น ๆ คนอื่น ๆ ในที่นี้หมายถึง พี่ บ้า น้า อา ญาติพี่น้อง และผู้ที่ผู้ตอบรู้จัก ความแตกต่างของระดับความกังวลใจอันมีคนอื่น ๆ เป็นสาเหตุขึ้นอยู่กับฐานะของผู้ตอบและประเภทของโรงเรียน หรือปฏิภยกรรมระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสามแบบ แบบแรกเฉพาะกลุ่มนักเรียนโรงเรียนเอกเทศ แบบที่สองเฉพาะนักเรียนชายและแบบที่สามเฉพาะนักเรียนหญิงพบว่า ฐานะของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับความกังวลใจอันเกิดจากคนอื่นเป็น

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ตัวแปรตาม คือความกังวลใจอันมีสาเหตุมาจากบุคคลต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ

ความกังวลใจเกิดจาก	Source	df	ms	F
บิดา	ฐานะ (ก)	2	290.6	4.71***
	เพศ (ข)	1	123.0	1.99
	ก × ข	2	107.9	1.75
	Error	444	61.8	
	ฐานะ (ก)	2	355.0	6.20***
	ร.ร. ชาย (ค)	1	1092.0	19.06***
	ก × ค	2	39.1	<1
	Error	264	57.3	
	ฐานะ (ก)	2	253.7	3.69**
	ร.ร. หญิง (ง)	1	252.3	3.67*
	ก × ง	2	116.7	1.70
	Error	264	68.8	
มารดา	ฐานะ (ก)	2	326.6	5.71***
	เพศ (ข)	1	177.5	3.10*
	ก × ข	2	210.6	3.68**
	Error	444	57.2	
	ฐานะ (ก)	2	254.1	4.98***
	ร.ร. ชาย (ค)	1	405.2	7.94***
	ก × ค	2	79.6	1.56
	Error	264	51.0	
	ฐานะ (ก)	2	223.8	3.34**
	ร.ร. หญิง (ง)	1	272.0	4.06*
	ก × ง	2	148.4	2.21
	Error	264	67.0	

ตาราง 7 (ต่อ)

ความกังวลใจเกิดจาก	Source	df	ms	F
ครู	ฐานะ (ก)	2	43.7	<1
	เพศ (ข)	1	97.6	1.47
	ก × ข	2	68.9	1.04
	Error	444	66.4	
	ฐานะ (ก)	2	3.4	<1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	1207.0	19.17***
	ก × ค	2	57.9	<1
	Error	264	63.0	
	ฐานะ (ก)	2	130.5	2.30
	ร.ร. หญิง (ง)	1	515.3	9.09***
	ก × ง	2	357.9	6.31***
	Error	264	56.7	
เพื่อน	ฐานะ (ก)	2	198.3	3.57**
	เพศ (ข)	1	0.1	<1
	ก × ข	2	43.8	<1
	Error	444	55.5	
	ฐานะ (ก)	2	233.7	4.83***
	ร.ร. ชาย (ค)	1	2325.6	48.00***
	ก × ค	2	67.4	1.39
	Error	264	48.5	
	ฐานะ (ก)	2	93.8	1.75
	ร.ร. หญิง (ง)	1	126.8	2.37*
	ก × ง	2	16.4	<1
	Error	264	53.5	

ตาราง 7 (ต่อ)

ความกังวลใจเกิดจาก	Source	df	ms	F
คนอื่น ๆ	ฐานะ (ก)	2	626.9	8.79***
	เพศ (ข)	1	62.3	<1
	ก × ข	2	131.6	1.85
	Error	444	71.3	
	ฐานะ (ก)	2	403.9	5.91***
	ร.ร. ชาย (ค)	1	1655.0	24.23***
	ก × ค	2	4.8	<1
	Error	264	68.3	
	ฐานะ (ก)	2	371.2	5.28***
	ร.ร. หญิง (ง)	1	697.6	9.93***
	ก × ง	2	245.1	3.49**
	Error	264	70.3	
ตนเอง	ฐานะ (ก)	2	57.4	1.32
	เพศ (ข)	1	83.9	1.93
	ก × ข	2	146.6	3.37**
	Error	444	43.5	
	ฐานะ (ก)	2	35.6	<1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	628.8	12.42***
	ก × ค	2	185.0	3.65**
	Error	264	50.6	
	ฐานะ (ก)	2	40.3	<1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	87.8	2.08
	ก × ง (ง)	2	51.7	1.23
	Error	264	42.1	

*** $p < .01$ ** $p < .05$ * $p < .10$

สาเหตุ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 (ดูตาราง 7) กล่าวคือผู้ตอบที่มีฐานะต่ำในกลุ่มตัวอย่างทั้งสามนี้มีความกังวลใจเนื่องจากคนอื่นมากที่สุด รองลงมาคือผู้ตอบฐานะปานกลาง ส่วนผู้ตอบจากครอบครัวฐานะสูงมีความกังวลใจเนื่องจากคนอื่น ๆ เป็นสาเหตุน้อยที่สุด

ประเภทของโรงเรียนชาย และประเภทของโรงเรียนหญิง ก็มีความสัมพันธ์กับความกังวลใจเนื่องจากคนอื่น ๆ เป็นต้นเหตุ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ในทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วนมีความกังวลใจเนื่องจากคนอื่น ๆ ในระดับสูงกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา และในทำนองเดียวกันนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนก็มีความกังวลใจเนื่องจากคนอื่น ๆ ในระดับสูงกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลใจเนื่องจากคนอื่น ๆ เป็นสาเหตุของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ = 24.77 นักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา = 22.23 นักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ = 25.27 และนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา = 22.23)

นอกจากนี้ผลของปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะและประเภทของโรงเรียนหญิง ยังมีความสัมพันธ์กับความกังวลใจอันเกิดจากคนอื่น ๆ เป็นสาเหตุ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 กล่าวคือ นักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำมีความกังวลใจเนื่องจากคนอื่นมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะสูงมีความกังวลใจเนื่องจากคนอื่นน้อยที่สุด (ดูตาราง 6 ภาคผนวก ข.)

จ. ความกังวลใจที่เกิดจากตนเอง ความแตกต่างในระดับความกังวลใจอันเกิดจากตนเองนั้น ขึ้นอยู่กับผลของปฏิกริยาร่วมระหว่างเพศกับฐานะของนักเรียนในโรงเรียนเอกเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 (ดูตาราง 7) จากผลการพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่านักเรียนชายผู้มีฐานะต่ำ มีความกังวลใจอันตนเองเป็นต้นเหตุสูงสุด ส่วนนักเรียนหญิงผู้มีฐานะต่ำ ทำความกังวลใจให้ตนเองในระดับต่ำสุด (ดูตาราง 6 ภาคผนวก ข.)

การวิเคราะห์กลุ่มนักเรียนชาย โดยเฉพาะ พบว่าประเภทของโรงเรียนชายและผลของปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะและประเภทของโรงเรียนชายมีความสัมพันธ์กับระดับความกังวลใจเกี่ยวกับตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ .05 ตามลำดับ การเปรียบเทียบผลเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษาเชื่อว่าตนเองเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจในระดับที่สูงกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ (เฉลี่ยความกังวลใจของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ = 24.55 จากโรงเรียนสหศึกษา = 26.68) ส่วนรายละเอียดของการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ในตาราง 6 ภาคผนวก ข. แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายโรงเรียนเอกเทศที่มีฐานะทาง

เศรษฐกิจสูงเชื่อว่าตนเองเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจน้อยที่สุด และนักเรียนชายโรงเรียนสหศึกษา ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง พบว่าตนเองเป็นเหตุมากที่สุด

(ในตาราง 6 ภาคผนวก ข.) เมื่อปรับคะแนนเฉลี่ยระดับความกังวลใจอันเกิดจากตนเอง เป็นเหตุ ให้เท่าเทียมกับคะแนนเฉลี่ยความกังวลใจเกี่ยวกับบุคคลต่างๆ แล้วปรากฏว่าตัวของเยาวชน ปรากฏว่าตัวของเยาวชนผู้ตอบเองเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจมากที่สุด ผู้ตอบเองเป็นสาเหตุ แห่งความกังวลใจมากที่สุด รองลงมาคือความกังวลใจอันเกิดจากคนอื่น ๆ (พี่ ป้า น้า อาและผู้ รู้จักอื่น ๆ) และเพื่อน ส่วนบิดามารดาเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจน้อยกว่าครู

2. ความกังวลใจในเรื่องต่างๆ นอกจากบุคคลต่างๆ จะเป็นต้นเหตุของความกังวลใจของ วัยรุ่นแล้ว วัยรุ่นอาจจะมีความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ มากมาย เช่น การเรียน การมีเงินไว้ ใช้สอย การทำตามใจชอบ เป็นต้น

ในชั้นแรกนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างได้กรอกแบบสอบถามแสดงถึงระดับความ วิตกกังวลของ ตนในเรื่องข้างบนนี้ ในชั้นหลังผู้ตอบได้กรอกแบบสอบถามแสดงระดับความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ และประเมินค่าตนเองโดยเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งก็เป็นการวัดความ วิตกกังวลของวัยรุ่นในเรื่องต่าง ๆ ได้อีกวิธีหนึ่ง

ในที่นี้จะกล่าวถึงระดับความวิตกกังวลของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเรียน การ เงินและการทำตามใจชอบ

ก. ความกังวลใจในการเรียน การที่นักเรียนมีความกังวลใจในการเรียนสาเหตุอาจจะมา จากการที่ตัวนักเรียนเองไม่มีสมาธิในการเรียน หรืออาจจะเกิดจากบุคคลอื่น ๆ เป็นต้นเหตุก็ได้ เช่น บิดา มารดา ครู เพื่อน และคนอื่น ๆ อาจจะทำให้ผู้ตอบไม่สบายใจเพราะบุคคลบางคนที่ กล่าวมาทำให้การเรียนของผู้ตอบไม่ได้ผลเท่าที่ควร ฉะนั้นคะแนนประเภทความกังวลใจในเรื่อง การเรียนจึงเป็นคะแนนรวมเรื่องการเรียน ซึ่งคัดมาจากระดับของแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคคล อันเป็นสาเหตุของความวิตกกังวลในกลุ่มนักเรียนผู้ตอบ รวม 7 ข้อด้วยกัน ผลการวิเคราะห์ทาง สถิติโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ดูตาราง 8) ปรากฏว่า ฐานะของนักเรียนชายและ หญิง ทั้งจากโรงเรียนเอกเทศและสหศึกษามีความสัมพันธ์กับความกังวลใจในการเรียน โดยมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 และ .10 และ .05 ตามลำดับในการวิเคราะห์แบบแรกถึงแบบ ที่สาม จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนเอกเทศทั้งชายและหญิงที่มีฐานะเศรษฐกิจ ต่ำมีความกังวลใจในการเรียนมากที่สุด ส่วนผู้ตอบที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีความ กังวลใจในการเรียนน้อยที่สุด (เฉลี่ยความกังวลใจในการเรียนของนักเรียนเอกเทศทั้งชายและหญิง ที่มีฐานะสูง =17.88 ปานกลาง =19.52 และต่ำ =19.99) ในทำนองเดียวกันในกลุ่มนักเรียนชาย

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยมีตัวแปรตามคือ ระดับความกังวลใจในเรื่องต่างๆของนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษาจากครอบครัวฐานะสูง กลางและต่ำ

ความกังวลใจในเรื่อง	Source	df	ms	F
การเรียนรู้	ฐานะ (ก)	2	105.0	4.15**
	เพศ (ข)	1	10.7	<1
	ก × ข	2	7.2	<1
	Error	444	25.3	
	ฐานะ (ก)	2	71.4	2.75*
	ร.ร. ชาย (ค)	1	375.4	14.46***
	ก × ค	2	5.0	<1
	Error	264	26.0	
	ฐานะ (ก)	2	84.1	3.29**
	ร.ร. หญิง (ง)	1	51.6	2.02
	ก × ง	2	25.1	<1
	Error	264	25.6	
การเงิน	ฐานะ (ก)	2	188.1	9.41***
	เพศ (ข)	1	17.3	<1
	ก × ข	2	25.5	1.28
	Error	444	20.0	
	ฐานะ (ก)	2	191.3	11.65***
	ร.ร. ชาย (ค)	1	273.8	16.67***
	ก × ค	2	11.2	<1
	Error	264	16.4	
	ฐานะ (ก)	2	164.2	8.62***
	ร.ร. หญิง (ง)	1	70.5	3.70*
	ก × ง	2	31.9	1.68
	Error	264	19.0	

ตาราง 8 (ต่อ)

ความกังวลใจในเรื่อง	Source	df	ms	F
การทำตามใจชอบ	ฐานะ (ก)	2	149.4	4.69***
	เพศ (ข)	1	2.2	<1
	ก × ข	2	42.5	1.33
	Error	444	31.8	
	ฐานะ (ก)	2	150.2	4.90**
	ร.ร. ชาย (ค)	1	509.9	16.63***
	ก × ค	2	7.3	<1
	Error	264	30.7	
	ฐานะ (ก)	2	20.9	<1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	110.8	3.01*
	ก × ง	2	109.8	2.98*
	Error	264	36.8	

*** $p < .01$ ** $p < .05$ * $p < .10$

ผู้ที่มาจากครอบครัวฐานะสูงมีความกังวลใจในการเรียนน้อยที่สุด นักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำมีความกังวลใจในการเรียนมากที่สุด (เฉลี่ยความกังวลใจในการเรียนของนักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะสูง = 17.60 ปานกลาง = 18.65 และต่ำ = 19.13) ส่วนนักเรียนหญิงผู้ที่มาจากฐานะปานกลางมีความกังวลใจในการเรียนมากที่สุด และผู้ที่มาจากครอบครัวฐานะสูงมีความกังวลใจในการเรียนน้อยที่สุด (เฉลี่ยความกังวลใจในการเรียนของนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะสูง = 17.34 ปานกลาง = 19.39 และต่ำ = 18.49)

ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายล้วน นอกจากความกังวลใจในการเรียนจะขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแล้ว ยังขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียนด้วย โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 กล่าวคือ นักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วนมีความกังวลใจในการเรียนมากกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลใจในการเรียนของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ = 19.36 จากโรงเรียนสหศึกษา = 17.55)

ข. ความกังวลใจเรื่องการเงิน ความกังวลใจเรื่องการเงินของเด็กนักเรียนวัยรุ่นน่าจะเกิดขึ้นจากการที่นักเรียนเองไม่รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ก็ได้ แต่บิดา มารดา เพื่อนและคนอื่น ๆ ก็อาจจะเป็นสาเหตุของความกลุ้มใจเรื่องการเงินของนักเรียนเหล่านี้ได้ด้วย ฉะนั้นข้อมูลประเภทนี้จึงรวมคะแนนได้จากแบบสอบถาม 5 ข้อด้วยกัน ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ ปรากฏว่าฐานะของผู้ตอบ และประเภทของโรงเรียนทั้งชายและหญิงมีความสัมพันธ์กับความกังวลใจในการเงิน

ฐานะทางครอบครัวของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับความกังวลใจเรื่องการเงิน ในการวิเคราะห์ทั้งสามแบบ (ฐานะ \times เพศ, ฐานะ \times ประเภทของโรงเรียนชาย และ ฐานะ \times ประเภทของโรงเรียนหญิง) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ทั้งสามรายการ จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏตามที่คาดหวังว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความกังวลใจเรื่องการเงินมากที่สุด และนักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะสูงมีความกังวลใจในเรื่องการเงินน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนฐานะปานกลางก็มีความกังวลใจระดับกลาง (เฉลี่ยความกังวลใจเรื่องการเงินของนักเรียนเอกเทศที่มาจากครอบครัวฐานะสูง = 12.48 ปานกลาง = 13.33 และต่ำ = 15.30) ความสัมพันธ์ในทำนองเดียวกันนี้ก็เกิดขึ้นในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายล้วน และที่เป็นหญิงล้วน

นอกจากนี้ประเภทโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งชายและหญิงยังมีความสัมพันธ์กับความกังวลใจเรื่องการเงิน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ .10 ตามลำดับ จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า ในหมู่นักเรียนชายโดยเฉพาะ นักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วนมีความวิตกกังวลเรื่องการเงินมากกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลใจในการเงินของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ = 13.54 จากโรงเรียนสหศึกษา = 11.88) ความแตกต่างในทำนองเดียวกันแต่ระดับต่ำกว่าเกิดขึ้นในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ (เฉลี่ยความกังวลใจเรื่องการเงินของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ = 13.86 จากโรงเรียนสหศึกษา = 12.79)

ก. ความกังวลใจเรื่องการทำตามใจชอบ วัยรุ่นมักจะชอบกระทำตามใจชอบในเรื่องที่ขัดกับความคิดเห็นของผู้อื่น ฉะนั้นบุคคลต่าง ๆ เช่น บิดา มารดา ครู เพื่อน คนอื่น ๆ ย่อมจะเป็นต้นเหตุของความกังวลใจในเรื่องนี้ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทั้งสามแบบ พบว่าฐานะและประเภทของโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบ

ความแตกต่างของระดับความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ตอบ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ 0.5 ในกลุ่มนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ และกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะ จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่านักเรียนเอกเทศจากครอบครัวฐานะต่ำมีความกังวลใจเรื่องการทำตามใจชอบมากที่สุด และนักเรียนจากครอบครัวฐานะสูงมีความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบน้อยที่สุด (เฉลี่ยความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบของนักเรียนเอกเทศจากครอบครัวฐานะสูง = 14.08 ปานกลาง = 15.58 และต่ำ = 16.69)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลประเภทนี้ของนักเรียนชายโดยเฉพาะ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะและความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบ ก็เป็นไปในทำนองที่กล่าวมาแล้ว (เฉลี่ยความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบของนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะสูง = 13.66 ปานกลาง = 14.26 และต่ำ = 15.73)

ประเภทของโรงเรียนชาย มีความสัมพันธ์กับความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 กล่าวคือ นักเรียนชายจากโรงเรียนชายล้วน มีความกังวลสูงกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ = 15.33 จากโรงเรียนสหศึกษา = 13.45) ในทำนองเดียวกันนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วน ก็มีความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบ ในระดับสูงกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ = 15.22 และจากโรงเรียนสหศึกษา 14.33) นอกจากนี้ในกลุ่มนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ ผลของการปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะทางครอบครัวกับประเภทของโรงเรียนหญิง มีความสัมพันธ์กับความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยจากตาราง 7 ภาคผนวก ข. ปรากฏว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนที่มาจากรอบครัวฐานะสูงมีความกังวลใจในเรื่องนี้น้อยที่สุด คล้ายคลึงกับผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนชายโดยเฉพาะ

ในตาราง 7 ภาคผนวก ข. คะแนนเฉลี่ยของระดับความกังวลใจเรื่องการเรียนรู้ได้ถูกปรับให้สามารถเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยความกังวลใจเรื่องการเงิน และการทำตามใจชอบผลปรากฏว่า ความกังวลใจในเรื่องทั้งสามนี้อยู่ในระดับเท่าเทียมกัน โดยมีระดับความกังวลใจในการทำตามใจชอบค่อนข้างสูงกว่า ความกังวลใจในการเรียนและการเงิน

๓. การให้ความสำคัญต่อเรื่องต่าง ๆ ในแบบสอบถามมีหลายตอนที่สามารถจะรวมไว้ใต้หัวข้อของความกังวลใจ ตอนที่แรกคือการวัดระดับความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ เช่น การศึกษา ความประพฤติ ฐานะ รูปลักษณะ และสังคมปฏิบัติ ตอนที่สองคือการวัดผลการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ผลสรุปจากการวัดทั้งสองประเภทนี้จะแสดงให้เห็นถึงระดับความกังวลใจจากเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ได้ คือถ้าผู้ตอบรายงานว่าตนค้อยกว่าผู้อื่นในเรื่องที่ตนไม่เห็นความสำคัญ ก็น่าจะสรุปได้ว่าผู้ตอบไม่มีความวิตกกังวลในเรื่องนั้น ๆ มากนัก การให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ วัดได้ด้วยการใช้ประโยคต่าง ๆ เช่น ถ้าเป็นทางด้านการศึกษา ผู้ตอบจะตอบสนองต่อประโยคต่าง ๆ ดังนี้ “ข้าพเจ้าครุ่นคิดถึงความสามารถทางการเรียนเสมอ” “ข้าพเจ้าอยากได้ชื่อว่าเป็นคนเรียนเก่ง” แม้จะเรียนไม่เก่งข้าพเจ้าก็ไม่ได้ออกเนื้อร้อนใจ” และ “ถ้าข้าพเจ้าทำตามใจตนเองได้จะเลิกเรียนหนังสือทันที” ในเรื่องอื่น ๆ ประโยคที่ใช้ก็มีข้อความที่คล้ายคลึงกับข้างบนนี้แต่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับเรื่อง

ก. การให้ความสำคัญต่อการศึกษา แทบจะกล่าวได้โดยรวมว่า ความแตกต่างของการให้ความสำคัญต่อการศึกษามีน้อยมากในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ นอกจากในหมู่นักเรียนจากโรงเรียนเอกเทศ เพศของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อการศึกษา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า.01 (ดูตาราง 9) กล่าวคือ นักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ เห็นความสำคัญของการศึกษามากกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนประเภทเดียวกัน (เฉลี่ยความสำคัญของการศึกษาของนักเรียนชาย = 22.87 และหญิง = 24.43) ในกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะ ฐานะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อการศึกษา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 กล่าวคือ นักเรียนชายจากครอบครัวฐานะปานกลาง ให้ความสำคัญต่อการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนจากครอบครัวฐานะสูง ส่วนนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะต่ำเห็นความสำคัญของการศึกษาน้อยที่สุด (เฉลี่ยความสำคัญของการศึกษาของนักเรียนชายฐานะสูง = 23.15 ปานกลาง = 23.43 และต่ำ = 22.15) แต่สำหรับนักเรียนหญิง ความสำคัญของการศึกษามีได้ขึ้นอยู่กับฐานะของครอบครัว หรือประเภทของโรงเรียนแต่อย่างใด

ตาราง 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยตัวแปรตามคือ การให้ความสำคัญต่อเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัว สูง กลาง และต่ำ

การให้ความสำคัญต่อ	Source	df	ms	F	
การศึกษา	ฐานะ (ก)	2	5.8	<1	
	เพศ (ข)	1	278.5	26.87 **	
	ก × ข	2	6.5	<1	
	Error	444	10.4		
	ฐานะ (ก)	2	46.4	3.66**	
	ร.ร. ชาย (ค)	1	1.3	<1	
	ก × ค	2	10.6	<1	
	Error	264	12.7		
	ฐานะ (ก)	2	6.9	<1	
	ร.ร. หญิง (ง)	1	6.9	<1	
	ก × ง	2	4.6	<1	
	Error	264	9.3		
	ความประพฤติก่อน	ฐานะ (ก)	2	11.6	1.84
		เพศ (ข)	1	75.2	11.96 ***
		ก × ข	2	3.0	<1
Error		444	6.3		
ฐานะ (ก)		2	17.8	2.71 *	
ร.ร. ชาย (ค)		1	11.7	1.77	
ก × ค		2	5.8	<1	
Error		264	6.6		
ฐานะ (ก)		2	7.7	1.39	
ร.ร. หญิง (ง)		1	1.3	<1	
ก × ง		2	1.2	<1	
Error		264	5.5		

ตาราง 9 (ต่อ)

การให้ความสำคัญต่อ	Source	df	ms	F
ฐานะของครอบครัว	ฐานะ (ก)	2	9.9	1.51
	เพศ (ข)	1	43.3	7.52 ***
	ก × ข	2	5.8	< 1
	Error	444	6.6	
	ฐานะ (ก)	2	3.4	< 1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	0.6	< 1
	ก × ค	2	5.6	< 1
	Error	264	6.0	
	ฐานะ (ก)	2	37.0	4.90 ***
	ร.ร. หญิง (ง)	1	23.6	3.12 *
	ก × ง	2	2.2	< 1
	Error	264	7.6	
รูปลักษณะ	ฐานะ (ก)	2	29.7	2.86 *
	เพศ (ข)	1	> 30.4	2.94*
	ก × ข	2	> 4.9	1.44
	Error	444	> 10.4	
	ฐานะ (ก)	2	42.4	3.96 **
	ร.ร. ชาย (ค)	1	11.0	1.03
	ก × ค	2	17.2	1.61
	Error	264	10.7	
	ฐานะ (ก)	2	30.3	3.25 **
	ร.ร. หญิง (ง)	1	1.5	< 1
	ก × ง	2	0.3	< 1
	Error	264	9.3	

ตาราง 9 (ต่อ)

การให้ความสำคัญต่อ	Source	df	ms	F
สังคมปฏิบัติ	ฐานะ (ก)	2	28.8	2.92*
	เพศ (ข)	1	3.6	<1
	ก × ข	2	18.8	1.91
	Error	444	9.9	
	ฐานะ (ก)	2	29.9	3.36**
	ร.ร. ชาย (ค)	1	0.1	<1
	ก × ค	2	8.8	<1
	Error	264	8.9	
	ฐานะ (ก)	2	53.3	5.43**
	ร.ร. หญิง (ง)	1	27.2	2.77*
	ก × ง	2	14.1	1.44
	Error	264	9.8	

*** p < .01

** p < .05

* p < .10

ข. การให้ความสำคัญต่อความประพฤติของตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทนี้ พบว่า เพศของนักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศ และฐานะทางครอบครัวของนักเรียนชาย มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อความประพฤติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ .10 ตามลำดับ (ดูตาราง 9) จากการสำรวจคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนหญิงให้ความสำคัญต่อความประพฤติของตนเองมากกว่านักเรียนชาย (เฉลี่ยความสำคัญของความประพฤติของนักเรียนชาย = 17.02 นักเรียนหญิง = 17.80) ส่วนในกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะ นักเรียนชายที่มีฐานะปานกลางให้ความสำคัญต่อความประพฤติของตนเองมากที่สุด และนักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำให้ความสำคัญต่อความประพฤติของตนน้อยที่สุด (เฉลี่ยความสำคัญของความประพฤติของนักเรียนชายฐานะสูง = 17.45 ปานกลาง = 17.51 และต่ำ = 16.75) แต่ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิง ไม่มีข้อแตกต่างในการให้ความสำคัญต่อความประพฤติของตนเอง

ค. การให้ความสำคัญต่อฐานะของครอบครัว ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า เพศของนักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อฐานะของครอบครัว โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 (ดูตาราง 9) กล่าวคือ นักเรียนชายให้ความสำคัญต่อฐานะของครอบครัวในระดับสูงกว่านักเรียนหญิง (เฉลี่ยความสำคัญของฐานะของนักเรียนชาย = 11.02 นักเรียนหญิง = 10.29)

ส่วนในกลุ่มนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และประเภทของโรงเรียนหญิง มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อฐานะของครอบครัว โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ .10 (ดูตาราง 9) กล่าวคือ นักเรียนหญิงผู้มาจากครอบครัวฐานะสูงให้ความสำคัญต่อฐานะน้อยที่สุด และนักเรียนหญิงผู้มาจากครอบครัวฐานะต่ำ ให้ความสำคัญต่อฐานะมากที่สุด (เฉลี่ยความสำคัญของฐานะของนักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะสูง = 9.78 ปานกลาง = 10.71 และต่ำ = 11.08) ส่วนประเภทของโรงเรียนหญิงนั้น นักเรียนจากโรงเรียนหญิงล้วน ให้ความสำคัญต่อฐานะน้อยกว่านักเรียนหญิงโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความสำคัญของฐานะของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศ = 10.29 และจากโรงเรียนสหศึกษา = 10.76) แต่ในกลุ่มนักเรียนชายไม่พบความแตกต่างของการให้ความสำคัญต่อฐานะ

ง. การให้ความสำคัญต่ออุปลักษณะของตนเอง ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งสามแบบพบว่า ฐานะของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่ออุปลักษณะ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 .05 และ .05 ตามลำดับ จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่าในกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศ และในกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะนั้น นักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะสูงให้ความสำคัญต่ออุปลักษณะของตนเองมากที่สุด ส่วนนักเรียนที่มาจาก

ครอบครัวยุทธฐานะต่ำ ให้ความสำคัญต่อรูปลักษณะของตนน้อยที่สุด แต่ในกลุ่มนักเรียนหญิงโดยเฉพาะนักเรียนที่มาจากครอบครัวยุทธฐานะปานกลาง ให้ความสำคัญต่อรูปลักษณะของตนเองมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวยุทธฐานะต่ำ ให้ความสำคัญต่อรูปลักษณะของตนน้อยที่สุด

นอกจากนี้ เพศของนักเรียนที่มาจากโรงเรียนเอกเทศ ยังมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อฐานะทางครอบครัว โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 กล่าวคือ นักเรียนหญิงให้ความสำคัญต่อรูปลักษณะของตนเองมากกว่านักเรียนชาย (เฉลี่ยความสำคัญของรูปลักษณะของนักเรียนชาย = 14.42 และนักเรียนหญิง = 14.80)

จ. การให้ความสำคัญต่อสังคมปฏิบัติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทนี้พบว่า ฐานะของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสาม (นักเรียนจากโรงเรียนเอกเทศ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง) มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อสังคมปฏิบัติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10, .05 และ .05 ตามลำดับ จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยอาจจะกล่าวรวมๆ ได้ว่า นักเรียนที่มีฐานะปานกลางให้ความสำคัญต่อสังคมปฏิบัติในระดับสูงสุด นักเรียนที่มีฐานะต่ำ ให้ความสำคัญต่อสังคมปฏิบัติในระดับต่ำสุด และนักเรียนฐานะสูงอยู่ในระดับกลาง ในทั้งสามแบบของการวิเคราะห์ทางสถิติ

นอกจากนี้ การให้ความสำคัญต่อสังคมปฏิบัติยังขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียนหญิง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่สูงกว่า .10 กล่าวคือ นักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วน ให้ความสำคัญต่อสังคมปฏิบัติมากกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยความสำคัญของสังคมปฏิบัติของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ = 14.45 และนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา = 13.93)

ในตาราง 8 ภาคผนวก ข. แสดงคะแนนเฉลี่ยของการให้ความสำคัญต่อเรื่องต่างๆ โดยปรับให้ข้อมูลทุกประเภทสามารถเปรียบเทียบกันได้ จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลประเภทต่างๆ พอจะสรุปได้ว่า โดยทั่วไปแล้วนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ความสำคัญต่อการศึกษา และต่อความประพฤติของตนเองมากที่สุด และให้ความสำคัญต่อฐานะของครอบครัวรองลงมา ส่วนรูปลักษณะ และสังคมปฏิบัติเห็นว่ามีความสำคัญน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ

4. การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น ผู้ตอบจะตอบสนองประโยคต่างๆ เหล่านี้ เช่นในเรื่องการเรียน “ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในความสามารถทางการเรียนของข้าพเจ้า” และ “ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นในความสามารถทางการเรียน

ของข้าพเจ้า” เป็นต้น คณะกรรมการตอบสนองแต่ละประโยคในเรื่องเดียวกัน จะถูกรวมเข้าเป็น
คณะประเภทหนึ่ง เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนได้แสดงไว้ในตาราง 10

ก. การเปรียบเทียบความสามารถในการศึกษาของตนกับผู้อื่น ตามที่ได้คาดหวังไว้ว่า
ความสามารถในการศึกษาย่อมจะไม่ขึ้นอยู่กับฐานะของครอบครัว และเพศของนักเรียน ผลการ
วิเคราะห์ทางสถิติก็สนับสนุนความจริงข้อนี้ เว้นแต่ประเภทของโรงเรียนหญิงเท่านั้น ที่มีความ
สัมพันธ์ต่อความสามารถในทางการศึกษาของนักเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า
.05 กล่าวคือ นักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนเห็นว่าตนมีความสามารถมากกว่าผู้อื่นในทาง
การเรียน ในระดับที่สูงกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยการเปรียบเทียบทางการศึกษา
ของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศ = 4.63 จากโรงเรียนสหศึกษา = 4.32)

ข. การเปรียบเทียบความประพฤติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า ฐานะและ
เพศของนักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศ มีความสัมพันธ์กับการเปรียบเทียบความประพฤติอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 และ .01 ตามลำดับ ผลปรากฏว่านักเรียนที่มาจากครอบครัว
ฐานะต่ำ มีความเห็นว่าความประพฤติของตนดีกว่าผู้อื่น ในระดับที่ต่ำกว่าความเชื่อของนักเรียนที่
มาจากครอบครัวฐานะปานกลางและสูง (เฉลี่ยการเปรียบเทียบความประพฤติของนักเรียนจาก
ครอบครัวฐานะสูง = 5.14 ปานกลาง = 5.32 และต่ำ = 4.85) นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียน
ชายเห็นว่าตนมีความประพฤติดีกว่าผู้อื่นน้อยกว่านักเรียนหญิง (เฉลี่ยการเปรียบเทียบความ
ประพฤติของนักเรียนชาย = 4.80 นักเรียนหญิง = 5.23)

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงล้วน ความแตกต่างในการเปรียบเทียบความประพฤติของ
ตนเองกับผู้อื่นขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 จากการ
พิจารณาคณะแผนเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศ รู้สึกว่าตนมีความประพฤติดีกว่า
คนอื่นในระดับสูงกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยการเปรียบเทียบความประพฤติของ
นักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศ = 5.23 จากโรงเรียนสหศึกษา = 5.80)

ค. การเปรียบเทียบฐานะของครอบครัวของตนกับผู้อื่น เป็นที่คาดได้ว่า ความแตก
ต่างของความรู้สึกเกี่ยวกับฐานะครอบครัวของผู้ตอบ ย่อมขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจอันแท้จริง
ของผู้ตอบ การวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลสนับสนุนความจริงข้อนี้ทั้งสามแบบการวิเคราะห์ โดยมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง (นักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศ นักเรียน
ชายโดยเฉพาะและนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ) กล่าวคือในทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ ผู้ตอบที่มาจาก
ครอบครัวฐานะต่ำ รู้สึกว่าตนต้อยกว่าผู้อื่นในเรื่องฐานะมากกว่า ผู้ตอบที่มาจากครอบครัวฐานะ

ปานกลาง และสูง นอกจากนี้ในกลุ่มนักเรียนเอกเพศ เพศของผู้ตอบยังมีความสัมพันธ์กับการเปรียบเทียบฐานะของตนกับผู้อื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และ .05 ตามลำดับ จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนชายรู้สึกว่ามีฐานะต่ำกว่าผู้อื่นมากกว่านักเรียนหญิง (เฉลี่ยการเปรียบเทียบทางฐานะของนักเรียนชาย = 4.46 นักเรียนหญิง = 5.04)

จากตาราง 9 ภาคผนวก ข. จะเห็นว่าความแตกต่างระหว่างการเปรียบเทียบฐานะของตนกับผู้อื่นขึ้นอยู่กับปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะ และเพศของผู้ตอบ กล่าวคือนักเรียนหญิงที่มีฐานะสูงเห็นว่าฐานะของตนดีกว่าผู้อื่นมากที่สุด ส่วนนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะต่ำรู้สึกว่ามีฐานะทางครอบครัวของตนต่ำกว่าผู้อื่นมากที่สุด

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยตัวแปรตามคือ การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวสูง กลาง และต่ำ

การเปรียบเทียบในเรื่อง	Source	df	ms	F
การศึกษา	ฐานะ (ก)	2	8.3	1.26
	เพศ (ข)	1	12.2	1.85
	ก × ข	2	10.1	1.54
	Error	444	6.6	
	ฐานะ (ก)	2	9.7	1.42
	ร.ร.ชาย (ค)	1	0.2	< 1
	ก × ค	2	8.7	1.28
	Error	264	6.8	
	ฐานะ (ก)	2	0.9	< 1
	ร.ร.หญิง (ง)	1	37.7	5.48 **
	ก × ง	2	1.1	< 1
	Error	264	6.9	
ความประพฤติกองคน	ฐานะ (ก)	2	12.5	2.74 *
	เพศ (ข)	1	76.1	16.59 ***
	ก × ข	2	5.3	1.16
	Error	444	4.6	
	ฐานะ (ก)	2	10.7	2.16
	ร.ร.ชาย (ค)	1	0.0	< 1
	ก × ค	2	4.6	< 1
	Error	264	5.0	
	ฐานะ (ก)	2	0.6	< 1
	ร.ร.หญิง (ง)	1	55.0	12.63 ***
	ก × ง	2	7.8	1.80
	Error	264	4.4	

ตาราง 10 (ต่อ)

การเปรียบเทียบในเรื่อง	Source	df	ms	F
ฐานะของครอบครัว	ฐานะ (ก)	2	781.4	21.48 ^{***}
	เพศ (ข)	1	309.2	8.50 ^{***}
	ก × ข	2	103.5	3.59 ^{**}
	Error	444	36.4	
✓	ฐานะ (ก)	2	820.6	25.31 ^{***}
	ร.ร.ชาย (ค)	1	22.9	< 1
	ก × ค	2	59.8	1.85
	Error	264	32.9	
✓	ฐานะ (ก)	2	619.3	16.38 ^{***}
	ร.ร.หญิง (ง)	1	19.1	< 1
	ก × ง	2	11.2	< 1
	Error	264	37.8	
✓	ฐานะ (ก)	2	100.0	17.23 ^{***}
	เพศ (ข)	1	89.8	15.47 ^{***}
	ก × ข	2	16.1	2.77 [*]
	Error	444	5.8	
✓	ฐานะ (ก)	2	100.7	14.49 ^{***}
	ร.ร.ชาย (ค)	1	1.7	< 1
	ก × ค	2	5.8	< 1
	Error	264	7.0	
✓	ฐานะ (ก)	2	59.0	10.54 ^{***}
	ร.ร.หญิง (ง)	1	0.2	< 1
	ก × ง	2	2.1	< 1
	Error	264	5.6	

ตาราง 10 (ต่อ)

การเปรียบเทียบในเรื่อง	Source	df	M.S	F
ท่าทางของตน	ฐานะ (ก)	2	5.0	< 1
	เพศ (ข)	1	1.7	F < 1
	ก × ข	2	5.3	1.06
	Error	444	5.0	
	ฐานะ (ก)	2	6.1	1.32
	ร.ร.ชาย (ค)	1	0.0	< 1
	ก × ค	2	0.5	< 1
	Error	264	4.7	
	ฐานะ (ก)	2	6.8	1.49
	ร.ร.หญิง (ง)	1	14.1	3.09*
	ก × ง	2	3.9	< 1
	Error	264	4.6	
การแต่งกายของตน	ฐานะ (ก)	2	20.3	4.53**
	เพศ (ข)	1	37.0	8.25***
	ก × ข	2	0.8	< 1
	Error	444	4.5	
	ฐานะ (ก)	2	21.0	4.56**
	ร.ร.ชาย (ค)	1	0.1	< 1
	ก × ค	2	0.0	< 1
	Error	264	4.6	
	ฐานะ (ก)	2	8.5	1.92
	ร.ร.หญิง (ง)	1	12.4	2.83*
	ก × ง	2	0.6	< 1
	Error	264	4.4	

การเปรียบเทียบในเรื่อง	Source	df	ms	F
สังคมปฏิบัติ	ฐานะ (ก)	2	13.9	1.53
	เพศ (ข)	1	0.1	< 1
	ก × ข	2	12.6	1.39
	Error	444	9.1	
	ฐานะ (ก)	2	24.1	2.86*
	ร.ร.ชาย (ค)	1	0.4	< 1
	ก × ค	2	8.8	1.04
	Error	264	8.4	
	ฐานะ (ก)	2	21.0	1.30
	ร.ร.หญิง (ง)	1	2.0	< 1
	ก × ง	2	33.5	2.07
	Error	264	16.2	

*** $p < .01$

** $p < .05$

* $p < .10$

ง. การเปรียบเทียบเกียรติยศของครอบครัวของตนกับผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงว่า ความแตกต่างในเรื่องเกียรติยศของครอบครัว ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของผู้ตอบ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 ทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง คือทุกกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบที่มาจากครอบครัวฐานะสูงรู้สึกว่าการครอบครัวของตนมีเกียรติยศมากกว่าครอบครัวของผู้อื่นมากกว่าผู้ตอบที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง และต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศกับการเปรียบเทียบในเรื่องเกียรติยศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 คือ นักเรียนหญิงยังรู้สึกว่าการครอบครัวของตนมีเกียรติยศ มากกว่าของผู้อื่นในระดับสูงกว่านักเรียนชาย (เฉลี่ยการเปรียบเทียบในเรื่องเกียรติยศของนักเรียนชาย = 4.33 ของนักเรียนหญิง = 4.67) นอกจากนี้ความแตกต่างในการเปรียบเทียบเกียรติยศของครอบครัวยังขึ้นอยู่กับปฏิกริยาร่วมระหว่าง ฐานะและเพศของผู้ตอบ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .10 จะเห็นได้จากตาราง 9 ภาคผนวก ข. ว่าแบบแผนความแตกต่างเป็นไปในทำนองเดียวกันกับการเปรียบเทียบทางด้านฐานะ กล่าวคือ นักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะสูง รู้สึกว่าการครอบครัวของตนมีเกียรติยศมากกว่าครอบครัวของผู้อื่นในระดับสูงที่สุด ส่วนนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะต่ำ รู้สึกว่าการครอบครัวของตนด้อยในเกียรติยศมากที่สุด

จ. การเปรียบเทียบท่าทางของตนกับผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทนี้แสดงว่าความแตกต่างในการเปรียบเทียบท่าทางตนกับผู้อื่นมิได้ขึ้นอยู่กับฐานะทางครอบครัว หรือเพศของผู้ตอบตัวแปรอิสระที่เด่นกว่าเพื่อนคือ ประเภทของโรงเรียนหญิง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเปรียบเทียบท่าทางโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 และนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนรู้สึกว่าการท่าทางของตนดีกว่าผู้อื่น ในระดับสูงกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยการเปรียบเทียบท่าทางของนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศ = 4.79 นักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา = 4.54)

ฉ. การเปรียบเทียบการแต่งกายของตนกับผู้อื่น ความแตกต่างในการเปรียบเทียบการแต่งกายของตนกับผู้อื่นขึ้นอยู่กับฐานะทางครอบครัว และเพศของผู้ตอบในกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 และ .01 ตามลำดับ กล่าวคือ นักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่นในการแต่งกายมากกว่านักเรียนจากครอบครัวฐานะปานกลางและสูง ความแตกต่างอย่างเดียวกันนี้มีในกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะเช่นกัน และนักเรียนชายโรงเรียนเอกเพศ รู้สึกว่าตนแต่งกายด้อยกว่าผู้อื่นมากกว่านักเรียนหญิง (เฉลี่ยการเปรียบเทียบการแต่งกายของนักเรียนชาย = 4.87ของนักเรียนหญิง = 5.17) นอกจากนี้ประเภทของโรงเรียนยังมีความสัมพันธ์กับการเปรียบเทียบการแต่งกายของนักเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับสูงกว่า .01 กล่าวคือนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนรู้สึกว่าคุณแต่งกายดีกว่าผู้อื่นมากกว่า นักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา (เฉลี่ยการเปรียบเทียบการแต่งกายของนักเรียนหญิงจากโรงเรียน เอกเพศ = 5.17 จากโรงเรียนสหศึกษา = 4.97)

ข. การเปรียบเทียบสังคมปฏิบัติของตนเองกับผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า ความแตกต่างในการเปรียบเทียบสังคมปฏิบัติมิได้ขึ้นอยู่กับฐานะ เพศ หรือ ประเภทของโรงเรียนของผู้ตอบยกเว้นในกลุ่มนักเรียนชายล้วน ที่ฐานะของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับการเปรียบเทียบสังคมปฏิบัติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .01 กล่าวคือนักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางรู้สึกว่าคุณมีสังคมปฏิบัติดีกว่าผู้อื่น มากกว่านักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะสูงหรือต่ำ (เฉลี่ยการเปรียบเทียบสังคมปฏิบัติของนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะสูง = 4.16 ปานกลาง = 4.36 และต่ำ = 4.13)

5. การแสดงออกเมื่อเกิดความกังวลใจ ผู้วิจัยได้จำแนกข้อมูลของการแสดงออกเมื่อเกิดความกังวลใจเป็น 3 ประเภท คือ การแสดงความก้าวร้าว ข้อมูลประเภทนี้ได้จากการตอบสนองประโยคต่างๆ ในแบบสอบถามดังนี้ “เมื่อ (บุคคลใด) ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเก็บไปครุ่นคิดด้วยความโมโห” “เมื่อ (บุคคลใด) ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเถียงอย่างไม่ละลด” “เมื่อ (บุคคลใด) ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำลายสิ่งของ คน หรือสัตว์ที่กีดหน้าขวางตาข้าพเจ้า” และ “เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าลงโทษตัวเอง” “บุคคลใด” ในที่นี้ใช้แทนบิดา มารดา ครู เพื่อน หรือคนอื่น แล้วแต่กรณี

ข้อมูลประเภทแสดงการระงับความรู้สึกได้จากการตอบสนองประโยคต่าง ๆ ดังนี้ “เมื่อ (บุคคลใด) ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์โดยไม่สนใจกับเรื่องนั้นอีกต่อไป” “เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าจะพยายามลืมมันเสีย” และ “เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าพยายามทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์โดยไม่สนใจกับเรื่องนั้น”

ส่วนการแสดงออกด้วยวิธีใช้เหตุผล ได้จากการตอบสนองประโยคต่างๆ ดังต่อไปนี้ “เมื่อ (บุคคลใด) ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าหาทางปรับความเข้าใจกับเขา” “เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าพยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น”

ข้อมูลทั้งสามประเภทนี้ได้รับการวิเคราะห์ทางสถิติทั้งสามแบบ เหมือนที่ได้กระทำกับข้อมูลประเภทอื่นๆ ที่รายงานมาแล้ว รายงานผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 11

ก. การแสดงออกด้วยวิธีก้าวร้าว ความแตกต่างในการใช้วิธีก้าวร้าวเมื่อเกิดความกังวลใจไม่ขึ้นอยู่กับฐานะ และเพศของผู้ตอบ แต่กลับขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียนในหมู่นักเรียนชาย และขึ้นอยู่กับปฏิภพกรรมระหว่าง ฐานะ และประเภทของโรงเรียนในกลุ่มนักเรียนหญิง โดยมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 ทั้งสองรายการ ผลการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่านักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษา รายงานว่าใช้วิธีการก้าวร้าวน้อยกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเพศ (เฉลี่ยการก้าวร้าวของนักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเพศ = 30.32 จากโรงเรียนสหศึกษา = 31.44 (หมายเหตุ คะแนนสูงหมายถึงการก้าวร้าวในระดับต่ำ) ส่วนการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยจากตาราง 10 ภาคผนวก ข. ปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะ และประเภทของโรงเรียนหญิงเป็นดังนี้ คือนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำรายงานว่าได้แสดงความก้าวร้าวน้อยที่สุด และนักเรียนหญิงจากโรงเรียนเอกเพศที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำแสดงการก้าวร้าวมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงประเภทอื่นๆ อยู่ในระดับกลางระหว่างสองกลุ่มนี้

ข. การแสดงออกด้วยวิธีการระงับความรู้สึก การแก้ความกังวลใจด้วยวิธีการระงับความรู้สึกและเบี่ยงเบนความสนใจไปยังสิ่งอื่นนั้นแตกต่างกันตามฐานะของนักเรียนชายผู้ตอบ และขึ้นอยู่กับปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะและประเภทของโรงเรียนหญิง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 ทั้งสองรายการ จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนชายจากครอบครัวฐานะปานกลางเมื่อเกิดความกังวลใจจะพยายามใช้วิธีการระงับความรู้สึกน้อยกว่านักเรียนชายจากครอบครัวฐานะอื่น ๆ ส่วนนักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำรายงานว่าตนใช้วิธีระงับความรู้สึกมากที่สุด (เฉลี่ยการระงับความรู้สึกของนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะสูง = 31.22 ปานกลาง = 30.22 และต่ำ = 32.37)

ส่วนคะแนนเฉลี่ยในตาราง 10 ภาคผนวก ข. แสดงผลของปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะและประเภทของโรงเรียนหญิงที่มีความสัมพันธ์กับการระงับความรู้สึกของผู้ตอบ กล่าวคือนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ รายงานว่าตนใช้วิธีระงับความรู้สึกเมื่อเกิดความกังวลใจมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำรายงานว่าตนระงับความรู้สึกน้อยที่สุด

ค. การแสดงออกด้วยวิธีใช้เหตุผล ความแตกต่างในระดับการใช้เหตุผลขึ้นอยู่กับปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะและเพศของนักเรียนจากโรงเรียนเอกเพศ และขึ้นอยู่กับปฏิกริยาร่วมระหว่างฐานะและประเภทของโรงเรียนในกลุ่มนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า .05 ทั้งสองรายการ ผลจากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยจากตาราง 10 ภาคผนวก ข. พบว่าการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากนักเรียนโรงเรียนเอกเพศล้วน ๆ นักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะสูงรายงานว่าใช้เหตุผลในระดับสูงสุด ส่วนนักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะต่ำรายงานว่าใช้เหตุผลในระดับต่ำสุด นักเรียนชายจากครอบครัวทั้งสามระดับ และนักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะปานกลางใช้เหตุผลในระดับใกล้เคียงกันและอยู่ระหว่างนักเรียนหญิงสองกลุ่มแรก

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยมีตัวแปรตามคือ การแสดงออกต่าง ๆ เมื่อเกิดความกังวลใจของนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนเอกเทศ และสหศึกษา ผู้มาจากครอบครัวที่มีฐานะสูง กลาง และต่ำ

การแสดงออก	Source	df	ms	F
การก้าวร้าว	ฐานะ (ก)	2	390.7	2.20
	เพศ (ข)	1	22.8	< 1
	ก × ข	2	215.4	1.21
	Error	444	177.8	
	ฐานะ (ก)	2	146.7	< 1
	ร.ร. ชาย (ค)	1	1152.0	6.17**
	ก × ค	2	34.7	< 1
	Error	264	186.7	
	ฐานะ (ก)	2	241.7	1.34
	ร.ร. หญิง (ง)	1	423.1	2.35
	ก × ง	2	748.9	4.17**
	Error	264	179.8	
การระงับความรู้สึก	ฐานะ (ก)	2	22.5	< 1
	เพศ (ข)	1	45.7	1.12
	ก × ข	2	51.0	1.23
	Error	444	41.4	
	ฐานะ (ก)	2	198.7	4.55**
	ร.ร. ชาย (ค)	1	1.7	< 1
	ก × ค	2	100.4	2.30
	Error	264	43.7	
	ฐานะ (ก)	2	4.8	< 1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	105.8	2.19
	ก × ง	2	167.9	3.47**
	Error	264	48.4	

ตาราง 11 (ต่อ)

การแสดงผล	Source	df	ms	F
การใช้เหตุผล	ฐานะ (ก)	2	23.9	< 1
	เพศ (ข)	1	2.9	< 1
	ก × ข	2	157.2	3.52**
	Error	444	44.6	
	ฐานะ (ก)	2	63.8	1.31
	ร.ร. ชาย (ค)	1	59.8	1.23
	ก × ค	2	21.2	< 1
	Error	264	48.7	
	ฐานะ (ก)	2	0.2	< 1
	ร.ร. หญิง (ง)	1	34.8	< 1
	ก × ง	2	232.1	4.58**
	Error	264	50.7	

** $p < .05$

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงโดยเฉพาะ นักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาที่มาจาก
 ครอบครัวฐานะสูง รายงานว่าใช้เหตุผลน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงจากโรงเรียนหญิงล้วนและ
 มีฐานะสูงใช้เหตุผลมากที่สุดและรายงานในระดับเท่ากับนักเรียนหญิงจาก โรงเรียนหญิงล้วนที่มาจาก
 ครอบครัวฐานะต่ำ ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงอื่นๆ รายงานการใช้เหตุผลในระดับปานกลาง

วิธีการตอบสนองทั้งสามประเภทนี้ วิธีการใช้เหตุผลเมื่อเกิดความวิตกกังวลใจนับว่าถูกใช้
 บ่อยกว่าการใช้วิธีระงับความรู้สึก ส่วนการตอบสนองความกังวลใจด้วยวิธีการก้าวร้าวกลุ่มผู้ตอบ
 รายงานว่าใช้น้อยที่สุด

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งหมายจะศึกษาทัศนคติของเด็กไทยวัยรุ่นชายและหญิง ในโรงเรียนเอกเพศ และโรงเรียนสหศึกษา ต่อบุคคลใกล้ชิดที่มีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นได้แก่ บิดา มารดา ครู และบุคคลที่มีส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งในชีวิตของเด็กวัยรุ่น คือเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน นอกจากนี้ยังมุ่งศึกษาความวิตกกังวลของเด็กวัยรุ่นด้วย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ แบบเอกเพศ และแบบสหศึกษาในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เป็นชาย 80 คน หญิง 80 คน นักเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลางเป็นชาย 160 คน หญิง 160 คน นักเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำเป็นชาย 120 คน หญิง 120 คนรวมทั้งสิ้น 720 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นได้แก่
1. แบบสอบถามความรู้สึกของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อผู้มีอิทธิพลต่อตนได้แก่ บิดา มารดา ครู
 2. แบบสอบถามเด็กวัยรุ่นเกี่ยวกับความคาดหวังในผลการกระทำผิดที่ร้ายแรง
 3. แบบสอบถามความรู้สึกของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ
 4. แบบสอบถามความรู้สึกของเด็กวัยรุ่นต่อผู้อื่น เปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่องการศึกษา ความประพฤติ ฐานะ และเกียรติยศของครอบครัว ท่าทาง การแต่งกาย และการสังคมปฏิบัติ
 5. แบบสอบถามความวิตกกังวลของเด็กวัยรุ่นอันมีสาเหตุมาจากบิดา มารดา ครู เพื่อน และบุคคลอื่นๆ
 6. แบบสอบถามความวิตกกังวลของเด็กวัยรุ่นในเรื่อง การเรียน การเงิน และการทำตามใจชอบ
 7. แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการแสดงออกของเด็กวัยรุ่น เมื่อเกิดความกังวลใจ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่องนี้อาจสรุปผลได้ดังนี้

1. เรื่องทัศนคติของเด็กไทยวัยรุ่นต่อบิดามารดา และครู

1.1 ทัศนคติต่อบิดา ไม่มีความแตกต่างกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิง และประเภทของโรงเรียน สำหรับกลุ่มนักเรียนชายนั้น นักเรียนชายที่มีฐานะปานกลางมีทัศนคติที่ดีที่สุดต่อบิดาของตน แต่ผู้ที่มีฐานะต่ำมีทัศนคติต่อบิดาต่ำที่สุด

1.2 ทัศนคติต่อมารดา มีความแตกต่างกันตามประเภทของโรงเรียน นักเรียนชายในโรงเรียนสหศึกษา มีทัศนคติต่อมารดาดีกว่านักเรียนชายในโรงเรียนเอกเพศ ส่วนนักเรียนหญิงกลับตรงกันข้าม กล่าวคือนักเรียนหญิงในโรงเรียนเอกเพศมีทัศนคติต่อมารดาดีกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

1.3 เด็กวัยรุ่นหญิงมีทัศนคติต่อครูดีกว่าเด็กวัยรุ่นชาย เด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีทัศนคติที่ดีต่อครูมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจกลาง และต่ำ

1.4 เด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิง มีทัศนคติที่ดีต่อมารดามากกว่าบิดา และมีทัศนคติที่ดีต่อบิดามากกว่าครู

2. อิทธิพลของบิดามารดา และครู

2.1 เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเพศ รู้สึกว่าบิดามีอิทธิพลต่อตนมากกว่าวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศ นอกจากนี้วัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง รู้สึกว่าบิดามีอิทธิพลต่อตนมากกว่าวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะปานกลาง และต่ำ

2.2 เด็กวัยรุ่นชายหญิงทั้งจากโรงเรียนเอกเพศ และโรงเรียนสหศึกษารู้สึกว่ามารดามีอิทธิพลต่อตนเท่าเทียมกัน

2.3 เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษา รู้สึกว่าครูมีอิทธิพลต่อตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเพศ

2.4 เด็กวัยรุ่นชายหญิงทั้งในโรงเรียนเอกเพศ และโรงเรียนสหศึกษารู้สึกว่ามารดามีอิทธิพลมากกว่าบิดาและมากกว่าครู

สรุปผลการวิจัยตอนนี้ได้ว่า มารดามีความสำคัญทางสังคมมากกว่าบิดาและครูทั้งจะเห็นได้จากกรณีที่เด็กวัยรุ่นผู้ตอบ รายงานว่ามารดาสนใจเอาใจใส่ให้ความใกล้ชิดสนิทสนมต่อตนมาก และตนก็มีความเคารพนับถือ เกรงกลัว และให้ความใกล้ชิดกับมารดามากกว่าบิดาหรือครู

นอกจากนี้มารดายังเป็นตัวอย่างที่ดีของบุตรและบุตรปฏิบัติตามคำสั่งสอนของมารดามากกว่าผู้อื่น

3. ความคาดหวังในผลของการกระทำความผิดที่ร้ายแรง

3.1 เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงคาดหวังในผลการกระทำผิดว่าบิดาจะเป็นผู้ลงโทษ มากกว่าเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเทศกับโรงเรียนสหศึกษา พบว่า เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษาคาดว่าบิดาจะเป็นผู้ลงโทษมากกว่าเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเทศ

3.2 เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษาคาดหวังว่าเมื่อตนทำผิดมารดาจะเสียใจมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเทศ เด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจากโรงเรียนเอกเทศ มีความคาดหวังว่ามารดาจะเสียใจมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

3.3 เด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จากโรงเรียนเอกเทศ คาดหวังว่าครูจะเป็นผู้ลงโทษมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจกลางและต่ำ เด็กวัยรุ่นชายจากโรงเรียนสหศึกษาคาดหวังว่าครูจะเป็นผู้ลงโทษมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายจากโรงเรียนเอกเทศ นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ คาดหวังว่าครูจะเป็นผู้ลงโทษมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเทศ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำเช่นกัน

3.4 เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษา คาดหวังว่าเพื่อนจะเลิกคบตน ถ้าตนทำผิดที่ร้ายแรงมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเทศ และในทำนองเดียวกันเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาก็คาดหวังว่าเพื่อนจะรังเกียจตนเมื่อทำผิดมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเทศ

3.5 เด็กวัยรุ่นหญิง คาดหวังว่าคนอื่นจะดูถูกดูหมิ่นเมื่อตนทำผิด มากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษา คาดหวังว่าคนอื่น ๆ จะเป็นผู้ลงโทษมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเทศ

3.6 เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษา คาดหวังว่ากฎหมายจะเป็นผู้ลงโทษมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเทศ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาที่มีฐานะต่ำ คาดหวังว่ากฎหมายจะเป็นผู้ลงโทษมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

3.7 เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษา เชื่อบาปบุญคุณโทษทางศาสนาเกี่ยวกับการลงโทษตนเมื่อกระทำความผิดมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเทศ

3.8 เด็กวัยรุ่นชายหญิงทั้งในโรงเรียนเอกเทศและโรงเรียนสหศึกษาคาดหวังว่าเมื่อตนกระทำผิด มารดาจะเสียใจมากกว่าบิดา ครู คนอื่น บ้านเมือง ศาสนา และเพื่อน

สรุปการวิจัยตอนนี้ได้ว่า เด็กจากโรงเรียนสหศึกษา ให้ความสำคัญต่อโทษที่จะได้รับและแหล่งลงโทษเมื่อตนกระทำผิดที่ร้ายแรงมากกว่าเด็กจากโรงเรียนเอกเทศ

เด็กวัยรุ่นชายหญิงคาดหวังว่ามารดาจะเสียใจเมื่อตนกระทำผิดมากกว่าผู้อื่นทั้งหมด และไม่เชื่อว่าเพื่อนจะรังเกียจจนเลิกคบเมื่อตนกระทำผิดร้ายแรง ดังนั้นการยับยั้งการกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มารดาจะเป็นบุคคลที่ทำได้ดีที่สุด ส่วนเพื่อนจะไม่สามารถยับยั้งการกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นได้

4. ทักษะติดต่อเพื่อน

4.1 เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศ มีความเห็นว่าลักษณะของเพื่อนที่น่าคบควรเป็นผู้มีความประพฤติดีมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเพศ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เห็นว่าลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบควรเป็นผู้มีความประพฤติดี มากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจกลางและต่ำตามลำดับ เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เห็นว่าลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบควรเป็นผู้มีความประพฤติดี มากกว่าเด็กชายวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจกลางและต่ำตามลำดับ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาเห็นว่าลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบควรเป็นผู้มีความประพฤติดีมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศ เด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงในโรงเรียนสหศึกษา เห็นว่าลักษณะของเพื่อนที่น่าคบควรเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะต่ำในโรงเรียนเอกเพศ

4.2 ในโรงเรียนเอกเพศเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำรู้สึกว่าการลักษณะของเพื่อนที่น่าคบควรเป็นผู้มีการเรียนดี มากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและกลาง เด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำนิยมคบเพื่อนที่มีการเรียนดีมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ผู้วิจัยไม่พบความแตกต่างในหมู่เด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำทั้งในโรงเรียนเอกเพศและโรงเรียนสหศึกษา

4.3 ในโรงเรียนเอกเพศเด็กวัยรุ่นชายหญิง ที่มีฐานะเศรษฐกิจสูง จะเลือกคบเพื่อนที่มีความสนใจตรงกันมากที่สุด มากกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจกลาง และต่ำตามลำดับ เด็กวัยรุ่นหญิงทั้งในโรงเรียนเอกเพศและสหศึกษาที่มีฐานะเศรษฐกิจสูงชอบเพื่อนที่มีความสนใจตรงกันมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะเศรษฐกิจกลาง และต่ำ ตามลำดับ

4.4 ผู้ทำการวิจัยไม่พบความแตกต่างในเรื่องการเลือกคบเพื่อนที่ช่วยเหลือดี ระหว่างเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศและโรงเรียนสหศึกษา และในหมู่เด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ

4.5 เพื่อนที่มีฐานะดี มีความสำคัญต่อเด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศให้ความสำคัญต่อเพื่อนที่มีฐานะดีมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

4.6 เกี่ยวกับทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศนั้นนักเรียนชายในโรงเรียนชายล้วนมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศมากกว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนหญิงล้วน นอกจากนี้นักเรียนชายในโรงเรียนสหศึกษายังมีแนวโน้มว่ามีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศมากกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนประเภทเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษาทั้งชายและหญิงก็ยังมีทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศดีกว่านักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศ

สรุปผลการวิจัยตอนนี้ได้ว่า ในเรื่องเกี่ยวกับความสำคัญของเพื่อนที่มีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น มีความประพฤติดี การเรียนดี ความสนใจตรงกัน การให้ความช่วยเหลือดี และฐานะคตินั้นเด็กวัยรุ่นชายหญิงเห็นว่าเพื่อนที่มีความประพฤติดีมีความสำคัญต่อตนมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือดี และมีความสนใจตรงกัน เพื่อนที่เรียนดีมีความสำคัญน้อยกว่าสามลักษณะที่กล่าวแล้ว และเพื่อนที่มีฐานะคตินั้นมีความสำคัญต่อเด็กวัยรุ่นชายหญิงน้อยที่สุด ผู้ตอบจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เห็นความสำคัญของเพื่อนที่มีความประพฤติดีและมีความสนใจตรงกันมากกว่าผู้ตอบที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลาง และต่ำ ผู้ตอบที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำให้ความสำคัญต่อเพื่อนที่มีฐานะคตินี้น้อยกว่าผู้ตอบจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และสูง

5. ความกังวลใจของเด็กวัยรุ่น

5.1 เมื่อเปรียบเทียบเด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มาจากโรงเรียนเอกเพศกับโรงเรียนสหศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศมีความกังวลใจอันเนื่องมาจากบิดาเป็นสาเหตุมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

5.2 เด็กวัยรุ่นหญิงเห็นว่าความกังวลใจของตนอันเนื่องมาจากมารดาเป็นสาเหตุมีมากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจ สูง กลาง และต่ำพบว่าเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความกังวลใจอันมีสาเหตุมาจากมารดา มากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศ มีความกังวลใจอันเนื่องมาจากมารดาเป็นสาเหตุมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

5.3 เด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศมีความกังวลใจอันเนื่องมาจากครูเป็นสาเหตุมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนสหศึกษา และเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เห็นว่าครูเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจของตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนสหศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำเท่ากัน

5.4 ในโรงเรียนเอกเพศเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง รู้สึกว่าเพื่อนเป็นสาเหตุให้เกิดความกังวลใจมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และสูงตามลำดับ

เด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เห็นว่าเพื่อนเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และสูงตามลำดับ เด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ เห็นว่าเพื่อนเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจของตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

5.5 เด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนเอกเทศ เห็นว่าคนอื่น ๆ เป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจของตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนสหศึกษา และเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ รู้สึกว่าคนอื่น ๆ เป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจของตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และสูงตามลำดับ

5.6 เฉพาะในโรงเรียนเอกเทศเด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำเห็นว่าตนเองเป็นสาเหตุของความกังวลใจมากที่สุด ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำเห็นว่าตนเองเป็นสาเหตุที่น้อยที่สุด เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษาเห็นว่าความกังวลใจของตนเกิดจากตนเองมีมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเทศ

5.7 เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษา ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง เห็นว่าตนเองเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจมากที่สุด และเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงเห็นว่าตนเองเป็นสาเหตุที่น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัยค้นคว้าตอนนี้ได้ ว่าความกังวลของเด็กวัยรุ่นเกิดจากตนเองมากกว่าจากคนอื่น ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวของวัยรุ่นเองเป็นสาเหตุแห่งความกังวลใจมากที่สุด

เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเทศ มีปัญหาเกี่ยวกับบุคคลอื่น ๆ มากกว่าเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษา แต่เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษากลับมีปัญหากับตนเองมากกว่าเกี่ยวกับบุคคลอื่น เด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีปัญหาเกี่ยวกับบิดา มารดา เพื่อน และคนอื่น ๆ มากกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และปานกลาง ครู และเพื่อนในโรงเรียนเอกเทศ เป็นสาเหตุของความกังวลใจของผู้ตอบมากกว่าครูและเพื่อนของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษา

6. ความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ

6.1 เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้เด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำในโรงเรียนเอกเทศกังวลใจในเรื่องการเรียนรู้มากกว่าวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และสูง ส่วนเด็กหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง มีความกังวลใจในเรื่องการเรียนรู้มากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และต่ำตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบวัยรุ่นในโรงเรียนเอกเทศและโรงเรียนสหศึกษา พบว่า วัยรุ่นในโรงเรียนเอกเทศมีความกังวลใจในเรื่องการเรียนรู้มากกว่าวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษา

6.2 นักเรียนทั้งชายและหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำในโรงเรียนเอกเทศมีความกังวลใจเรื่องการเงินมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายและหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและสูงตามลำดับ

6.3 เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเทศ มีความกังวลใจเรื่องการเงินมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษา ซึ่งตรงกันข้ามกับเด็กวัยรุ่นหญิง ที่เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีความกังวลใจเรื่องการเงินมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเทศ

6.4 ในเรื่องความกังวลใจที่เกิดขึ้นจากข้อขัดขวางการทำตามใจชอบนั้น ปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำในโรงเรียนเอกเทศ มีความกังวลเรื่องการถูกขัดขวางทำอะไร ๆ ตามใจชอบมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และสูง ตามลำดับ และเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในโรงเรียนเอกเทศ กังวลใจในเรื่องนี้สูงกว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

6.5 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างความกังวลใจที่เกิดจากการเรียน การเงิน และการทำอะไรได้ตามใจชอบแล้ว ผลปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นชายหญิงกังวลใจสูงที่สุดในเรื่องถูกขัดขวางการทำตามใจชอบรองลงมาก็คือเรื่องการเงิน และการเงิน

สรุปการวิจัยตอนนี้ ได้ว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความกังวลใจในเรื่องการเรียนมากกว่าเรื่องการเงิน และมีความกังวลใจในเรื่องการทำตามใจชอบมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และสูง

เด็กวัยรุ่นที่มาจากโรงเรียนเอกเทศ มีความกังวลใจในเรื่องการเงิน การเรียน และการทำตามใจชอบ มากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มาจากโรงเรียนสหศึกษา

7. การให้ความสำคัญต่อเรื่องต่างๆ

ได้แก่เรื่องการศึกษา ความประพฤติของตนเอง ฐานะของครอบครัว รูปร่างลักษณะหน้าตา ท่าทาง การสังคมปฏิบัติ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

7.1 ในโรงเรียนเอกเทศเด็กวัยรุ่นหญิง ให้ความสำคัญต่อเรื่องการศึกษามากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย เด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง ให้ความสำคัญต่อการศึกษามากกว่าเด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และต่ำ ตามลำดับ

7.2 ทางด้านความประพฤติ นักเรียนหญิงให้ความสำคัญต่อความประพฤติของตนเองมากกว่านักเรียนชาย ส่วนในกลุ่มนักเรียนชายโดยเฉพาะ นักเรียนชายที่มีฐานะปานกลางให้ความสำคัญต่อความประพฤติของตนเองมากที่สุด และนักเรียนชายฐานะต่ำให้ความสำคัญต่อความประพฤติของตนเองน้อยที่สุด แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างนักเรียนหญิงประเภทต่างๆ ในเรื่องนี้

7.3 เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเพศ และเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษา ต่างก็ให้ความสำคัญต่อฐานะของครอบครัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศ เด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจทำให้ความสำคัญต่อฐานะทางครอบครัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลาง และสูง ตามลำดับ

7.4 ในโรงเรียนเอกเพศเด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงให้ความสำคัญต่อรูปร่างลักษณะของตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำตามลำดับ ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง กลับให้ความสำคัญต่อรูปร่างลักษณะของตนมากกว่าพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง และต่ำตามลำดับ นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษาให้ความสำคัญต่อรูปร่างลักษณะของตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศ

7.5 ในเรื่องการสังคมนิยม ทั้งเด็กวัยรุ่นชายและหญิงในโรงเรียนเอกเพศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางให้ความสำคัญมากกว่าพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและต่ำ เด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศให้ความสำคัญต่อเรื่องการสังคมนิยมมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

สรุปผลในตอนนั้นคือ เด็กวัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญต่อการศึกษา ความประพฤติของตน และรูปร่างลักษณะของตนมากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย ส่วนเด็กวัยรุ่นชายให้ความสำคัญต่อฐานะทางครอบครัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง

เด็กวัยรุ่นชายและหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางให้ความสำคัญต่อเรื่องต่างๆ มากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและต่ำ

เด็กวัยรุ่นชายและหญิงโดยส่วนรวม ทั้งในโรงเรียนเอกเพศและโรงเรียนสหศึกษา ทุกฐานะทางเศรษฐกิจ รู้สึกว่าการศึกษาและความประพฤติของตนเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ส่วนรูปร่างลักษณะและการสังคมนิยมมีความสำคัญน้อยที่สุด

ความสำคัญที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยหมายถึงความรู้สึกของเด็กวัยรุ่นที่ยอมรับว่าตนมีความกระวนกระวายถึงทางที่ตนอยากมีความดีเด่น และมีความเดือดเนื้อร้อนใจเมื่อรู้สึกว่าตนด้อยในทางนั้น ๆ

8. การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ

8.1 ในเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถทางการศึกษาของตนเองกับผู้อื่น พบความแตกต่างในกลุ่มนักเรียนหญิง กล่าวคือ นักเรียนหญิงโรงเรียนเอกเพศมีความเห็นว่าตนสามารถทางการเรียนมากกว่าผู้อื่นในระดับที่สูงกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา

8.2 ในเรื่องการเปรียบเทียบความประพฤติ นักเรียนชายหญิงที่มีฐานะต่ำ เชื่อว่าความประพฤติของตนดีกว่าของผู้อื่นในระดับความเชื่อที่ต่ำกว่านักเรียนที่มีฐานะปานกลาง และสูง นอกจากนี้นักเรียนหญิงมีความเห็นว่าตนมีความประพฤติดีกว่าผู้อื่น มากกว่าความเชื่อชนิดเดียวกันในนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงในโรงเรียนเอกเทศ เชื่อว่าตนมีความประพฤติดีกว่าคนอื่นในระดับสูงกว่านักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา

8.3 การเปรียบเทียบฐานะของตนเองกับผู้อื่น พบว่านักเรียนชายหญิงทั้งในโรงเรียนเอกเทศและโรงเรียนสหศึกษา ที่มีฐานะต่ำ รู้สึกว่าตนด้อยกว่าผู้อื่นในเรื่องฐานะของครอบครัวมากกว่านักเรียนที่มีฐานะปานกลาง และสูง นอกจากนี้นักเรียนชายคิดว่าตนมีฐานะด้อยกว่าผู้อื่น มากกว่านักเรียนหญิง

8.4 ในการเปรียบเทียบสังคมปฏิบัติ นักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง เชื่อว่าตนมีสังคมปฏิบัติดีกว่าผู้อื่นมากกว่านักเรียนชายที่มาจากครอบครัวฐานะสูงหรือต่ำ

สรุปผล ตอนนี้อยู่ คือ เรื่องการเปรียบเทียบตนเองของเด็กวัยรุ่นกับผู้อื่นนั้น ในโรงเรียนเอกเทศเด็กวัยรุ่นหญิงคิดว่าตนดีกว่าผู้อื่นในเรื่องการศึกษา ความประพฤติ ทำทางและการแต่งกาย เด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงคิดว่าตนดีกว่าผู้อื่นในเรื่องฐานะและเกียรติยศของครอบครัว การแต่งกาย มากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง และต่ำ เด็กวัยรุ่นหญิงที่มาจากครอบครัวปานกลาง คิดว่าตนดีกว่าผู้อื่นในเรื่องความประพฤติ และการสังคมปฏิบัติ เมื่อเปรียบเทียบเด็กวัยรุ่นหญิงกับเด็กวัยรุ่นชายในเรื่องความประพฤติ ฐานะของครอบครัว การแต่งกายเด็กวัยรุ่นหญิงเชื่อว่าตนดีกว่าผู้อื่นในระดับสูงกว่าเด็กวัยรุ่นชาย

9. การแสดงออกเมื่อเกิดความกังวลใจ

9.1 การใช้วิธีการก้าวร้าว นักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษารายงานว่า ใช้วิธีก้าวร้าวเมื่อเกิดความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนเอกเทศ ส่วนนักเรียนหญิงจากโรงเรียนสหศึกษาที่มีฐานะต่ำ รายงานว่าได้แสดงความก้าวร้าววนน้อยที่สุด แต่นักเรียนหญิงฐานะต่ำ จากโรงเรียนเอกเศทรายงานว่าใช้วิธีนี้ดับความวิตกกังวลของตนมากที่สุด

9.2 การใช้วิธีระงับความรู้สึก นักเรียนชายที่มีฐานะต่ำ เมื่อเกิดความกังวลใจจะพยายามใช้วิธีระงับความรู้สึกมากกว่านักเรียนชายที่มีฐานะอื่น ๆ ส่วนนักเรียนชายฐานะปานกลาง รายงานว่าใช้วิธีนี้น้อยที่สุด

9.3 การใช้เหตุผลระงับความกังวล นักเรียนหญิงที่ร่ำรวยรายงานว่าตนใช้เหตุผลมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงที่ยากจนรายงานว่าตนใช้เหตุผลน้อยที่สุด

สรุปผล ตอนนี้ได้ว่า วิธีการใช้เหตุผลเพื่อระงับความกังวลได้ถูกรายงานว่าใช้มากที่สุด รองลงมาคือวิธีการระงับความรู้สึก และวิธีที่ใช้้น้อยที่สุดคือวิธีการก้าวร้าว

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนี้เป็นเพียงการศึกษาขั้นต้นในเรื่องทัศนคติของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อบิดา มารดา ครู และบุคคลอื่น ๆ ผลการวิจัยที่แสดงไว้ในบทที่ 3 ได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ ฐานะ และประเภทของโรงเรียน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับคำตอบทางด้านทัศนคติต่อบุคคลอื่น ความวิตกกังวลและการประเมินค่าตนเองของเด็กวัยรุ่น อาจจะตีความหมายได้ว่า สังคมและสภาพแวดล้อมของบุคคลมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด คุณค่าทางสังคม ตลอดจนการรับรู้เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นของบุคคลนั้น

สมมุติฐานที่ 1 ที่ว่า เด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและปานกลางจะมีทัศนคติที่ดีต่อบิดา มารดา และครูมากกว่าวัยรุ่นจากครอบครัวฐานะต่ำ

ข้อมูลจากการวิจัยสนับสนุนสมมุติฐานที่ 1 ในส่วนที่เกี่ยวกับบิดามารดา แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับครูพบผลตรงกันข้ามคือ นักเรียนทั้งชายและหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำมีทัศนคติที่ดีต่อกุศลที่สุดต่อครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าวัยรุ่นย่อมจะต้องเสาะหาตัวอย่างทางสังคม ดังนั้นขณะที่บิดามารดา ของตนไม่อยู่ในฐานะที่จะนำความนิยมชมชอบมาสู่ตนได้ วัยรุ่นในกลุ่มนี้จึงได้เลือกให้ความนิยมเลื่อมใสครูของตนแทน

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทัศนคติต่อบิดามารดาและครูของวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวฐานะต่าง ๆ กันนี้ คล้ายคลึงกับผลการวิจัยวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกา (Cass, 1952 และ Yee 1968) และสอดคล้องกับความคิดเห็นของแมคแคนเลส (Mc Candless, 1970, p. 299) ที่กล่าวว่า เด็กที่ยากจนนั้นมีผู้เป็นตัวอย่างในทางที่ดีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่ฐานะดีกว่า ดังนั้นครูทั้งหลายจึงอยู่ในฐานะที่จะมีอิทธิพลต่อเด็กยากจนไม่ว่าจะในทางที่ดีหรือไม่ดี มากกว่าอิทธิพลที่ครูจะมีต่อบิดามารดาอื่น ๆ

โดยส่วนรวมแล้วเด็กไทยในกลุ่มตัวอย่างนี้มีทัศนคติที่ดีต่อบิดา มารดา และครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจทัศนคติในโครงการวิจัยของเกดเกียรติพงษ์ (Koedkietpong, 1960) และของหาติตะพันธ์ เลขยานนท์ และเจริญยิ่ง (2510) ทั้ง ๆ ที่สองโครงการนี้ได้ใช้วิธีสอบถามแบบต่อให้จับประโยคซึ่งแตกต่างจากวิธีที่ใช้ในการวิจัยนี้ ที่ใช้การตอบบนมาตราส่วนซึ่งแบ่งเป็น 7 ช่อง จึงเป็นที่เชื่อถือได้ว่าวัยรุ่นไทยแสดงทัศนคติที่ดีต่อบิดา มารดา และครู ของตนเมื่อตอบแบบสอบถามและข้อสนทนาก็มิได้เปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลา 10-15 ปี ที่แล้วมานี้

สมมุติฐานที่ 2 กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษาจะมีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดา และครูมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกเพศ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อบิดาในการวิจัยนี้ไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ 2 เพราะไม่พบความแตกต่างของทัศนคติต่อบิดาระหว่างเด็กในโรงเรียนทั้งสองประเภท ส่วนทัศนคติต่อมารดานั้น ข้อมูลจากวัยรุ่นชายสนับสนุนสมมุติฐานนี้ กล่าวคือ วัยรุ่นชายจากโรงเรียนสหศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อมารดาของตนมากกว่าวัยรุ่นชายจากโรงเรียนเอกเพศ แต่ข้อมูลจากวัยรุ่นหญิงนั้นตรงกันข้ามกับที่ได้ทำนายไว้ เพราะวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนเอกเพศมีทัศนคติที่ดีต่อมารดาของตน มากกว่าวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนสหศึกษา

ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อครูไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ 2 เพราะไม่พบความแตกต่างของทัศนคติต่อครูระหว่างเด็กในโรงเรียนทั้งสองประเภท

สมมุติฐานที่ 3 กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นชายหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะแตกต่างจากเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะปานกลางและสูง

ข้อมูลจากการวิจัยนี้สนับสนุนสมมุติฐานที่ 3 เพราะโดยรวมแล้ววัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่มีฐานะร่ำรวยจะเลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี และมีความสนใจตรงกับตน ส่วนวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวยากจน สนใจเลือกคบเพื่อนที่มีการเรียนดีและเพื่อนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดีกว่าตน

นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นชายที่มีฐานะต่ำให้ความสำคัญต่อการศึกษาน้อย แต่ในขณะเดียวกันก็มีความวิตกกังวลกับผลการเรียนของตน และวิตกกังวลที่ตนมีฐานะต่ำต่อยกกว่าเพื่อน ๆ ส่วนมากจะนั้นจึงอาจจะเป็นไปได้ว่าวัยรุ่นชายที่ฐานะต่ำจะใช้ประโยชน์จากการคบเพื่อนที่เรียนดี ก็เพื่อให้เพื่อนช่วยเหลือและเป็นตัวอย่างแก่ตนในด้านการเรียน ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้ตนลดความวิตกกังวลเรื่องการเรียนลงได้

สมมุติฐานที่ 4 กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นชายจะเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะแตกต่างไปจากลักษณะของเพื่อนที่เด็กวัยรุ่นหญิงจะเลือกคบ

วัยรุ่นหญิงในกลุ่มตัวอย่างนี้เน้นความประพฤติกของเพื่อนที่ตนจะเลือกคบว่า เพื่อนที่น่าคบคือคนที่มีความประพฤติดี แต่วัยรุ่นชายมิได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากนัก ส่วนการให้ความสำคัญต่อลักษณะอื่น ๆ ของเพื่อนนั้นคล้ายคลึงกันทั้งชายและหญิง

สมมุติฐานที่ 5 กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษาจะมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในโรงเรียนเอกเพศ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ พบว่า สมมุติฐานที่ 5 ไม่ได้รับการสนับสนุนมากเท่าที่ได้ทำนายไว้ มีแต่เพียงแนวโน้มที่แสดงว่าเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงในโรงเรียนสหศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ มากกว่าวัยรุ่นเพศเดียวกันที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกเพศ

สิ่งที่พบเด่นชัดคือวัยรุ่นชายทั้งในโรงเรียนเอกเพศและสหศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ มากกว่าวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนทั้งสองประเภท ข้อมูลนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยทัศนคติของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 (เท่ากับชั้น มศ. 3 ในปัจจุบัน) ที่มีต่อเพื่อนต่างเพศของเก็กเกียรติพงศ์ (Koedkietrong, 1960) จากภาพเปรียบเทียบทัศนคติของวัยรุ่นทั้งชายและหญิงต่อเพื่อนต่างเพศ (Figure 4 a, page 33) ในการวิจัยที่กล่าวถึงนี้แสดงว่าวัยรุ่นชายมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศมากกว่าวัยรุ่นหญิง นอกจากนี้ภาพนั้นยังแสดงอีกว่าทัศนคติที่ดีของนักเรียนชายต่อเพื่อนต่างเพศนั้นมีมาตั้งแต่ต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) และทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชายแตกต่างจากทัศนคติชนิดเดียวกันของนักเรียนหญิง มากที่สุดเมื่ออายุประมาณ 14 ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 1) และจะเริ่มลดความแตกต่างลงจนเท่ากันในบั้นปลายของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

สมมุติฐานที่ 6 กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีความวิตกกังวลใจเนื่องจากบิดา มารดา ครู เพื่อน และคนอื่น ๆ เป็นต้นเหตุมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงหรือปานกลาง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า สมมุติฐานที่ 6 ได้รับการสนับสนุนดีมาก เพราะนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่มีฐานะต่ำรายงานว่ามีความวิตกกังวล เนื่องจาก บิดา มารดา และคนอื่น ๆ ซึ่งหมายถึง พี่ บ้า น้า อา และคนรู้จัก เป็นต้นเหตุมากกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะปานกลางและสูง ส่วนวัยรุ่นชายที่มีฐานะต่ำก็มีความวิตกกังวลอันเนื่องมาจากตนเองเป็นต้นเหตุมากกว่านักเรียนชายฐานะปานกลางและสูง

ความวิตกกังวลของวัยรุ่นฐานะต่ำที่มีมากกว่าความวิตกกังวลของวัยรุ่นฐานะอื่น ๆ นั้น ดูจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ สังคม มิใช่แต่เฉพาะในสังคมไทยเท่านั้น โสเวลล์ และฮอลล์เลอร์ (Sewell & Haller, 1959) ก็พบว่าวัยรุ่นฐานะยากจนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับฐานะของตนเองและการถูกประเมินค่า โดยเฉพาะทางด้านการเรียน ผลข้อนี้คล้ายคลึงมากกับผลที่พบจากการวิจัยเพื่อศึกษาเด็กไทยปัจจุบัน

เป็นที่น่าสังเกตว่าผลการวิจัยไม่ได้แสดงว่าวัยรุ่นหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าวัยรุ่นชาย ผลข้อนี้จึงไม่สอดคล้องกับการค้นพบของโอ่งเคลือบ (2515) ที่ว่าวัยรุ่นหญิงมีความวิตกกังวลมากกว่าวัยรุ่นชายซึ่งเป็นจริงเฉพาะพวกวัยรุ่นตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7) และวัยรุ่นในเขตนครหลวง ๆ แต่ความแตกต่างของผลการวิจัยทั้งสองนี้อาจจะเนื่องมาจากแบบสอบถามที่ใช้ โดยที่โอ่งเคลือบใช้แบบสอบถามความวิตกกังวลประเภทที่เป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล ส่วนแบบสอบถามความวิตกกังวลที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้ เป็นการถามวัยรุ่นเกี่ยวกับบุคคลอื่น ๆ ว่าเป็นสาเหตุแห่งความ

วิตกกังวลมากน้อยเพียงไร คุณจะเป็นการถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของวัยรุ่นมากกว่าลักษณะของวัยรุ่นเอง

ตัวแปรสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลของวัยรุ่นคือ ประเภทของโรงเรียนของกลุ่มวัยรุ่นที่ร่วมในโครงการวิจัยปัจจุบัน วัยรุ่นที่มาจากโรงเรียนเอกเทศ คือชายล้วนหรือหญิงล้วน ต่างรายงานว่ามีความวิตกกังวลเนื่องด้วย บิดา มารดา ครู เพื่อน และคนอื่น ๆ เป็นต้นเหตุมากกว่าวัยรุ่นเพศเดียวกันที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสหศึกษา ส่วนวัยรุ่นชายในโรงเรียนสหศึกษากลับมีความวิตกกังวลเนื่องด้วยตนเองเป็นต้นเหตุมากกว่าวัยรุ่นชายในโรงเรียนเอกเทศ

ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า วัยรุ่นที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกเทศมีความวิตกกังวลเนื่องมาจากบุคคลที่แวดล้อมตน ส่วนวัยรุ่นในโรงเรียนสหศึกษามีความวิตกกังวลเนื่องมาจากตนเอง

การทดสอบสมมุติฐานทั้ง 6 ข้อนี้ พบว่าสมมุติฐานส่วนมากได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลที่เก็บได้ในการวิจัยในชั้นของความเชื่อมั่นที่น่าพอใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้กับเด็กวัยรุ่นที่อยู่ต่างจังหวัด แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อศึกษาความแตกต่างของสภาพแวดล้อมที่อาจมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกนึกคิดของวัยรุ่นได้
2. ควรจะใช้กลุ่มตัวอย่างจากชั้นมัธยมศึกษา 1 และ 4, 5 เพื่อทราบแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กวัยรุ่น ซึ่งอาจนำมาจัดกิจกรรมต้านแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อเด็กวัยรุ่น
3. ควรจะเพิ่มองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บุคคลในแบบสอบถาม เพื่อทราบทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ได้แก่คุณค่าทางศาสนา ศีลธรรม จรรยา และความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เข้าใจระดับพัฒนาการจริยธรรมของวัยรุ่นได้ถูกต้องยิ่งขึ้น
4. ควรให้มีการสัมภาษณ์ และการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ประกอบการวิจัยค้นคว้า เพื่อตรวจสอบให้ทราบสาเหตุ และเข้าใจความสนใจของเด็กวัยรุ่นได้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ควรจะนำผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมาพิจารณาร่วมกับความสนใจและความกังวลใจในการเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษา

1. จากผลวิจัยที่พบว่า มารดามีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นมากที่สุดนั้น ถ้าทางโรงเรียนกับทางบ้านร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด อาจจะช่วยลดปัญหาด้านสุขภาพจิตทั้งของเด็ก บิดามารดา และครูได้ เพราะเมื่อฝ่ายใดประสบปัญหาที่อาจช่วยเด็กได้ทันที่

2. ควรจะศึกษาและติดตามผลงานทั้งของครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูแนะแนว เพื่อทราบอุปสรรคที่ทำให้นักเรียนเห็นทางครู และจัดระบบการเรียนการสอนภายใน และภายนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรระหว่างกันและกันให้มากยิ่งขึ้น

3. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชายจากโรงเรียนสหศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อมารดาของตนมากกว่านักเรียนชายจากโรงเรียนชายเอกเพศ อาจเป็นเพราะนักเรียนชายที่เรียนร่วมกับนักเรียนหญิงได้มีโอกาสพูดคุยและทำกิจกรรมการเรียนร่วมกัน ทำให้เข้าใจความคิดความสนใจและความมุ่งหวังของเพื่อนต่างเพศดีขึ้น น่าจะมีการสนับสนุนการเรียนแบบสหศึกษาในโรงเรียนที่พร้อมจะบริการ มีระบบการบริหารงานและการควบคุมที่ดีขึ้นหลายๆ โรงเรียนก่อน แล้วค่อยๆ เพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมในวิธีการ

4. จากผลการวิจัยที่ว่า เด็กไทยวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำมีทัศนคติที่ดีต่อครูมากกว่าเด็กฐานะอื่น ๆ และเด็กกลุ่มนี้มีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดาของตนน้อยกว่าเด็กฐานะอื่น ๆ นั้น พอจะใช้เป็นข้อคิดสำหรับครูและผู้บริหารการศึกษาได้ว่าครูเป็นบุคคลที่สำคัญ และเป็นตัวแบบแก่นักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะยากจน ฉะนั้นครูจึงควรจะให้ความสนใจและเอาใจใส่แก่นักเรียนฐานะด้อยเป็นพิเศษ ทั้งพยายามทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้นักเรียนจะได้เรียนรู้ความดีจากครูและจากโรงเรียน เพราะสิ่งที่เป็นความดีต่าง ๆ เหล่านี้ เด็กอาจจะได้รับจากบิดามารดาน้อยไปหรือสภาพทางบ้านไม่เอื้ออำนวยให้นักเรียนฐานะต่ำเรียนรู้สิ่งที่ดีงามได้เพียงพอ

5. จากผลที่ปรากฏว่านักเรียนชายที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความกังวลใจเรื่องการเรียนรู้มากที่สุด และเห็นความสำคัญของการศึกษาน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงจากครอบครัวฐานะเดียวกันมีความกังวลใจในการเรียนน้อยที่สุดนั้น อาจเป็นด้วยวัยรุ่นทั้งหญิงชายขาดแรงจูงใจอันเป็นเหตุให้บุคคลผู้มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมต่ำไม่เข้ารับการศึกษาให้สูงขึ้น เนื่องจากเป็นที่ทราบกันแล้วว่าการศึกษาหนึ่งที่จะทำให้บุคคลเลื่อนฐานะจากเดิมให้สูงขึ้น ได้ตั้งนั้นเมื่อได้หลักฐานจากการวิจัยนี้แล้ว จึงสมควรที่จะสร้างแรงสนับสนุนจากภายนอกให้บุคคลฐานะต่ำเข้ารับการศึกษาขั้นสูงให้มากยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาของสังคมและของประเทศด้วย

บรรณานุกรม

- หาคีระพันธ์ ก., เลขยานนท์ ค. และเจริญยิ่ง บ. บันทึกการวิเคราะห์คำตอบเกี่ยวกับทัศนคติและบุคลิกภาพของวัยรุ่น สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ประสานมิตร 2510
- โอ่งเคลือบ อ. ความวิตกกังวล ความสามารถในการอ่าน และลักษณะอื่น ๆ บางประการของบุคลิกภาพ ปริญญาณีพันธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515
- Brzezinska, Z. The attitude of today's youth towards life. *Psychologia Wychawawcza* (Warsaw), 1960, 3, 150 - 166.
- Cass, Loretta, K. An investigation of parent-child relationships in terms of awareness, identification, projection, and control. *Amerian Journal of Orthopsychiatry*, 1952, 22, 305 - 313.
- Coleman, J.S. *The adolescent society*. New York : The Free Press of Glencoe, 1962.
- El. Koussy, A.H. The characteristics of rural and urban adolescents in Egypt. *Vita Humana*, 1960, 219, 226.
- Gardner, G.E. Present - day society and the adolescent. *American Journal of Orthopsychiatry*, 1957, 27, 508 - 517.
- Hall, G.S. *Adolescence*. New York : Appleton and Company, 1904.
- Koedkietpong. T. Bangkok Children's Attitudes towards peers and parents. Master's degree thesis, College of Education, Prasanmitr, 1960.
- Mc Candless, B.R. *Children and adolescents : behavior and development*. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1967. p. 352.
- Mc Candless, B.R. *Adolescents : behavior and development*. Hinsdale, Illinois, The Dryden Press, 1970. p. 299.
- Okaji, I. Studies on Characteristics of adolescent's attitudes towards life. *Japanese Journal of Educational Psychology*, 1958, 5, 7 - 13.
- Sewell, W.H., & Haller, A.O. Factors in the relationship between social status and the personality adjustment of the child. *American Sociological Review*, 1959, 24, 511 - 520.
- Storring, G.E., & Lownan, H.W. Ploblematic der jugend in der gegenwart. (Concerning the problem of youth in the present.) *Praxis der Kinder psychologic and Kinderpsychiatric*, (Goettingen), 1958, 7, 1 - 8.
- Suellwold, E. Empirical studies concerning problems of adolescents in Germany and the U. S. A., *Psychologische Rundchan* (Basel), 1959, 10, 49 - 66.
- Yee, A.H. Source and Direction of couasal influence in teacher - pupil relation-ships *Journal of Educational Psychology*, 1968, 59, 275 - 282.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม 2 ชุด

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับ พ่อ ของข้าพเจ้า (หรือผู้ปกครองที่เป็นเพศชาย)

1. พ่อรักข้าพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

2. พ่อสนใจในการศึกษาของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

3. พ่อดูหรือทำโทษข้าพเจ้าบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

4. พ่อไม่ค่อยเอาใจใส่กับข้าพเจ้านัก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

5. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจพ่อของข้าพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

6. ข้าพเจ้ารู้สึกเคารพนับถือพ่อของข้าพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

7. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าพ่อห่างเหินไม่เป็นกันเองกับข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

8. ข้าพเจ้าเกรงกลัวพ่อมาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าพยายามช่วยเหลือพ่อเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าชอบนำเรื่องไปปรึกษาหารือกับพ่อเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้ามีเรื่องขัดแย้งกับพ่อเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้าไม่อยากเผชิญหน้ากับพ่อ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. พ่อไม่ยุติธรรมต่อข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

หมายเหตุ ถ้านักเรียนไม่มีพ่อหรือแม่แต่อยู่กับผู้ปกครอง ให้ตอบความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับผู้ปกครองลงในหน้าที่ถามเกี่ยวกับพ่อหรือแม่

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับแม่ของข้าพเจ้า (หรือผู้ปกครองที่เป็นเพศหญิง)

1. แม่รักข้าพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. แม่สนใจในการศึกษาของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. แม่ดูหรือทำโทษข้าพเจ้าบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. แม่ไม่ค่อยเอาใจใส่กับข้าพเจ้านัก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจแม่ของข้าพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้ารู้สึกเคารพนับถือแม่ของข้าพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีแม่ห่างเหินไม่เป็นกันเองกับข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

8. ข้าพเจ้าเกรงกลัวแม่มาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

9. ข้าพเจ้าพยายามช่วยเหลือแม่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

10. ข้าพเจ้าชอบนำเรื่องไปปรึกษาหารือกับแม่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

11. ข้าพเจ้ามีเรื่องขัดแย้งกับแม่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

12. ข้าพเจ้าไม่ยอมเผชิญหน้ากับแม่

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

13. แม่ไม่ยุติธรรมต่อข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับครู

ข้อสังเกต : เมื่อพูดถึงครู นักเรียนนึกถึงครูคนใดเป็นคนแรกให้ตอบเกี่ยวกับครูคนนั้น

1. ครูรักซ้ำพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ครูสนใจการศึกษาของซ้ำพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ครูดูหรือทำโทษซ้ำพเจ้าบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ครูไม่ค่อยเอาใจใส่กับซ้ำพเจ้านัก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ซ้ำพเจ้ารู้สึกพอใจครูของซ้ำพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ซ้ำพเจ้ารู้สึกเคารพนับถือครูของซ้ำพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ซ้ำพเจ้ารู้สึกว่าครูห่างเหินไม่เป็นกันเองกับซ้ำพเจ้า.

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าเกรงกลัวครูมาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าพยายามช่วยเหลือครูเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าชอบนำเรื่องไปปรึกษาหารือกับครูเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้ามีเรื่องขัดแย้งกับครูเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้าไม่ยอมยกเฟื้องหน้ากับครู

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ครูไม่ยุติธรรมต่อข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับพ่อของข้าพเจ้า

1. พ่อเป็นตัวอย่างที่ดีของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

3. พ่อส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าพเจ้าตั้งใจเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

4. ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ได้จากพ่อของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับมารดาของข้าพเจ้า

1. แม่เป็นตัวอย่างที่ดีของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

2. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำสั่งสอนของแม่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

3. แม่ส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าพเจ้าตั้งใจเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

4. ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ได้จากแม่ของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับครูของข้าพเจ้า

1. ครูเป็นตัวอย่างที่ดีของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครูเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ครูส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าพเจ้าตั้งใจเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าติดนิสัยไม่ดีที่จากครูของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับกฎข้อบังคับต่าง ๆ ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และข้อห้ามของทางราชการ

1. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าเห็นว่ากฎข้อบังคับเป็นของจำเป็นสำหรับเด็กในวัยข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจมากเมื่อขัดคำสั่งของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกที่จะทำลายของ ๆ โรงเรียน หรือของสาธารณะ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าเคยถูกดูหรือถูกทำโทษเพราะฝ่าฝืนกฎบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ถ้าข้าพเจ้าทำความผิดที่ร้ายแรง หรือฝ่าฝืนกฎข้อบังคับต่าง ๆ

1. ข้าพเจ้านึกกลัวว่าพ่อของข้าพเจ้าจะลงโทษ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้านึกกลัวว่าจะทำให้แม่ของข้าพเจ้าเสียใจ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้านึกกลัวว่าจะเป็นบาปกรรมต่อไป

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้านึกกลัวว่าเพื่อน ๆ จะเลิกคบ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

5. ข้าพเจ้านึกกลัวว่าครูจะทำโทษ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

6. ข้าพเจ้านึกกลัวว่าจะถูกลงโทษตามกฎหมาย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

7. ข้าพเจ้านึกกลัวว่าคนอื่นจะดูถูกดูหมิ่น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับความกังวลใจซึ่งพอเป็นต้นเหตุ

1. พ่อของข้าพเจ้ามักทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจอยู่เสมอ ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

2. ข้าพเจ้าไม่สบายใจ เพราะพ่อทำให้การเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้ผลเท่าที่ควร

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

3. พ่อของข้าพเจ้าเป็นต้นเหตุให้ข้าพเจ้ากลัวเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

4. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะพ่อพูดเรื่องราวความบกพร่องของข้าพเจ้าบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะพ่อขัดขวางการออกไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะพ่อไม่ยอมให้ข้าพเจ้าทำอะไร ๆ ได้ตามใจชอบ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะพ่อขัดขวางการติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. พ่อของข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายเพื่อนฝูง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อพ่อทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเก็บไปครุ่นคิดด้วยความโมโห

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เมื่อพ่อทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าพยายามทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์โดยไม่สนใจกับเรื่องนั้นอีกต่อไป

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. เมื่อพ่อทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเถียงอย่างไม่ละลด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. เมื่อพ่อทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าหาทางปรับความเข้าใจกับท่าน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. เมื่อพ่อทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำลายสิ่งของ คน หรือสัตว์ที่กีดหน้าขวางตา
ข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับความกังวลใจซึ่งแม่เป็นต้นเหตุ

1. แม่ของข้าพเจ้ามักทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจอยู่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะแม่ทำให้การเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้ผลเท่าที่ควร

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. แม่เป็นต้นเหตุที่ข้าพเจ้ากลัวเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะแม่พูดเรื่องความบกพร่องของข้าพเจ้าบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะแม่ขัดขวางการออกไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะแม่ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าทำอะไร ๆ ตามใจชอบ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะแม่ขัดขวางการติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. แม่ของข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายเพื่อนฝูง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อแม่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจข้าพเจ้าเก็บไปครุ่นคิดด้วยความโมโห

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เมื่อแม่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์โดยไม่สนใจกับเรื่องนั้นอีกต่อไป

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. เมื่อแม่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเถียงอย่างไม่ละลด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. เมื่อแม่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าหาทางปรับความเข้าใจกับท่าน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. เมื่อแม่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำลายสิ่งของ คน หรือสัตว์ที่กีดหน้าขวางตาข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับความกังวลใจซึ่งครูเป็นต้นเหตุ

1. ครูของข้าพเจ้ามักทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจอยู่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะครูทำให้การเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ครูเป็นต้นเหตุให้ข้าพเจ้ากลัวใจในเวลาเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะครูพูดเรื่องความบกพร่องของข้าพเจ้าบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะครูขัดขวางการออกไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะครูไม่ยอมให้ข้าพเจ้าทำอะไรๆ ตามใจชอบ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะครูขัดขวางการติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ครูของข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายเพื่อนฝูง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อครูทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเก็บไปครุ่นคิดด้วยความโมโห

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เมื่อครูทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์โดยไม่สนใจกับเรื่องนั้นอีกต่อไป

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. เมื่อครูทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเถียงอย่างไม่ละลด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. เมื่อครูทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าหาทางปรับความเข้าใจกับท่าน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. เมื่อครูทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำลายสิ่งของ คน หรือสัตว์ที่อยู่ก้นห้องน้ำขวางตา
ข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับความกังวลใจซึ่งเพื่อนเป็นเหตุ

1. เพื่อนของข้าพเจ้ามักทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจอยู่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าไม่สบายใจ เพราะเพื่อนของข้าพเจ้าทำให้การเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้ผลเท่าที่ควร

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เพื่อนของข้าพเจ้าเป็นต้นเหตุให้ข้าพเจ้ากลัวเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะเพื่อนพูดคิเรื่องความบกพร่องของข้าพเจ้าบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะเพื่อนของข้าพเจ้าขัดขวางการออกไปเกี่ยวกับเพื่อนอื่น ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะเพื่อนไม่ยอมให้ข้าพเจ้าทำอะไรตามใจชอบ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะเพื่อนขัดขวางการติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. เพื่อนของข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายเพื่อนฝูง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อเพื่อนทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเก็บไปครุ่นคิดด้วยความโมโห

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เมื่อเพื่อนทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์โดยไม่สนใจกับเรื่องนั้นอีกต่อไป

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. เมื่อเพื่อนทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเถียงอย่างไม่ละลด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. เมื่อเพื่อนทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าหาทางปรับความเข้าใจกับเขา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. เมื่อเพื่อนทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำลายสิ่งของ คน หรือสัตว์ที่กีดหน้าขวางตาข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับความกังวลใจซึ่งคนอื่น ๆ เป็นต้นเหตุ

ข้อสังเกต “คนอื่น ๆ” ในที่นี้หมายถึง พี่ บ้า น้า อา ญาติพี่น้อง และผู้ที่นักเรียนรู้จัก

1. คนอื่น ๆ มักทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจอยู่เสมอ ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าไม่สบายใจ เพราะคนอื่น ๆ ทำให้การเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้ผลเท่าที่ควร

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. คนอื่น ๆ เป็นต้นเหตุให้ข้าพเจ้ากลัวเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะคนอื่น ๆ พุทธิเรื่องความบกพร่องของข้าพเจ้าบ่อย ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะคนอื่น ๆ ชัดขวางการออกไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าไม่สบายใจ เพราะคนอื่น ๆ ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าทำอะไรตามใจชอบ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าไม่สบายใจเพราะคนอื่น ๆ ชักชวนการติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

8. คนอื่น ๆ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายเพื่อนฝูง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

9. เมื่อคนอื่น ๆ ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเก็บไปครุ่นคิดด้วยความโมโห

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

10. เมื่อคนอื่น ๆ ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์โดยไม่สนใจกับเรื่องนั้นอีกต่อไป

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

11. เมื่อคนอื่น ๆ ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าเฝียงอย่างไม่ละลด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

12. เมื่อคนอื่น ๆ ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าหาทางปรับความเข้าใจกับเขา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

13. เมื่อคนอื่น ๆ ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ข้าพเจ้าทำลายสิ่งของ คน หรือสัตว์ที่กีดหน้าขวางตาข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับความกังวลใจซึ่งตัวเองเป็นต้นเหตุ

1. ข้าพเจ้ามักจะก่อเรื่องให้ตัวของข้าพเจ้าเองเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ากลัวใจที่ข้าพเจ้าไม่รู้จักประหยัคมัธยัสถ์

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้ากลัวใจที่ไม่สามารถทำให้ใคร ๆ รักข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ากลัวใจที่ข้าพเจ้าไม่มีสมาธิในการเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ากลัวใจที่ไม่สามารถบังคับใจตัวเองให้ทำสิ่งที่ดีได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้ากลัวใจที่เข้าสังคมกับใครไม่ได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจข้าพเจ้าคิดหาทางแก้ไข

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

8. เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าพยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

9. เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าพยายามลืมมันเสีย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

10. เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าทำลายสิ่งของ คน หรือสัตว์ที่กีดหน้าขวางตาข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

11. เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าลงโทษตัวเอง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

12. เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าเก็บไปนั่งคิดนอนคิดด้วยความกังวล

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

13. เมื่อข้าพเจ้ากลัวใจ ข้าพเจ้าพยายามทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์โดยไม่สนใจกับเรื่องนั้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

คนที่ข้าพเจ้าคบเป็นเพื่อน คือ

1. คนที่มีความประพฤติไม่ดีแต่เรียนเก่ง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. คนจนแต่ชอบช่วยเหลือเพื่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. คนที่มีความสนใจต่างกับข้าพเจ้าแต่มาจากครอบครัวร่ำรวย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. คนที่เรียนอ่อนแต่มีความประพฤติดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. คนที่ไม่ชอบช่วยเหลือเพื่อนแต่มีความสนใจตรงกับข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. คนที่มีความประพฤติไม่ดีแต่มาจากครอบครัวร่ำรวย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. คนที่เรียนอ่อนแต่ชอบช่วยเหลือเพื่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. คนจนแต่มีความสนใจตรงกับข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. คนที่ไม่ชอบช่วยเหลือเพื่อนแต่มีความประพฤติดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. คนที่มีความประพฤติไม่ดีแต่ชอบช่วยเหลือเพื่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. คนที่มีความสนใจต่างกับข้าพเจ้าแต่เป็นคนเรียนเก่ง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. คนที่เรียนอ่อนแต่มาจากครอบครัวร่ำรวย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. คนจนแต่มีความประพฤติดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. คนที่ไม่ชอบช่วยเหลือเพื่อนแต่เรียนเก่ง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. คนที่มีความสนใจต่างกับข้าพเจ้าแต่เป็นคนมีความประพฤติดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. คนที่มีความประพฤติไม่ดี แต่มีความสนใจตรงกับข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

17. คนจนแต่เรียนเก่ง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

18. คนที่เรียนอ่อนแต่มีความสนใจตรงกับข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

19. คนที่ไม่ชอบช่วยเหลือเพื่อนแต่มาจากครอบครัวร่ำรวย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

20. คนที่มีความสนใจต่างกับข้าพเจ้าแต่ชอบช่วยเหลือเพื่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เพื่อนมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ดังนี้

1. เพื่อนช่วยเหลือข้าพเจ้าในการเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เพื่อนเป็นตัวอย่างที่ดีของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

3. เพื่อนช่วยแนะนำสิ่งใหม่ ๆ แก่ข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

4. เพื่อนชักชวนข้าพเจ้าให้ละเว้นการกระทำที่ไม่ดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

5. เพื่อนชักนำข้าพเจ้าไปในทางที่ไม่ดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

6. เพื่อนชอบให้ข้าพเจ้าขอยืมการบ้านมาลอก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

ข้าพเจ้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับเพื่อนๆ ดังนี้

1. ข้าพเจ้าเป็นตัวอย่างที่ดีของเพื่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

2. ข้าพเจ้าเคยชักชวนเพื่อนมิให้ทำสิ่งที่ไม่ดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

3. ข้าพเจ้าเคยช่วยเหลือเพื่อนในด้านการเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าเคยชักนำเพื่อนไปในทางที่ไม่ดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้าเคยแนะนำเพื่อนให้สนใจในสิ่งใหม่ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าให้เพื่อนลอกการบ้านเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ให้นักเรียนนึกถึงเพื่อนทุกคนที่เป็นเพศเดียวกับนักเรียน แล้วตอบคำถามข้างล่างนี้

เกี่ยวกับเพื่อนของข้าพเจ้า

1. เพื่อนทุกคนของข้าพเจ้ามีความประพฤติดีมาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เพื่อนทุกคนของข้าพเจ้าดีต่อข้าพเจ้ามาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เพื่อนทุกคนของข้าพเจ้าชอบทำตามใจตัวเองในทางที่ผิด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เพื่อนทุกคนของข้าพเจ้าสนใจเรื่องอื่นมากกว่าการเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

5. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการมีเพื่อนเป็นของจำเป็นและมีประโยชน์

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

6. ข้าพเจ้ารักใคร่สนิทสนมกับเพื่อนทุกคน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

7. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบางครั้งเพื่อน ๆ ชักนำข้าพเจ้าไปในทางที่ไม่ดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

8. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ชอบเพื่อนส่วนมาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

9. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะช่วยเหลือเพื่อนของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

10. ข้าพเจ้าอยากจะมีเพื่อนให้มากกว่านี้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
		จะจริง		จะไม่จริง		

6. ข้าพเจ้าคิดว่าวันหนึ่งในอนาคตข้าพเจ้าจะแต่งงาน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ระหว่างเพื่อนกับครอบครัวของข้าพเจ้า

1. ในการไปเที่ยว ข้าพเจ้าอยากไปกับเพื่อนเพราะเป็นอิสระและสนุกกว่าไปกับครอบครัว

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ในการไปเที่ยว ข้าพเจ้าชอบไปกับครอบครัวเพราะอบอุ่นและสะดวกสบาย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เมื่อมีเรื่องจะต้องตัดสินใจ ข้าพเจ้าชอบปรึกษาเพื่อนมากกว่าปรึกษาคคนในครอบครัว

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เมื่อมีเรื่องจะต้องตัดสินใจ ข้าพเจ้าชอบปรึกษาคคนในครอบครัวมากกว่าปรึกษาเพื่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เมื่อบิดามารดาบอกให้เลิกคบเพื่อนสนิท ข้าพเจ้าจะทำตาม

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เมื่อบิดามารดาบอกให้เลิกคบเพื่อนสนิท ข้าพเจ้าจะพยายามอธิบายให้ท่านเข้าใจว่าเพื่อนคนนั้นเป็นคนดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

สิ่งที่ข้าพเจ้าชอบทำร่วมกับเพื่อน ๆ คือ

1. ข้าพเจ้ามักจะคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าชอบทำการบ้านร่วมกับเพื่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬาอยู่กับเพื่อนเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ามักจะไปเที่ยวกับเพื่อนหลังเลิกเรียนแล้ว

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าชอบชวนเพื่อนไปเที่ยวที่บ้านของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนกับเพื่อนหลังเลิกเรียนแล้ว

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าไม่เคยทำอะไรร่วมกับเพื่อนหลังเลิกเรียนแล้ว

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

9. ในวันหยุดข้าพเจ้ามักจะนัดไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

10. ในวันหยุดข้าพเจ้าไม่ได้พบเพื่อน ๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

11. ถ้าเพื่อนต่างเพศมาชวนข้าพเจ้าไปเที่ยวตามลำพัง ข้าพเจ้าจะปฏิเสธ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

12. ถ้าเพื่อนข้าพเจ้ามาชวนไปเที่ยวร่วมกับกลุ่มที่มีทั้งชายและหญิง ข้าพเจ้าจะปฏิเสธ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับการศึกษาของข้าพเจ้า

1. ข้าพเจ้ามักครุ่นคิดถึงความสามารถทางการเรียนของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

2. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่าเป็นคนเรียนเก่ง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

3. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในความสามารถทางการเรียนของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าอยากได้ชื่อว่าเป็นคนเรียนเก่ง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนของข้าพเจ้ายังไม่ดีเท่าที่ควร

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้าเรียนเก่งสู้คนอื่นไม่ได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นในความสามารถทางการเรียนของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. แม้ข้าพเจ้าจะเรียนไม่เก่ง ข้าพเจ้าก็ไม่เคียดแค้นหรือรังเกียจ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีความพอที่จะสนใจกับสิ่งอื่นนอกเหนือไปจากการเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้าควรจะใช้ความพยายามในการเรียนให้มากขึ้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ถ้าข้าพเจ้าสามารถทำตามใจตนเองได้ ข้าพเจ้าจะเลิกเรียนหนังสือทันที

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับความประพฤติของข้าพเจ้า

1. ข้าพเจ้ามักครุ่นคิดถึงความประพฤติของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่าเป็นผู้มีความประพฤติดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าพยายามทำตน เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในความประพฤติของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าความประพฤติของข้าพเจ้าดีไม่เท่าผู้อื่น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นในเรื่องความประพฤติของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าควรจะปรับปรุงตนให้มีความประพฤติดีขึ้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ถึงแม้ข้าพเจ้ามีความประพฤติไม่ดี ข้าพเจ้าก็ไม่รู้สึกเดือดเนื้อร้อนใจ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกี่ยวกับฐานะของข้าพเจ้า

1. ข้าพเจ้ามักครุ่นคิดถึงฐานะการเงินและเกียรติยศชื่อเสียงของครอบครัวข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าครอบครัวของข้าพเจ้ามีฐานะการเงินดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าอยากมีฐานะการเงินดีกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในฐานะการเงินของครอบครัวข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในสภาพบ้านและเครื่องใช้ในบ้านของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

6. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการครอบครัวยังมีฐานะการเงินสู้ครอบครัวผู้อื่นไม่ได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

7. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นในเรื่องฐานะการเงินของครอบครัวข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

8. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นในเรื่องสภาพบ้านและเครื่องใช้ในบ้านของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

9. เมื่อนึกถึงเรื่องฐานะของครอบครัวแล้ว ข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกท้อแท้มาก

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

10. ต่อไปในอนาคตข้าพเจ้าจะพยายามทำให้ครอบครัวของข้าพเจ้ามีฐานะการเงินดีขึ้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

11. ครอบครัวของข้าพเจ้ามีเกียรติยศชื่อเสียงดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

12. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในเกียรติยศชื่อเสียงของครอบครัวข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นในเกียรติยศชื่อเสียงของครอบครัวข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้าอยากให้ครอบครัวของข้าพเจ้ามีเกียรติยศชื่อเสียงมากกว่าที่เป็นอยู่ขณะนี้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้าจะพยายามสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ครอบครัวข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. ข้าพเจ้าอยากปิดบังความจริงเกี่ยวกับเกียรติยศชื่อเสียงของครอบครัวข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

17. ฐานะการเงินและชื่อเสียงเกียรติยศที่ดีของครอบครัวมีความสำคัญมากสำหรับข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาท่าทางและการแต่งกายของข้าพเจ้า

1. ข้าพเจ้ามักครุ่นคิดถึงรูปร่างหน้าตาท่าทางและการแต่งกายของข้าพเจ้าเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่าเป็นคนรูปร่างหน้าตาดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

3. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในรูปร่างหน้าตาของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

4. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่ามีรูปร่างหน้าตาที่สู้ผู้อื่นไม่ได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

5. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นในเรื่องรูปร่างหน้าตาของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

6. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่าเป็นคนมีท่าทางดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

7. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในท่าทางของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

8. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่ามีท่าทางที่สู้ผู้อื่นไม่ได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------------	----------	-----------------------	---------	------------

9. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นเกี่ยวกับท่าทางของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ข้าพเจ้ารู้สึกคิดว่าข้าพเจ้าแต่งกายได้เหมาะสมกับโอกาสเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ข้าพเจ้าภูมิใจในการแต่งกายของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ข้าพเจ้ารู้สึกว่า การแต่งกายของข้าพเจ้าดีไม่เท่าผู้อื่น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นเกี่ยวกับการแต่งกายของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้าอยากได้ชื่อว่าเป็นผู้มีรูปร่างหน้าตาท่าทางและการแต่งกายดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้าพยายามหาทางปรับปรุงรูปร่างหน้าตาท่าทางและการแต่งกายของข้าพเจ้าให้ดีขึ้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. ถึงแม้ข้าพเจ้าจะมีรูปร่างหน้าตาท่าทางและการแต่งกายไม่ดี ข้าพเจ้าก็ไม่รู้สึกเดือดเนื้อร้อนใจ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับสัมพันธภาพของข้าพเจ้า

1. ข้าพเจ้ามักครุ่นคิดถึงความสามารถของข้าพเจ้าในการคบหาสมาคมกับผู้อื่นเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

2. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่าเป็นคนที่มีความสามารถในการสมาคม

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

3. ข้าพเจ้าชอบการสมาคม

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

4. ข้าพเจ้าทำความรู้จักกับคนที่ข้าพเจ้าพบได้ง่าย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

5. ข้าพเจ้าอยากได้ชื่อว่าเป็นคนที่มีความสามารถในการสมาคม

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

6. ข้าพเจ้าทำตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

7. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในความสามารถในการสมาคมของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

8. เมื่อเข้าสมาคม ข้าพเจ้าชอบทำให้คนส่วนมากสนใจข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

9. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่ามีความสามารถในการสมาคมไม่ดีพอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

10. ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่าและอีกอดใจเมื่อสมาคมกับคนอื่น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

11. ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายผู้อื่นเกี่ยวกับความสามารถในการสมาคมของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

12. ข้าพเจ้าควรจะพยายามปรับปรุงตัว เพื่อให้เข้าสมาคมได้ดีขึ้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย	

13. ถึงแม้ข้าพเจ้าจะไม่มีความสามารถในการสมาคม ข้าพเจ้าก็ไม่รู้สึกเคียดแค้นหรืออิจฉา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. คำตอบของข้าพเจ้าทั้งหมดนั้นเป็นที่เชื่อถือได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้าตอบแบบสอบถามนี้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของข้าพเจ้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. ข้าพเจ้าตอบแบบสอบถามนี้ตามที่คนอื่นเห็นว่าดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จะจริง	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้าง จะไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ข้าพเจ้าชื่อ.....อายุ.....ปี เพศ.....

โรงเรียน.....ชั้น.....

ภูมิลำเนาของข้าพเจ้าอยู่ในจังหวัด.....

ขณะนี้ข้าพเจ้าอยู่กับ

_____ บิดามารดา บิดา มารดา ญาติ อื่น ๆ

บิดาของข้าพเจ้า (ถ้ามีชีวิตอยู่)

_____ รับราชการ _____ ค้าขายส่วนตัว _____ ทำงานเอกชน _____ ไม่ได้ทำงาน _____ อื่น ๆ

มารดาของข้าพเจ้า (ถ้ามีชีวิตอยู่)

_____ รับราชการ _____ ค้าขายส่วนตัว _____ ทำงานเอกชน _____ ไม่ได้ทำงาน _____ อื่น ๆ

บิดามารดาของข้าพเจ้า

_____ อยู่ด้วยกัน _____ แยกกันอยู่ _____ หย่าร้างกัน _____ ตายจากกัน

ภาคผนวก ข.

ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรตามแบ่งตามเพศ
ประเภทของโรงเรียน และฐานะของครอบครัว

ตาราง I ผลิตผลผลิตต่อไร่ของพืชไร่ในโรงเรียนนายหญิงโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช และโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดขอนแก่น ปีที่ 2531

โรงเรียน	พืช	ฤดู	พื้นที่ปลูก	
			ไร่	ตารางวา
โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช	ข้าว	ฤดู	70.70	74.16
			68.66	70.48
		กลาง	73.22	74.04
			70.02	71.16
			68.24	68.23
	แห้ง	71.23	72.31	
		73.73	67.60	
	มัน	ฤดู	70.02	67.23
			68.24	67.25
		กลาง	71.23	67.60
73.73			70.65	
73.22			67.38	
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	ข้าว	ฤดู	70.70	74.16
			68.66	70.48
		กลาง	73.22	74.04
			70.02	71.16
			68.24	68.23
	แห้ง	71.23	72.31	
		73.73	67.60	
	มัน	ฤดู	70.02	67.23
			68.24	67.25
		กลาง	71.23	67.60
73.73			70.65	
73.22			67.38	

หมายเหตุ ต้นไม้และพืชไร่ต่าง ๆ ที่ปลูกในโรงเรียนเบญจมราชูทิศ และโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช

ตาราง 2 เกลี้ยรายนงานอิทธิพลของบิตา มารดา และครู ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศ และสหศึกษา ผู้มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ สูง กลาง และต่ำ

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	อิทธิพลของ		
			บิดา	มารดา	ครู
เอกเพศ	ชาย	สูง	18.24	18.26	17.04
		กลาง	18.38	18.84	17.51
		ต่ำ	17.57	18.17	17.72
	หญิง	สูง	18.33	18.83	17.87
		กลาง	17.28	18.23	17.87
		ต่ำ	17.13	17.78	17.96
สหศึกษา	ชาย	สูง	18.44	18.92	17.68
		กลาง	18.03	18.36	17.87
		ต่ำ	17.53	18.51	18.47
	หญิง	สูง	18.37	18.80	17.57
		กลาง	17.78	18.65	17.98
		ต่ำ	17.38	18.20	19.22

หมายเหตุ คะแนนสูงแสดงถึงการรายงานว่าคุณคนนั้น ๆ มีอิทธิพลมาก

ตาราง 3 เจลี่ยความคาดหวังในผลของการกระทำผิดที่ร้ายแรงของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียน
เอกเทศและสหศึกษา ที่มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัว สูง กลาง และต่ำ

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	การลงโทษของ						
			บิดา	มารดา	ครู	เพื่อน	คนอื่น	บ้านเมือง	ศาสนา
เอกเทศ	ชาย	สูง	5.54	6.28	5.46	4.40	5.28	5.14	5.20
		กลาง	5.13	6.26	5.30	4.47	5.30	5.29	5.45
		ต่ำ	4.92	6.25	5.07	4.37	5.35	5.03	5.72
	หญิง	สูง	5.47	6.57	5.57	4.53	5.73	5.63	5.60
		กลาง	5.45	6.28	5.52	4.40	5.57	5.63	5.50
		ต่ำ	4.78	6.07	5.04	4.56	5.71	4.69	5.56
สหศึกษา	ชาย	สูง	5.34	6.68	5.94	5.52	6.02	5.60	5.78
		กลาง	5.43	6.46	5.68	4.92	5.43	5.10	5.36
		ต่ำ	5.49	6.47	5.79	5.21	5.99	5.27	5.67
	หญิง	สูง	5.47	6.37	5.37	4.73	5.83	5.33	5.67
		กลาง	5.47	6.27	5.42	5.12	5.85	5.33	5.85
		ต่ำ	5.58	6.53	6.00	5.16	5.80	5.89	5.89

ตาราง 4 เจลี่ยลักษณะต่าง ๆ ของเพื่อนที่เลือกคบ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศ และสหศึกษา ผู้มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ สูง กลาง และต่ำ

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	ลักษณะของเพื่อนที่เลือกคบ				
			ความประพฤติกี่	การเรียนดี	ความสนใจตรงกัน	ให้ความช่วยเหลือดี	ฐานะดี
เอกเพศ	ชาย	สูง	40.46	28.50	33.62	37.70	19.28
		กลาง	38.95	29.48	31.67	37.91	21.78
		ต่ำ	37.36	31.59	31.33	36.81	22.77
	หญิง	สูง	40.74	30.34	32.88	35.68	21.34
		กลาง	39.92	29.34	31.70	37.97	20.89
		ต่ำ	38.81	29.55	30.64	37.57	22.71
สหศึกษา	ชาย	สูง	41.07	28.00	31.77	38.77	20.37
		กลาง	39.38	29.22	32.62	37.30	20.55
		ต่ำ	39.07	30.80	31.80	36.71	20.93
	หญิง	สูง	40.77	29.47	32.87	38.06	18.27
		กลาง	39.97	28.50	37.70	38.25	21.03
		ต่ำ	41.49	30.76	31.16	36.96	18.98

หมายเหตุ คะแนนสูงหมายถึงการให้ความสำคัญในลักษณะนั้น ๆ

ตาราง 5 เฉลี่ยทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศและสหศึกษา
ผู้มีฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัว สูง กลาง และต่ำ

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	ทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศ
เอกเพศ	ชาย	สูง	32.62
		กลาง	31.57
		ต่ำ	31.08
	หญิง	สูง	26.76
		กลาง	25.95
		ต่ำ	26.60
สหศึกษา	ชาย	สูง	33.27
		กลาง	31.27
		ต่ำ	31.60
	หญิง	สูง	28.67
		กลาง	26.98
		ต่ำ	25.71

หมายเหตุ คะแนนสูงหมายถึงทัศนคติในทางที่ดี

ตาราง 6 เกลี้ยความกังวลใจอันมีสาเหตุมาจากบุคคลต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียน
เอกเทศและสหศึกษา ผู้มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง กลาง และต่ำ

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	ความกังวลใจเกิดจาก					
			บิดา	มารดา	ครู	เพื่อน	คนอื่น	ตนเอง
เอกเทศ	ชาย	สูง	20.98	19.42	23.00	20.76	23.62	30.72
		กลาง	20.96	18.16	22.20	23.34	24.06	32.40
		ต่ำ	22.87	21.00	23.09	23.72	26.64	35.04
	หญิง	สูง	19.20	16.77	19.53	21.27	21.43	31.92
		กลาง	22.93	21.20	21.82	24.10	25.12	32.48
		ต่ำ	25.04	23.07	22.69	22.24	29.27	30.40
สหศึกษา	ชาย	สูง	16.54	15.60	18.62	17.42	19.26	36.32
		กลาง	17.79	17.40	20.05	17.58	20.45	36.88
		ต่ำ	20.71	18.87	19.05	19.99	22.85	34.80
	หญิง	สูง	19.40	18.57	20.20	21.00	21.10	30.88
		กลาง	21.83	18.60	20.72	22.05	23.25	33.84
		ต่ำ	20.58	19.31	15.42	21.04	22.33	33.68

หมายเหตุ คะแนนสูงแสดงถึงความกังวลใจในระดับสูง

ตาราง 7 เติลยระดับความกังวลใจในเรื่องต่างๆ ของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนเอกเพศ และสหศึกษาผู้มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ สูง กลาง และต่ำ

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	ความกังวลใจในเรื่อง		
			การเรียน	การเงิน	การทำตามใจชอบ
เอกเพศ	ชาย	สูง	13.10	12.88	14.92
		กลาง	13.85	13.11	15.15
		ต่ำ	14.45	14.64	16.93
	หญิง	สูง	12.45	12.07	13.23
		กลาง	13.90	13.55	16.00
		ต่ำ	14.10	15.96	16.44
สหศึกษา	ชาย	สูง	12.05	10.50	12.40
		กลาง	12.75	11.70	13.42
		ต่ำ	12.90	13.43	14.53
	หญิง	สูง	12.35	11.43	15.13
		กลาง	13.75	13.35	14.40
		ต่ำ	12.60	13.58	13.47

หมายเหตุ คะแนนสูงแสดงถึงความกังวลใจในระดับสูง

ตาราง 8 เฉลี่ยการให้ความสำคัญต่อเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียนชาย หญิง แบ่งตามฐานะ ประเภทของโรงเรียน

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	การให้ความสำคัญในเรื่อง				
			การศึกษา	ความประพฤติ	ฐานะของครอบครัว	รูปลักษณะ	สังคม
เอกเทศ	ชาย	สูง	5.76	5.65	5.48	5.07	4.9
		กลาง	5.79	5.77	5.49	4.71	4.8
		ต่ำ	5.16	5.59	5.56	4.64	4.6
	หญิง	สูง	6.08	5.81	4.86	4.98	4.6
		กลาง	6.13	6.04	5.21	5.05	5.0
		ต่ำ	6.12	5.96	5.36	4.76	4.7
สหศึกษา	ชาย	สูง	5.82	5.98	5.20	4.77	4.6
		กลาง	5.93	5.90	5.65	4.83	4.9
		ต่ำ	5.47	5.58	5.41	4.33	4.6
	หญิง	สูง	5.87	5.96	4.92	4.98	4.6
		กลาง	6.06	6.04	5.50	5.02	4.9
		ต่ำ	6.14	5.97	5.72	4.68	4.3

หมายเหตุ คะแนนสูงแสดงถึงการให้ความสำคัญมากในเรื่องนั้น ๆ

ตาราง 9 เฉลี่ยการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียนชายหญิง แบ่งตามฐานะและประเภทของโรงเรียน

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่อง			
			การศึกษา	ความประพฤติของตน	ฐานะของครอบครัว	เกียรติยศ
เอกเทศ	ชาย	สูง	4.32	4.92	4.95	4.47
		กลาง	4.69	4.94	4.98	4.54
		ต่ำ	4.29	4.54	4.32	3.96
	หญิง	สูง	4.55	5.35	5.45	4.97
		กลาง	4.63	5.19	4.98	4.64
		ต่ำ	4.71	5.15	4.70	4.39
สหศึกษา	ชาย	สูง	4.64	4.80	5.16	4.60
		กลาง	4.47	4.83	4.75	4.37
		ต่ำ	4.45	4.78	4.25	4.97
	หญิง	สูง	4.37	4.62	5.40	4.94
		กลาง	4.26	4.76	4.83	4.60
		ต่ำ	4.32	5.00	4.72	4.51

หมายเหตุ คะแนนสูงแสดงถึงความเหนือกว่าของผู้ตอบเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ

ตาราง 9 (ต่อ)

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นในเรื่อง		
			ท่าทางของตน	การแต่งกาย	สังคมปฏิบัติ
เอกเทศ	ชาย	สูง	4.76	4.95	4.03
		กลาง	4.94	5.02	4.42
		ต่ำ	4.72	4.64	4.17
	หญิง	สูง	4.96	5.28	4.24
		กลาง	4.74	5.24	4.25
		ต่ำ	4.66	4.98	4.23
สหศึกษา	ชาย	สูง	4.87	4.92	4.29
		กลาง	4.90	5.01	4.31
		ต่ำ	4.71	4.64	4.08
	หญิง	สูง	4.55	5.02	4.85
		กลาง	4.69	5.03	4.17
		ต่ำ	4.38	4.87	4.08

ตาราง 10 เฉลี่ยระดับการแสดงออกต่าง ๆ เมื่อเกิดความกังวลใจของนักเรียนชายหญิงในโรงเรียน
เอกเพศ และสหศึกษา ผู้มาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจ สูง กลาง และต่ำ

โรงเรียน	เพศ	ฐานะ	การแสดงออกต่าง ๆ เมื่อเกิดความกังวลใจ		
			การก้าวร้าว	การระงับความรู้สึก	การใช้เหตุผล
เอกเพศ	ชาย	สูง	29.89	31.36	34.20
		กลาง	30.84	30.91	34.06
		ต่ำ	30.23	31.53	35.79
	หญิง	สูง	30.64	32.00	36.97
		กลาง	30.96	30.58	34.83
		ต่ำ	29.04	29.33	33.47
สหศึกษา	ชาย	สูง	31.19	31.08	35.72
		กลาง	31.61	29.52	35.00
		ต่ำ	31.53	33.20	35.71
	หญิง	สูง	29.40	30.10	33.30
		กลาง	31.30	31.30	35.65
		ต่ำ	31.93	33.40	36.98

หมายเหตุ.....คะแนนสูงสำหรับข้อมูลประเภทการก้าวร้าว แสดงถึงการแสดงความก้าวร้าว
ในระดับต่ำ สำหรับข้อมูลอีกสองประเภทคะแนนสูงหมายถึงการตอบสนอง
ในระดับสูง

ภาคผนวก ค.

รายชื่อโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

1. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
2. โรงเรียนสตรีวิทยา
3. โรงเรียนเบญจมราชาลัย
4. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
5. โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์
6. โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม
7. โรงเรียนศรีอยุธยา
8. โรงเรียนวัดธาตุทอง
9. โรงเรียนวัดสุวรรณารามวิทยาคม
10. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์
11. โรงเรียนทวีธาภิเศก
12. โรงเรียนสตรีศรีนครปฐมบำเพ็ญ
13. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
14. โรงเรียนวัดสังเวช
15. โรงเรียนกุนนทีสุทธารามวิทยาคม